יירות ורכב
מס. 145
י"ד סיון תשמ"ח, 30.5.88
גבר: דע את זכויותיך! עו"ד הדסה מור מייעצת
מועדון המרחון של אנטוניו סנטור'
בעמודים המרכזיים: איש השלג הנורא – חולה
רכב חו"ל: רנו מכינה את ההפתעה הבאה

הצעה קוסמת

מבצע תו הזהב

קח 3200 ש"ח ביד

החזר 3195 ש"ח בלבד

ב-9 תשלומים שווים

★ ללא ריבית
★ ללא הצמדה
★ ללא ערבים

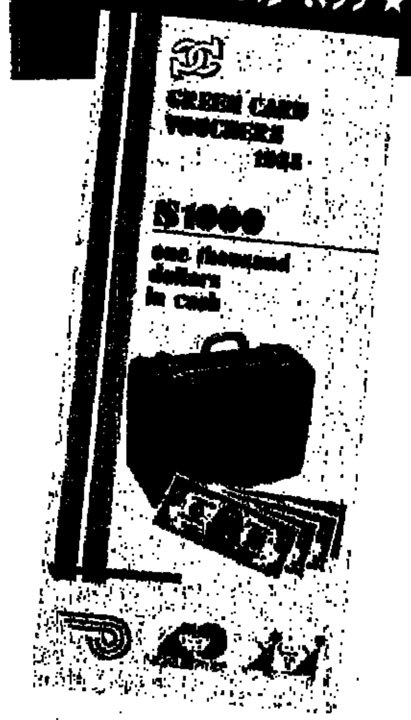

אובר ושב

נקלעת למצב שבו אתה חייב להכנס ליתרת חובה. מה עדיף בחודש אחד — חובה של 3,200 ש"ח או חובה של 355 ש"ח בלבד?
אצלנו אתה יכול לקבל הלוואה ל-9 חודשים — היום! ללא רבית! כן, עוד היום אתה עשוי להחזיק בידך 3,200 ש"ח.
1,600 ש"ח במזומן ובנוסף 1,600 ש"ח בשוברי הקניה "תו הזהב"
3,200 ש"ח ביד. עוד היום.

קסם וזהב

"תו הזהב", הינו שובר קניה עליו טבוע סכום נקוב בדולרים. זהו "מטבע קשה" המקנה אפשרויות רכישה נרחבות, ואתה יכול לחנות ממנו בקניה אישית או להעניק לידידיך, לבני משפחתך, לעובדיך ואפילו כשי ללקוחותיך.
"תו הזהב" מאפשר לך קניה איכותית במיטב בתי העסק והחברות במדינה, בכל תחומי הצרכנות, הבילוי והתיירות.

חוש התלוש

"תו הזהב", התלוש שמעורר את החוש. אם החוש המסחרי שלך מתחיל לפעול — התקשר מיד. אתה יכול לקבל היום 3,200 ש"ח ביד. החזור: 3,195 ש"ח בלבד ב-9 תשלומים שוים.

★ ללא ריבית
★ ללא הצמדה
★ ללא ערבים

* ההצעה ללקוחות אשר יעמדו בקריטריונים שנקבעו ע"י החברה.
ההצעה לשכירים בעלי הכנסה חודשית של -1,200 ש"ח לפחות.

תו הזהב — התקשר ותתעשר

לפרטים: גרין קארד פיננסים 1988 בע"מ, רח' יצחק שדה 34 (קומה ג') ת"א טל. 337125, 333650, 332176, 03-337129

החברה רשאית בכל עת להפסיק או לשנות את תנאי התכנית

ה ג י ע מ כ ת ב

6 טיפ — גם בעמודים 12,8
14 תפסו אמריקה — צופים נוסעים לארה"ב
18 נסיך במערה — ביקור בחברון ב־1862
20 יש תשובה — מדורה של מעינה שנהר
22 חיי שעה — גם בעמוד 23
26 קום והתהלך — מדורו של יואל רפל
29 רכב — הכל על חר"ל
35 לפני 40 שנה — הקרב על מלכיה
42 טיפוסים — רוטלוי, פריישטדט
45 תשבץ — מדורו של אהרן כהן

בשער
שמה של החיננית שבשער הגליון – עדי אבן, בת 19, חיילת, מקום מגורים: רמת־השרון.
צילום: משה ששון;
איפור: בעז שטיין.

גליון מס. 145
י"ד סיון תשמ"ח, 30.5.1988

עורכים:
תהילה עופר, משה לרר

עורך גראפי: שפי דגן

טלפון המערכת:
(03) 439-242 ,439-268

מודעות:
גילה שניידר, סימה בללי
טלפון: (03) 439-474

© כל הזכויות שמורות ל"מעריב"

גלגל לעניין מעריב

גם אני ישבתי בכלא

■ קראתי את הכתבה משפטי השומרים (23.5) והתפלאתי על כי שמי לא הוזכר בין הנידונים שחיים כיום בארץ. גם אני הייתי נער שפעל במחתרת בתנועת השומר הצעיר ברומניה, נעצרתי ונשפטתי ל־20 שנות מאסר, במשפט שהיה ב־1942.

אני, בכלא

ישבתי יחד אתם בכלא עד שחרור רומניה ב־1944. אלא שבבית הסוהר, כנער בן 17, השפיעו עלי המנהיגים שבין האסירים הקומוניסטים (רובם יהודים), עד שהאמנתי ברעיונותיהם יותר מאשר בציונות.

אחרי השחרור, עודני מאמין בקומוניזם, למדתי באוניברסיטה (חקלאות וביולוגיה) וסיימתי תואר שלישי במוסקווה, באקדמיה לחקלאות. באותה תקופה נפטר יוסף סטאלין. התחלתי להבחין בהיבטים השליליים של הקומוניזם ובשובי לרומניה – גם בתופעות האנטישמיות. ככל שהתבגרתי, היה לי יותר ברור כי "האל הכזיב", עד שבשנות השישים ביקשתי לעלות לישראל, למרות היותי בעל תפקיד בכיר ועמדה חשובה. נרדפתי פעמים אחדות ונרדפתי, עד שניצלתי נסיעה לווינה – וברחתי. אחר־כך עליתי לארץ ובמשך הזמן גם משפחתי הצליחה לצאת ולהצטרף אלי.

בארץ היה עלי לבנות את הקריירה שלי מחדש. נקלטתי, הייתי מרצה בכיר באוניברסיטת תל־אביב ועכשיו אני עובד במכון הווטרינרי בבית־דגון. אני היחיד מבין הנערים והנערות שעברו לקומוניזם בשנות הכלא, שהלכתי בסופו של דבר בדרך הציונים שבינינו – ועליתי לישראל. אחרים נשארו ברומניה, אחרים התפזרו בעולם – ולפעמים אפילו ביקרו בארץ. כשלעצמי, למדתי לקח חשוב: לא להתעסק בפוליטיקה. אני ציוני.

רחובות — ד"ר חיים הורוביץ

גם 10 גורלים יכולים לטעות

■ תהילה עופר על קלטת הווידאו ("סרט כחול") שמכינה "המועצה לשלום ובטחון" כדי "להוכיח" שאין לנו ב"ארץ השלמה" מבחינה בטחונית. המסקנה היא, כמובן, שצריך להיפטר מן ה"שטחים", וזה מזכיר את החלמאי שהסיר את דלת ביתו כדי שלא יוכלו לפרוץ אותה...

אין פלא שהתקשורת ודיפלומטים עוינים ששים לרכוש את הקלטת הזאת, וזה לא יוסיף לנו בטחון או שלום. מצער מאד שקצינים בכירים נתנו יד למימוש חרפה זו, בעת משבר חמור שבה נמצאת המדינה כיום.

ירושלים — פ. עמירם

היכן נסים מאג'אר?

■ מצורפת תמונה ועליה כתובת שצולמה ב־15 בינואר 1950 במחנה עתלית. הכתובת נכתבה על־ידי יהודי בולגרי שהיה במחנה בשנות החמישים. שמו נסים מאג'אר ועד כמה שידוע לי הוא יליד העיר פלובדיב. מעניין מה עשה באותו מחנה ומה עלה בגורלו.

אני עליתי לארץ מבולגריה ב־1949.

גבעת־שמואל — יעקב חזן

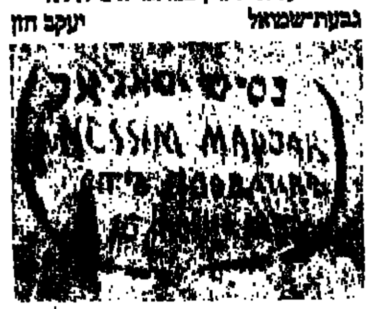

קריאה ותחביבים בשעות ספורט

■ מוצע בזה לש.ש., המתלוננת ("גלגל לעניין" 23.5) על ריבוי תכניות ספורט בערוץ הראשי של הטלוויזיה, לנהוג כמוני – וגם אני אדיש לתכניות ספורט – ולעסוק בקריאה ותחביבים בזמן שידור הספורט.

מלאכות אלה מפתחות את המחשבה, ואז אדם שומר על מחשבה צלולה, ואין לו עזות מצח לדרוש מהטלוויזיה הממלכתית לשלול את מעט הזמן המוקדש לספורט מאנשים המשלמים מסים כמו כולם וזכאים לקבל בתורם את תכניותיהם האהובות – ודווקא בערוץ הראשי המכובד.

חיפה — אריה בר

גלי צה"ל כל הזמן?

■ האוזן עוד לא התרגלה לג'ינגלים השונים של תחנת השידור הצבאית, המכריזה על עצמה, שהיא פועלת "29 שעות ביממה"...

אפשר להתפוצץ כאשר במשדר הספורט "צער וחצי" מתחילים דיווח בג'ינגל, במקום לגשת ישר לתוצאות משחקי הכדורסל.

אך מה שמרגיז עוד יותר – זו התנהגות השדרים/יות הצעירים בשעות המאוחרות של הלילה. אני מקווה שמישהו מבין האחראים לתחנה עוקב מפעם לפעם אחרי השדרים והפיספוסים של המגישים ולמחרת הוא קורא להם לסדר.

בת־ים — א.פרי

הדוברים תמיד צודקים?

■ מדי יום מתפרסמות בעתונים או במהדורות החדשות ברדיו, ידיעות בדבר מעצרים בידי שוטרים, התנכלויות מצד פקידי רשות לאזרחים בנושאים שונים. בצד המובאות מדבריהם של הנעצרים/נחקרים, עושה העתונות/רדיו חובתה בהביאה גם דברי הצד השני.

אך איזה הבדל יש בגירסות השונות. הנעצר/נחקר מוחה, צועק, מנסה להרעיש עולמות; פקידי הרשות מאידך גיסא אינם מתרגשים, עתים בלאקוניות: "העניין בחקירה", "נעשה שימוש סביר בכוח"; החקירה היתה שגרתית" ועוד כהנה וכהנה.

בהזדעזעות מה שמעתי/קראתי את סיפורו של אזרח שנעצר בידי משטרה במחלף ראשון־לציון, הופשט עירום, נבדק ונחקר, למרות מחאותיו שהדבר נעשה לעיני נוסעים שעברו במחלף. המשטרה לא התרגשה כלל והדוברת שצוטטה ברדיו אמרה משהו כמו: האדם נעצר מתוך חשש סביר שהיו סמים ברשותו; החקירה נעשתה מאחורי שיחים, כך שהציבור לא יכול היה לראות מאומה...

אינני יודע למי צריכה להיות המלה האחרונה ואיני מתכונן להיות פוסק בסוגיה זו. אך מתוך קריאת הנושאים ושמיעתם במהדורות החדשות יש לי, משום מה, הרושם שאין הרשויות צודקות תמיד,

האמנם אני טועה?

תל־אביב — מ. מגל

חבר לעט מגאנה

■ סטודנט בן 23 מגאנה, מחפש חבר לעט בישראל. נושאים בעלי עניין: תמונות, גלויות, כתיבה יצירתית ומשחק הבדמינטון. כתובתי:

Patrick Kwame Agbakpe,
University of Ghana,
Akuafo Hall, E25,
P.O. Box 25, Legon

צנחני כל העולם – התאחדו!

■ לרגע דומה היה שצבא כיבוש מסתובב ברחובות הערים הגדולות. צנחנים במדים, בצבעים שונים, מילאו את מסדרונות מלונות "הייאט" בירושלים ו"דמרה" – קונטיננטאל" בתל־אביב. מסתבר שהיו אלה 150 צנחנים מכל העולם שבאו לישראל בסיסמה: "ותיקי הצנחנים לצניחה בישראל".

כצנחן לשעבר – קינאתי כאותם עשרות במדים, עטורי סמלים, מדליות וכמובן כנפיים, מתכוננים לצעדת ירושלים. במסדרונות המלון היתה אווירה של "ווסט־פוינט", ביה"ס האמריקאי המפורסם לקצינים. בערב, בבר של המלון, נשמעו צלילי השפה האנגלית והגרמנית, כשהלשון הבינלאומית המובנת ביותר לכולם היא, כמובן, הצניחה עצמה.

האירוע המרכזי בביקורם של האורחים היה מיפגן הצניחה בחולות פלמחים, בצוותא עם חילי צה"ל. קוקטייל של חופות מתחת לשמים כחולים. היו שם צנחנים מארה"ב, קנדה, גרמניה, סינגפור ועוד. חלקם – לוחמים במלחמת העולם השניה, קוריאה, וייטנאם. קצינים בעלי דרגות גבוהות ובנ"א (בעלי דרגות אחרות). גאים היו בכנפי הצניחה של צה"ל, שהצמיד להם מפקד בסיס הצניחה.

האורחים ביקרו באנדרטת הצנחנים, ליד סיבוב בילו והניחו פרחים לזכר הנופלים במערכות ישראל. בערב, ב"דמרה" בתל־אביב, הם פוגשים ברמטכ"ל, רא"ל דן שומרון, רמטכ"ל וצנחן בעבר.

הביקור כונה בשם מבצע "דרור" ואורגן בידי מייק אפשטיין, אקס הדיוויזיה ה־82 של צבא ארה"ב, וסגנו סטיב הר־שב, שעם שם כזה יכול היה לשרת בעבר גם בחיל הצנחנים שלנו.

היה זה ביקור שכולו חוויה.

ירושלים — דוד כשי

...וזה רק קצה הקרחון.

דרום אפריקה

להיות מטרים ספורים (אך בטוחים), מחיה מרתקת בנוף מדהים של שמורת טבע ענקית, זו חוויה שאי אפשר לחוות בשום מקום אחר בעולם. ...וזה רק קצה הקרחון. דרום אפריקה. חיות בר, יערות־עד שיד אדם לא נגעה בהם, נופים פראיים, שלל צבעי הפרחים היפהפיים... ואסור לשכוח את השמורות המפורסמות, הערים המודרניות, הכפרים הציוריים, מגוון האנשים ורמת המחירים הנמוכה הנהוגה בארץ זו. כל אלה נפרשים לפניך. אתה מוזמן לבוא, לחוות ולהנות. דרום אפריקה. ארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות, מעניקה לך מיצוי מקסימלי של טיולך. בוא לגלות אותה גם אתה. עכשיו כדאי לך יותר מתמיד.

לכבוד לשכת התיירות של דרום אפריקה.
רח' ה' באייר 14 ת"א 62093
נא לשלוח לי, ללא התחייבות מצידי, פרוספקט צבעוני על דרום אפריקה.
שם
כתובת
לקבלת פרטים נוספים
טל. 03-257950, 257367.

דרום אפריקה-רעיון לא יקר.

satour

אילת לפני הבום... במחירי פיצוץ

אגד תיור - זה ברור!

מבצע "5 כוכבים במחיר כוכב"

המלון	המקום	מחיר ביום חול ליחיד בחדר זוגי ולינה וארוחת בוקר
• סונסטה	אילת	70 ש"ח
• המלך שלמה	אילת	62 ש"ח
• ספורט	אילת	51 ש"ח
• קיסר	אילת	54 ש"ח
• אמריקנה	אילת	36 ש"ח
• בקעת הירח	אילת	35 ש"ח
• נהר הירדן	טבריה	67 ש"ח
• קיסר	טבריה	57 ש"ח
• רסטל	טבריה	36 ש"ח
• השרון	הרצליה	52 ש"ח

ועוד מבחר ענק של הצעות בכל הארץ.
לבחירתך מסלולי תשלומים שונים.
אפשר לשלם גם בישראכרט. ישראכרט

שאל על חבילת הנופש המפתה לטבריה.

EGGED TOURS אגד תיור
הכתובת שלך לנופש. אגד תיור - זה ברור!

סניפי אגד תיור:
סניף ראשי: תל־אביב, פרישמן 15, טל' 6-03-242271.
סניפים נוספים:
תל־אביב: בן יהודה 59, טל. 6-03-242271. ככר אתרים, טל. 03-283191/3. תחנה מרכזית. טל. 03-375588. ירושלים: תחנה מרכזית, טל. 02-304868,534596. יפו 44 א' כבר ציון, טל. 02-224198. בית מאוזן מול שער יפו, טל. 02-248144,247783. 02-304875. חיפה: נורדאו 4, טל. 04-643131/2. תחנה מרכזית, טל. 04-549486/8. אשדוד: תחנה מרכזית, טל. 08-551097. אשקלון: תחנה מרכזית, טל. 051-23344, 051-29111. אילת: תחנה מרכזית, טל. 75161, 059-73148-9. באר־שבע: תחנה מרכזית, טל. 75262, 057-74341-5. הרצליה: תחנה מרכזית, טל. 052-540540. חדרה: תחנה מרכזית, טל. 06-337722/6. חולון: סוקולוב 47, טל. 03-882797,883385. טבריה: תחנה מרכזית, טל. 06-791080, 06-720474. לוד: נתב"ג. טל. 03-9711070/9. נהריה: תחנה מרכזית, טל. 04-922656. נתניה: כבר העצמאות 5, טל. 28333, 053-337296. עכו: תחנה מרכזית, טל. 04-916333. עפולה: תחנה מרכזית, טל: 591234/6, 06-523444. צפת: תחנה מרכזית, טל. 06-931122/3. ראשון לציון: תחנה מרכזית. טל. 03-999111. רחובות: תחנה מרכזית, טל. 08-452520/4/5. רמלה: תחנה מרכזית, טל. 08-220222/3.

שגריר צרפת לבש "מדים ישראליים", והרמטכ"ל דן שומרון לא ידע צרפתית

■ ביציאה מהמסיבה שערך שגריר צרפת בישראל אלן פיירה, לכל קציני צה"ל ששהו בזמן מן הזמנים בצרפת בתפקיד, נשמעו כמה גברים לוחשים לרעיותיהם: "אמרתי לך שאפשר לבוא בחולצה, בלי חליפה ובלי עניבה? אמרתי לך". לקציני

אלן פיירה

ם בשירות פעיל שהיו שם, ובראשם הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון, לא היתה בעיה – מדי קיץ. אבל מה לובשים קציני־מיל., ששרתו בפאריס כנספחים צבאיים, או למדו שם באקול דה־גר, בית הספר הגבוה למלחמה. מי שהתלבט התלבט, מי שבא בחליפה הזיע, למרות הים הפתוח מנגד, מי שבא בחולצה נהנה כשהשגריר קידם את פניו והוא־עצמו לבוש חולצה לבנה, שרוולים קצרים וצווארון פתוח. ולא רק זאת: כשנטל את מיקרופון לברך את אורחיו, פתח ב"כפי שאתם רואים, אני אימצתי מדים ישראליים. ואילו חלק מביניכם, ככל הנראה בהשפעת השנים שבילו בצרפת – באו במדים צרפתיים..."

האווירה היתה בהחלט לא־מכופתרת והרבה הלך על "אהלן, זה את זה לא ראינו מזמן", עד שגם השגריר העיר: "נדמה לי שנתתי לכם הזדמנות להתראות אחרי הרבה שנים". נכון, היו שם נספחים צבאיים משנות החמישים, בתקופת הרומן הגדול ישראל־צרפת ומשנות השישים (כנ"ל עד הכרזת הגנרל דה־גול במלחמת ששת הימים), ומשנות השבעים הקרובות ומשנות השמונים, שבשלהיהן הכריז באותו מעמד רמטכ"לנו: "אין זה סוד שהיחסים הטובים בין הצבאות שלנו מתחדשים..."

דן שומרון

רגע־רגע, מה הקשר הצרפתי שלך דן שומרון? "אין. רק עברתי דרך צרפת", השיב. וכאשר נטל את המיקרופון, בעברית: "אני מבין שאני פה היחיד שאינו דובר צרפתית..." וביקש לתרגם את דבריו לצרפתית, ממיז מתת־אלוף־מיל. אמיר ראובני, שהיה נספח צה"ל בפאריס והוא גם ידידו מבית הילדים בקיבוץ אשדות יעקב. אחר כך בירך נספח אחר לשעבר, אלוף־מיל. עוזי נרקיס שסיפר אנקדוטה מימי כהונתו: משלחת קציני־שריון זוטרים מישראל הוזמנה לצרפת בשנות החמישים. היא כבר היתה בדרך, בחניית ביניים באתונה, כאשר החליטו הצרפתית לבטל ביקורים בצבאם. נרקיס איים להתפטר והמשלחת ביקרה, הגם שנתבקשה לשמור פרופיל נמוך.

עוזי נרקיס

א־פרופו שריון, אנקדוטה מרגשת סיפר השגריר עצמו, מה הקשר שלו לצבא: "היה היה בימי נפוליאון בחור כפרי אחד, שלא גוייס בגלל פגם ברגלו. לקראת מסע נפוליאון לרוסיה גוייס בכל־זאת והשתתף במסע. זה היה סבא של סבא שלי. גם סבא שלי נפצע ברגל, במלחמת העולם הראשונה ועל־כן עבר לעבודת מטה, והיה בין מפתחי הטנק הצרפתי. אני הייתי 'רק' בחיל הים". מי שהיה כי צחק להערה זאת היו אנשי חיל־הים שביהם מוזמנים. בהם אלוף־מיל. מרדכי־מוקה לימון, שכשגרירות צרפת בישראל נמחק לו החטא של פרשת ספינות שרבורג.

מוקה לימון

הרבה דברים נשכחו. אבל השגריר זוכר כי "בעשרים השנים הראשונות מארבעים שנות המדינה, עיני הצבא הישראלי הופנו רק לעבר פאריס. אחר־כך", אמר בלשון דיפלומטית, "רצו הארועים שבאו עשרים שנים שונות. חשבתי כי הגיע הזמן לעשות מתווה קטן זה, ולזמן אתכם יחד".

"הקשר הצרפתי" מקיף רבים. בין הקצינים ששרתו או השתלמו בצרפת בזמן זה או אחר, שמות ששתופסים כותרות בכל התחומים: מוטה גור, יובל נאמן, ישעיהו גביש, דב שיאון, שלמה גזית ורבים אחרים. לא כולם היו בשבוע שעבר על הדשא מול הים, בבית היפה ביפו, המשמש משכן לשגרירי צרפת בישראל. מוטה גור לא היה, אולי היה עסוק בבחירות הפנימיות במפלגת העבודה שהתקיימו למחרת המסיבה של "ותיקי צרפת". בלטה בהיעדרה גם יעל דיין־שיאון, שגם היא היתה עסוקה, ככל הנראה, בלהיבחר כמועמדת העבודה ולא באה עם בעלה שהיה נספח צה"ל בצרפת. רוב הקצינים באו בחברת נשותיהם ונענו בכך למשפט שכתב בהזמנה הנספח הצבאי הצרפתי בתל־אביב, קולונל ז'אק גיוטה: "מובן מאליו שגם הרעיות מוזמנות למיפגש זה, שיתמקם תחת סמל הידידות והזכרונות". כך זה היה.

דב שיאון

תהילה עופר

גבר השבוע

פרופ' טריינין

כאשר הגיח פרופ' נתן טריינין את הדו"ח הרביעי והאחרון על שולחנה של שרת הבריאות, גב' שושנה ארבלי־אלמוזלינו, השלים, למעשה, את חלקו בנושא מימון מערכת הבריאות. פרופ' טריינין את שלו עשה. נותר לראות איך יגיבו הרשויות.

("טיפ" גם בעמ' 8)

הונגריה הקטנה

■ המסיבה שערך בביתו דוד גלעדי, ממייסדי מעריב ומי שהיה מיופה הכוח האחרון של ישראל בהונגריה לפני ניתוק היחסים, למיופה הכוח החדש של הונגריה בישראל ג'ניש יגו, היתה כמו בהונגריה הקטנה. כמעט כולם דיברו הונגרית.

המפכ"ל רב־ניצב דוד גלעדי

דוד קראוס, הסופר איתמר יעוז־קסט, הקונסול ההונגרי ד"ר פרד נמש, מיודעינו הקריקטוריסטים דוש וזאב וח"כ מיכה חריש, האומר שהוא היום דובר ההונגרית היחיד בכנסת, מאז ששלמה לורנץ כבר לא בכנסת. חריש דובר גם רומנית, בהיותו יליד עיר רומנית שבה מדברים את שתי השפות. א־פרופו רומנית, היה שם גם ח"כ יצחק ארצי. אבל ההפתעה הלשונית במסיבה שייכת דווקא לשגריר צרפת בישראל אלן פיירה. נאמר לו כי עתונאי מעריב יוסף לפיד (התנו של המארח) הוא יליד יוגוסלוויה ומייד פתח בשיחה אתו בסרבית שוטפת. מניין לך סרבית מסייה פיירה? "שרתתי כמה שנים בבלגרד". אנחנו מזכירים לו את העברית והרהטה של פייר ז'ילבר, השגריר הצרפתי הראשון. "ז'ילבר לא דוגמה, הוא ידע גם סינית..." מצטדק השגריר.

■ הנך מוזמן ליום עיון שייערך מחר באוניברסיטת תל־אביב, מטעם המרכז למחקרים אסטרטגיים על־שם יפה, בנושא "ישראל מול ההתנערות". כבר אינך מוזמן. היום בטל־בוטל. למה? בגלל הרמטכ"ל. מה לרמטכ"ל וליום עיון במסגרת האוניברסיטה? יש מה. רב־אלוף דן שומרון היה אמור להרצות ביום העיון שלא נולד, בצד שר הבטחון יצחק רבין וקצינים בכירים, האלופים יצחק מרדכי ועמרם מיצנע. בצד שמות של אזרחים ושל קצינים־מיל., כולם מומחים למתרחש בשטחים. אז למה הודיע הרמטכ"ל שהוא וקצינים בשירות פעיל לא ישתתפו ובכך גרמו לביטול הכנס? נגמרה ה"התנערות"?

עופר הילל

צנחנים אמריקנים מתגעלים מתחילת המקפלת מצנחים. 120 צנחנים מארצות הברית השתתפו בצניחת הדדות עם צה"ל ועמם אליס רענן גוטין, ממונה על כתבי חוץ בלשכת דובר צה"ל והצלם. צילום: מיכאל גלעדי, דובר צה"ל

ג'אסטי אוטומטית.
עוד דגם של סובארו שכולו בסימן של שיאים! כל מי שמעדיף מכונית קומפקטית מבחוץ וגדולה
בפנים — עובר לסובארו ג'אסטי אוטומטית!
עוצמה. הידור. נהיגה ספורטיבית עם יציבות עילית. נוסעים ונוסעים ונוסעים ונוסעים... ונהנים!
הגיע עכשיו משלוח מצומצם של ג'אסטי אוטומטית לאספקה מהירה. 5 דלתות.

סובארו ג'אסטי עכשיו

...גם אוטומטית / 5 דלתות

SUBARU יפנאוטו בע"מ

פרטים מלאים בסוכנויות המורשות ובנציגות הבלעדית בישראל "יפנאוטו בע"מ" תל־אביב, רח' יצחק־שדה 28. טל' 03-338861

מפיצים מורשים: ירושלים — "ש. ברזילי" הסמח, טל' 02/380796 • חיפה — "שטראוס ובנו" דרך יפו 121, טל' 04/528241; "מכוניות אלנבי" דרך אלנבי 3, טל' 04/669300 • באר שבע — "מחסר בע"מ" רח' אוהלים 901, טל' 057-33273 • הרצליה — "היובל" — רמי ספיר" רח' סוקולוב 58, טל' 052-540818 • הוד־השרון — "סובארו" דרך השרון 13, טל' 052-915777 • נתניה — "המכונית־קלמן" רח' שוהם 2, טל' 053-24386 • חדרה — "פלדמן הנוה" רח' הנשיא 42, טל' 06-323670 • טבריה — "מוצ'יגן" טל' 06-720315 • אשקלון — "סוכנות פאר" אזור התעשיה אפרידר, טל' 051-34743 • אילת — "מוסך הכוכב" אזור התעשיה, טל' 059-74937

לומדים מצ"יץ

■ זוכרים את הטרוניות נגד שלמה (צ'יץ') להט, ראש עיריית תל־אביב, כאשר

אריה גוראל

אך הנהיג את תערת התושב בעיר הגדולה? עתה הגיעה תורה של חיפה. זה זמן מה שעיריית חיפה מחלקת, תמורת כמה שקלים, תעודות כאלה, שיש עימן הנחות באירועים ושירותים עירוניים.

מאלה שטרם רכשו את "תעודת התושב" גובה העירייה, כך אומרים, סכומים גבוהים יותר. היש בכך משום "לחץ כלכלי"?

הגיב על כך ראש העירייה אריה גוראל: "אינני מבין את התרעומת. חיפה היא מטרופולין שרבים נהנים משירותיה, על אף שאינם תושבי העיר. לא מובן לי מדוע צריך חיפאי לשלם עבור השרותים שאנו נותנים לו בחופי הים, במתנס"ים, במרכזים קהילתיים, בתזמורת או בתיאטרון – כפי שמשלם תושב חוץ. לחיפאים מגיעה הנחה ולכן הרצאנו את תעודת התושב. אחרי הכל אנו פועלים בכספי משלם המסים החיפאי וההנחה שהוא מקבל הנה בדין ולא בחסד".

ראובן בן־צבי

חברת מלונות "ירדן" חגגה 40 ולציון האירוע אירגנה החברה את הטור דה דן הטלי', מירוץ אופניים מ"ירדן" פנורמה שעל שפת ימה של ת"א ל"ירדן" קיסרית, מרחק 55 ק"מ. 300 רוכבים השתתפו במרוץ. אחד הבולטים במירוץ היה איתן שטרקמן (בתצלום), נשוי+2 מרמת־גן, שעבד בחברה להדרכת תוכנה. בין הנשים בלטה יוכי בודרין, רווקה מהרצליה (28) שסיימה ראשונה בין הנשים. צילום: ישראל סאן.

מורשה באהבה

■ את הופעת הבכורה בארץ קיימו חברי להקת הפולקלור הפולנית "מאזובשה" בחיפה, כשהם "משגעים" את הקהל באודיטוריום הגדול, בשירים (בעברית) "ושוב־איתכם" ו"רוזה־רוזה". לא בטוח שהיתה זו תשובת הפולנים לתאטרון מנושקין ולזמרת ג'ואן באאז, אך ההזדהות שהפגינו עם קהלם הייתה מוחלטת.

החגיגה הפולנית, היתה גם חגיגה פרטית של ראש עיריית חיפה אריה גוראל, שערך לחברי הלהקה קבלת פנים חגיגית בתום הופעתם. גוראל, יליד ורשה, בירך את הלהקה בפולנית וזכה לנשיקות מצלצלות משתי רקדניות בלונדיניות יפהפיות, שנטלוהו לריקוד קצר, לצליליו העליזים של אקורדיון.

ראובן בן־צבי

אורי, צא החוצה

■ ראש עיריית רמת־גן, אורי עמית, אינו מרבה להיענות להזמנות להשתתף באירועים מחוץ לעירו. "יש לי די משלי", אומר ראש העיר.

אבל פעם אחת נענה בכל זאת להזמנה מטעם "לב הנגב", היפר קואופ בבאר־שבע (עמית הוא חבר מועצת המנהלים של קואופ) וכאשר הגיע לשם, שאלו אותו בכניסה: "זמי ארוני?"

כאשר הודהה בשמו ובתפקידו, שמע מפי העובדים במקום: "מצטערים, אבל לא הודעת לנו על בואך"...

רימונה שיף

גן־שמואל ע"ש מי?

■ דומה כי מעולם לא מצא עצמו פרופ' אבנר שאקי, מנהיגה החדש של המפד"ל, במבוכה כה גדולה כאשר שמע באורח מקרי, במיפגש ידידים, כי קיבוץ גן־שמואל של השומר הצעיר, מתקרא על שמו של הרב שמואל מוהילבר, מגדולי המבשרים וההוגים של הציונות הדתית.

שאקי, שיש מי שמציג אותו כמי שנוטה להתייחס לעולם הסובב אותו בראיה דו מימדית, של שחור ולבן, נדהם: "הקיבוצ'ניקים מן השומר־הצעיר לא רק שלא יקראו שם של קיבוץ שלהם בשמו של רב. אפילו שם מן התנ"ך, כמו ישעיהו וירמיהו, עלול להיפסל שם. גם שמו של איוב לא ייכנס ללקסיקון שלהם".

פרופ' שאקי לא מאמין, אבל עובדה נחרצת היא, שקיבוץ השומר־הצעיר גן־שמואל, אכן קרוי על שמו של הרב מוהילבר, מאבות הציונות הדתית.

מישהו שם פישל?

מנחם רהט

יש שכר לנקיון

■ עשר שנים עוסקים בחיפה במבצעי נקיון גדולים לקראת חג הפסח, תחת הסיסמה "החיים יפים יותר בעיר נקייה יותר". במבצעים אלה משתתפים למעלה מ־40 אלף תלמידים מכל מוסדות החינוך בעיר, אלפי מבוגרים מארגוני המתנדבים ומועדוני הקשישים, חברי ועדי בתים וועדי שכונות.

עשר שנות פעילות, בהיקף כזה בנושא הנקיון, הניבו השנה פרי. בימים אלה העניקה רעיית נשיא המדינה, הגברת אורה הרצוג, תעודת הוקרה למזכיר עיריית חיפה, יוסף גלוזמן, העומד בראש מבצעי הנקיון האלה ומשמש גם כיו"ר האגודה לתרבות הדיור בחיפה, תעודת הוקרה על תרומתה הגדולה של חיפה, להצלחת מבצע "ישראל לובשת נקיון".

ראובן בן־צבי

"צוא ושמו סאלח שבתי"

■ אפרים קישון, אביו מולידו של סאלח שבתי, אינו מודאג מהביקורות הקשות שספגה הגירסה המוסיקלית של המחזה הסוגרת ערב ערב קופות באולם הגדול של התיאטרון הלאומי הבימה.

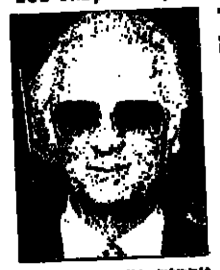

אפרים קישון

קישון, המגדיר את הכוכב זאב רווח כ"אחד הקומדיאנטים הכי גדולים שהעמיד התיאטרון הישראלי", כמעט בטוח שהשלב הבא בקריירה שלו יהיה תרגום המחזה לשפות זרות והרצתו על בימות אירופה ואולי גם ארה"ב.

אם קישון אומר – תראו זאת כהבטחה. יש לו נסיון אישי טוב מאוד בנושא הזה. עובדה. הוא ממשיך להיות הסופר הישראלי המבוקש והנמכר ביותר באירופה.

א.בן־שוהם

הסנט קרא ולא החליט

■ במהלך המושב השנתי של חבר הנאמנים של אוניברסיטת ת"א, הוענקו תוארי ד"ר לשם כבוד לקבוצה של אישים ביניהם לשני "אריות" הפוליטיקה הישראלית – ד"ר יוחנן בדר (חרות) ויצחק בן־אהרן (מערך).

יוסי אחימאיר, היועץ לתקשורת של ראש הממשלה, אשר מתוקף תפקידו ותחביבו קורא קפדן של עתונים וכך קרא בוקר אחד על החלטת סנט האוניברסיטה להעניק תארי כבוד לשני האישים הפוליטיים, קרא ונדהם.

נדהם לא מהענקת התואר לד"ר בדר, הקרוב לאחימאיר בדעותיו, אלא על הכבוד שמשפיעה האוניברסיטה על יצחק בן־אהרן.

כתב אחימאיר לסנט: "קראתי בתמהון כי החלטתם להעניק תואר דוקטור לשם כבוד למר יצחק בן־אהרן, 'כהוקרה מיוחדת לפעלו הפרלמנטרי לחיזוק הדמוקרטיה בישראל'. בתמהון על שום שמדובר באדם שמיד לאחר היוודע תוצאות הבחירות ב־1977, הכריז: 'אם זוהי הכרעת העם – אינני מקבל אותה'. אני מוחה על כן, על מתן ד"ר כבוד לאדם אנטי דמוקרטי, שלא הסכים עם החלטות דמוקרטיות שנתקבלו בניגוד לדעתו. נא שיקלו מחדש החלטתכם!".

הסנט קרא, אך לא שינה החלטתו.

א. בן־שוהם

דע את זכויותיך

עו"ד הדסה מור: "הניפו דגל לבן".

חיי נישואיך מתחילים להתערער? אשתך מראה סימנים בולטים שהיא רוצה להתגרש ממך? אומרת, או רומזת, שהיא מתכוננת לתבוע ממך מזונות בבית המשפט? זו אינה תביעה כל־כך תמימה. לא תמיד היא רוצה, במזונות עצמם. אולי תשתמש בפסק־דין המזונות כאמצעי ראשוני ויעיל להשיג גט. בעלים רבים חוששים, בצדק, שתביעת המזונות תגרור תביעות נוספות בעתיד: חלוקת רכוש, פירוק שותפות, אחזקת ילדים וכיוצא באלה "מרעין בישין".

מה לתביעת מזונות תמימה ולגירושים? כיצד תתגונן מפני התביעות? האם תנקוט בצעדי מנע פעילים, כדי לסכל את כוונותיה, או שתמתין לראות מה יהיו צעדיה? איך עליך להגיב על תביעותיה ודרישותיה בכל הנוגע לענייני מזונות, רכוש, ילדים? יש תשובות. מפורטות ומגוונות, כתובות בהומור רב ומבוססות על הלכות פסוקות של בית המשפט העליון ובתי הדין הרבניים, בספרה של עו"ד הדסה מור, "מעמדים מאוד אישיים" (הוצאת "מודן").

לדוגמה, איך תצליח אשתך להשיג גט לאחר פסק־דין על מזונותיה? תבוא אליך בהצעה שקשה לסרב לה: היא תוותר לך על הסכום המזונות שנפסק לטובתה. רק את מזונות הילדים תמשיך אתה לשלם. ובתמורה לוויתור? תתן לה גט...

איבר מאד רגיש...

אם אתה במצב כלכלי עגום, והסכום שנפסק נגדך מכביד ומעיק עליך, והתשלום המוצע עכשיו קטן בהרבה ממה שחוייבת בו, יש הגיון וכדאיות בהסכמתך לתנאיה. הדסה מור: "הכיס של הגבר, זהו איבר מאוד רגיש, והמסר הזה עובר די מהר דרך העצב המרכזי, המוביל לתא האפור המוחי, ששוקל ומחשב בזהירות כי מוטב לו לצאת במהירות מתוך המסגרת הרעועה הזאת, בטרם יימחץ תחתיה וישחק בין אבני הריחיים שבה, עד דק".

כמובן שאתה יכול לנסות ולמנוע מהאשה להגיש את תביעת המזונות נגדך בבית משפט. אם גם אתה מאסת ביחסיכם ואתה משוכנע שאין עוד סיכוי לאחות את הקרע שנוצר ביניכם, מוטב שתגיש ל פ נ י ה תביעת גירושים, בבית הדין הרבני. באותה תביעה, אל תשכח גם לכרוך בקשה להסדר מזונות לאשה – עד מתן הגט. כמו כן רצוי וחשוב לכרוך באותה תביעה גם את עניין חלוקת הרכוש ואחזקת הילדים. רק כך אתה חוסם את דרכה של האשה לתבוע את מזונותיה בבית־המשפט. ובמקרים מסויימים, כשיש לך חשדות מבוססים שאשתך מקיימת יחסים עם גבר אחר, תוכל לבקש לשלול ממנה את זכותה למזונות, בטענה שהיא "מורדת".

אם גם חלוקת הרכוש נדונה בבית הדין הרבני, מצבך טוב מאשר בבית משפט מחוזי. במחוזי מופעל החוק להסדר יחסי ממון בין בני זוג, לפיו זכאית האשה למחצית הרכוש שנצבר בתקופת נישואיכם, גם אם אותו רכוש אינו רשום על שמה. דירה, מכונית, מגרש, ואפילו מפעל, בכל תצטרך לחלוק, אפילו "התחכמת" בזמנו ולא רשמת אותם על שמה או חלק מהם. בבית הדין הרבני תקבל האשה רק מה שרשום על שמה. אם תעזוב את הבית עם הילדים, יטילו על הבעל לשלם עבורה שכר־דירה מלא, בנוסף למזונות. אבל בעלות על חלק מהרכוש? לא.

עמוד על המשמר!

הדרך לבית הדין הרבני, החוסמת את דרך האשה לבית משפט מחוזי, אינה חלקה ומובנת מאליה. מה יעשה בעל, אם למרות התביעה שהוגשה על ידו, תגיש אשתו במחוזי תביעה נגדו, כאילו לא הקדים אותה? במקרה זה יצטרך הבעל לבקש למחוק את תביעתה על הסף, ולהתגונן מפני טענותיה, כאילו תביעת הגירושים שלו אינה כנה, אלא הוגשה רק כדי לחסום את דרכה לבית המשפט.

הדסה מור: "מבחן התקיפה – הוא בכנות התביעה... לפיכך הבעל צריך לעמוד על המשמר ולהקפיד שתביעתו בביה"ד תהיה משכנעת בכנותה וכי הכריכה של ענייניו האישיים האחרים, כמו המזונות, חלוקת הרכוש או אחזקת הילדים אכן נכרכו כדין ולפיכך הצמיחו את הסמכות הבלעדית לדון בהם, לבית־הדין".

עו"ד מור מדגישה, שבעל יכול לחסום רק את דרכה של האשה לתבוע מזונותיה במחוזי – אולם לא את דרכם של הילדים. הילדים זכאים ורשאים לתבוע את מזונותיהם במחוזי באופן עצמאי, ללא קשר ליחסי הנישואים או הגירושים של אימם. במקרה הזה נוצר פיצול בדיונים. לא נעים. ככתוב: "מצב בלתי נסבל לכל הדעות, הוא עניין מירוץ הסמכויות. הבעל והאשה ובאי־כוחם הפרקליטים, נמצאים מתרוצצים כעכברים מסוממים, זה לביה"ד הרבני וזו לביהמ"ש המחוזי. מי יקדים את מי ומי יצליח לגבור על השני בערכאה הנגדית".

בין יתר הדוגמאות המעשיות בספר – תביעת גירושים מטעם הבעל. ודוגמה להסכם הגירושים, שהיא יצירה בפני עצמה, בנוסף לערך המשפטי־מעשי שבה.

"חרב המזונות מונפת כמו זיקפה"

במרבית הגירושים נמצא הבעל במצב התגוננות. לעיתים, תביעת הגירושים שלו באה לאחר שכבר נפסקו נגדו מזונות במחוזי.

הוא נוכח לפתע לראות, כי אינו מוכן להמשיך ולחיות עם האשה, כשחרב המזונות מונפת מעליו, לכל חייו. במקרים רבים האשה גם מפסיקה לתפקד בבית כרעיה וכאם – אז בשביל מה טוב להמשיך? הוא מתחיל להבין שאי־אפשר לחיות חיי שיתוף על ידי הנשמה מלאכותית מאולצת.

הדסה מור על כך: "כמה זוגות כאלה ממשיכים לחיות יחד עד זיקנה, כאשר מעל ראשו של הבעל מונפת באון, כמו זיקפה, החרב החדה בצורת פסק־דין המחייבו לשלם לאשה כל השנים כך וכך כספים חודשיים צמודים למדד המחירים... ספק אם נמצא באיזו פינה נסתרת זוג צדיקים כזה המנהל בתנאים אלו חיי נישואים לתפארת..."

חוסר רצונך לשלם מזונות אינו עילה לגירושים. גם בטלנות האשה ואי־תיפקודה אינם עילה לגט. עליך לטעון ולהוכיח אחת מן העילות המנויות בהלכה, שבגינן פוסקים גירושים בין בני זוג. בפרק "עילות" מונה המחברת: מאיסה, בגידה, טמאה, "זינתה", מורדת, עקרה, ניכפית, חולת־נפש ובעלת־מום שלא ידעת על קיומו לפני נישואיכם. ואיך תוכיח את טענותיך־האשמותיך? יש פרק בשם "עדי כיעור" ופרק "עדי טומאה"; יש שימוש בבלש פרטי וכיוצא באלה ראיות, שהפוסקים לעיתים קרובות חלוקים בדעותיהם לגבי המסקנות שיש להסיק מהן.

רמב"ם פוסק "יוציא ויתן כתובה", כלומר לדעתו יש לכפות הגירושים במקרה של מורדת, לדוגמא. פוסק אחר, ראי"ש שולל את כפיית הגירושים וקובע "יש להרחיק הכפיה", מחשש שהגט שניתן בכפיה הנו גט מעושה ולפיכך הוא פסול וילדיה של האשה מגבר אחר יהיו ממזרים... וגם זו סיבה לכך שבתי הדין נזהרים מאוד מלכפות גירושים על מי מהצדדים – ועד שמקבלים פסק־דין לגירושים יוצאת הנשמה.

ולאחר שניתן פסק הדין המיוחל? עדיין אין הוא יוצר סטטוס חדש של גרוש, כמו בחוקים אזרחיים. יש לקיים טקס גירושים ורק מסירת הגט באופן אישי בין הצדדים, בטקס המתנהל על־פי הכללים המדוקדקים של ההלכה, מקנים לבני־הזוג את הסטטוס של גרושים. ואם הבעל – או האשה – אינם באים לטקס הזה? בכוח אי־אפשר להביאם, שהרי הגט צריך להינתן בהסכמה.

מבחינה זו, טוב מצב הבעל ממצב האשה. אם נגד האשה ניתן פסק־דין לגירושים (בעיקר של עילות של מורדת, עקרה או "שוטה") והיא מסרבת לבוא לבית הדין לקבלת הגט מידך: אחרי מספר התראות ולפי בקשתך, יתירו לך בית־הדין ומאה רבנים לשאת על פניה אשה שניה – ולא תואשם בביגמיה. מצד שני, אשה שבעלה מסרב ליתן לה הגט – נשארת עגונה. אסור לה להינשא לגבר אחר והיא נשארת בגדר "אשת־איש". אם תלד ילדים לגבר אחר, ללא נישואים – ייחשבו הילדים ממזרים.

קרב בלי מנצח ובלי מובס

אין שוויון. אבל לדברי עו"ד מור, למרות העדפת ההלכה לבעל, מבחינה מעשית הוא זה שיוצא מתהליך הגירושים כשידו על התחתונה. הוא המחוייב לשלם מזונות לילדים, והגרוע מכל, הוא החייב להיפרד מילדיו, כי במרבית המקרים הילדים נשארים אצל אמם לאחר הגירושים. בפרק הדן באחזקת ילדים מציינת עו"ד מור כי על פי כל ההלכות, החילוניות והדתיות כאחד, ילדים עד גיל שש שנים נשארים באחזקת האם, ואילו מעל לגיל זה הבנות נשארות אצל האם עד שהן מגיעות לבגרות בעוד הבן זכאי לעבור לאחזקת אביו. אולם בפועל בנים רבים נשארים באחזקת האם גם לאחר הגיעם לגיל שש, הן משום שהאב עצמו מסכים לכך בראותו שאין ביכולתו לגדלם לבדו ובין על־פי פסק־דין שקובע שטובת הילד כי יישאר באחזקת אמו.

לא קל. איך להימנע מהסיוט המתמשך, של הוכחות, עילות לגירושים, ההכרח לעמוד בפני מיבדקים פסיכולוגיים? להדסה מור יש עצה לכל הזוגות שחיי נישואיהם הגיעו למשבר: לנסות ולאחותם על ידי פניה לייעוץ מכל הסוגים האפשריים; ואם לאחר מכן לפחות אחד מבני הזוג עדיין רוצה בגירושים? מוטב לו לצד השני להיענות לדרישה ולהגיע להסכם גירושים ברוח טובה, מתוך נכונות לוויתורים.

"בקרב הזה אין מנצח ואין מובס", היא כותבת בפרק על חלוקת הרכוש. "במקום לעבור את מדורי הגיהינום של מוראות המלחמה – הניחו את הרגל הלבן כבר מן ההתחלה. שבו מסביב לשולחן, שאו ותנו, החליטו וקבעו בקווים כלליים את תנאי הגירושים, כשהגבלים הדרושים לכם לצורך המשימה, הם לא נרות הצדק וההגינות, כי אם זרקורי הגמישות והוותרנות, חוסר קטנוניות וההגיון הפשוט". ■

חיי הנישואים שלך מתערערים? אשתך רוצה גט? גם מזונות? עליך ללמוד להתגונן, כדי שסיום הפרק הזוגי בחייך יסתיים – אם אין ברירה אחרת – בצורה הוגנת. דווקא אשה, עו"ד הדסה מור, חיברה ספר על זכויות הגבר בהליכי גירושין. "מעמדים מאד אישיים", בלי שינאה, עם דגלים לבנים והידברות.

דיאנה לדנר

בלי "דרכים להטות"

■ הדסה מור, אשה יפה, חמה, חכמה. אמיצה. באופנה שחרור האשה והיא מתכוננת בספר על זכויות הגבר. תמיד עשתה דברים בלתי צפויים. רגע־רגע, זו לא ההדסה מור?... כן, זו איתה שבשנות השישים היתה סיפור רכילות לוהט. בורה צעירה, אם לפעוט, שכותבת רומן בשם דרכים להטות וכולם יודעים לזהות שם את צלעות המשולש – היא, בעלה ומשה דיין. משולש נצחי שעשה הרבה רעש ובקיצורין נוף כדין, בגלל הרומן עם אשת ידידו, גם הוא קצין בכיר, דב ירמיה. אחר־כך כתבה מור עוד ספרים, גלריה של האני, המשתרה. פרסמה כתבות בענייני חינוך, הציגה ציורים בתערוכה. למדה משפטים. נסיונה כעורכת דין חבר עם קלות הכתיבה וכך יצא לפני כמה חודשים מעמדים מאד אישיים. עתה מתברר כי גברים רבים לומדים מהספר פרק על זכויותיהם בנישואים מעורערים. ואינם מתייחסים לנישואיה שנכתייכו בדרכים להטות. בצדק.

ת.ע.

THE ... JORDAN
... LIBRARY
76122
CLASS
DATE 9 OCT 1990

KENT

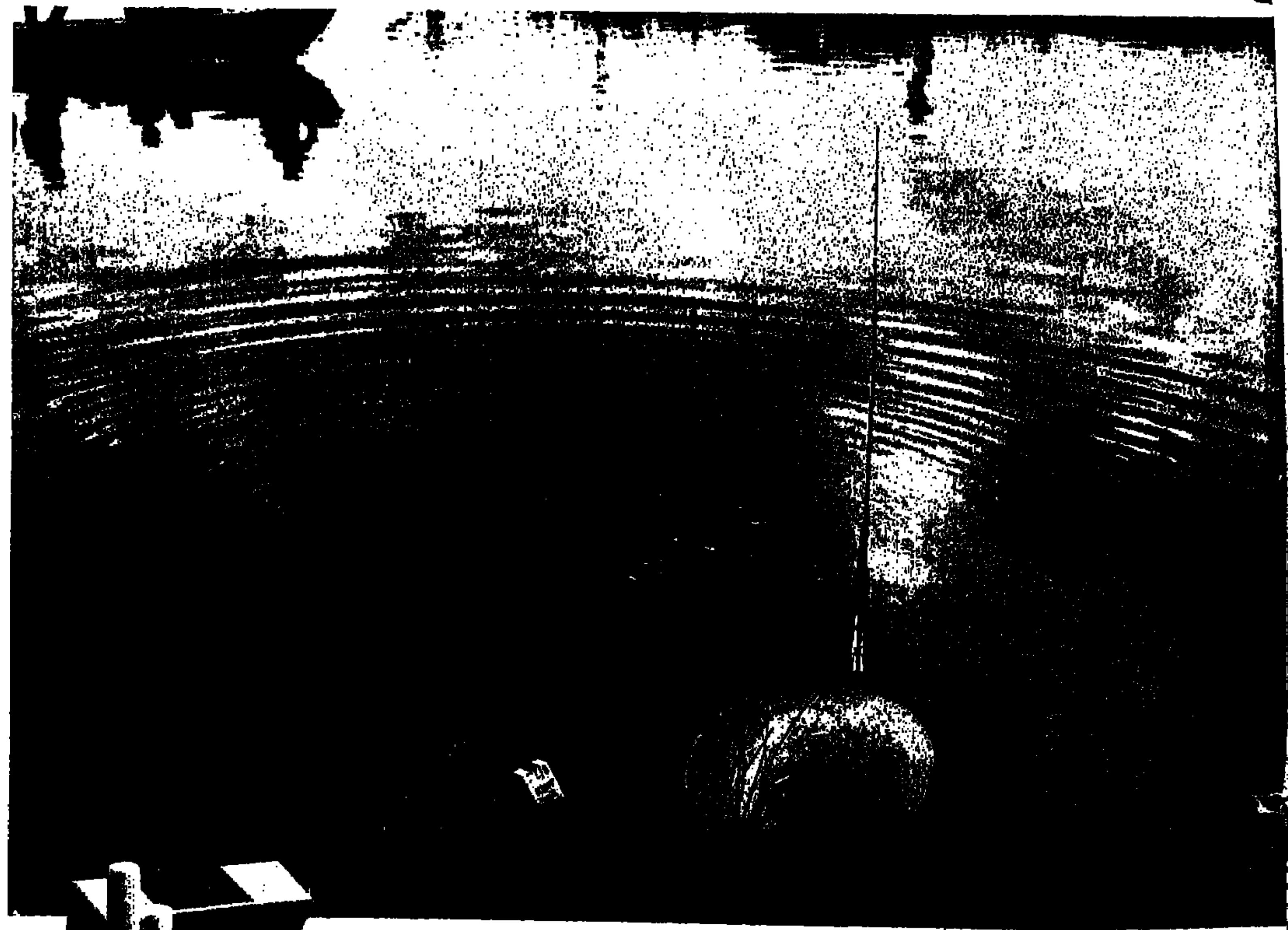

מפעם לפעם מגיע לי...

מפעם לפעם אני מרשה לעצמי
משהו מיוחד. כמו קנט למשל.
אני מדליק לי קנט. ונהנה מהשילוב
הנפלא של רעננות וטעם עדין, נקי ורך.

הטעם המיוחד של תערובת הטבק
האמריקאית ופילטר המיקרוניט
המפורסם. קנט.
מפעם לפעם מגיע לי.

KENT
שווה כל מחיר.

אזהרה: משרד הבריאות קובע
כי — העישון מזיק לבריאות

גנרל גזית הרגיע

■ לפני חודשים אחדים, בישיבת הוועד הפועל של האיגוד הבינלאומי של עתונים יומיים הוחלט, להעניק השנה את אות ההצטיינות עט הזהב לקריקטוריסט הערבי נאג'י סלים אל-עלי, על מאבקו נגד רודנים ומשטרים רודניים. בשל הקריקטורות שלו,

שלמה גזית

גורש מכווית וישב בלונדון. לפני שבועות אחדים, כאשר התקיים קונגרס האיגוד, נמסר האות לידי אלמנתו ובנו של אל־עלי, אשר נרצח זמן קצר לפני־כן, בלונדון. לקונגרס האיגוד, בו חברות 26 מדינות שבהן קיים חופש עתונות, הגיעו גם משקיפים ממדינות שאין בהן חופש כזה, דוגמת עורך האיזווסטיה הסובייטי. בקונגרס, שהיה ברומא, הרצו רק שני אנשים שאינם קשורים בעתונות, שר סיני שדיבר על התפוצצות האוכלוסין, ואלוף־מיל. שלמה גזית שסקר את המצב באיזור ובשטחים. גזית, שהוצג כ"גנראל" שהיה בין השאר ראש אמ"ן, בא עם המשלחת מהארץ, בראשות שבתאי הימלפרב, יו"ר איגוד העתונים היומיים בישראל שגם נבחר כסגן־יו"ר האיגוד העולמי.

סקירת הגנראל מישראל נתקבלה באהדה רבה ולא הופרעה, ואולם לאחר מכן ניגש אליו בנו של אל־עלי והטיח בפניו: "אתם מדברים יפה, אבל הנה, עליפי עתון בריטי, המוסד הישראלי הוא שרצח את אבא שלי". לא נעים. שלמה גזית לא התחמק מתשובה וכל האנשים שסובבו אותם יכלו לשמוע כיצד הרגיע את אל־עלי־הבן. ישראל לא רצחה את אביו, הבטיח הגנרל הישראלי, קיצוניים מארגוני הטרור הערביים היו יותר מעוניינים לחסל את הקריקטוריסט המתון, שתאר את סבל בני עמו.

תהילה עופר

אחלט נשאר אחלט

■ 36 שנה לאחר שעזב לארה"ב, שם היה מחשובי המדענים בתחום המחשב — חזר בימים אלה פרופ' זמיר בבל, בן 59, ונרשם כאתלט במכבי ת"א...

זמיר בבל

מי שהיה בסוף שנות ה־40 מטובי הקופצים לרוחק בארץ — ובנוסף גילה כישורים אחרים בתחומי החינוך, המדעים המדוייקים, מלאכת מחשבת, רדיו ומוסיקה — ממשיך לעסוק באתלטיקה, בתחרויות לוותיקים. מסיבות רפואיות נאלץ לכצע הסבה למקצועות השדה הכבדים וכך הוא מתחר עתה בדיסקוס, פטיש וכדור־ברזל.

לפני ימים אחדים בא זמיר לאימון של "חילוץ עצמות" באיצטדיון האתלטיקה החדש בהדר־יוסף. עד מהרה הבחינו בו כמה ממכריו משכבר הימים, המאמנים אברהם ברין ומנחם קורמן וכן האצן לוי ספבקין, שהיה תלמידו בבית הספר היסודי "החייל" ביד־אליהו בתחילת שנות ה־50. הם השפיעו עליו לחזור למכבי ת"א וגם לבוא למחרת לתחרות.

ואמנם, ככר בתחרות זו, הראשונה שלו בישראל מאז שב והצטרף למכון וייצמן, תפס זמיר בבל מקום ראשון בדיסקוס וקבע שיא ישראלי חדש לוותיקים 34.46 מטר. גם בהדיפת כדור־ברזל היה ראשון (9.24 מ'). "הבאתי לתחרות את הדיסקוס שלי מארה"ב שמשקלו 1.6 ק"ג ואז התברר שבארץ זורקים דיסקוס קל יותר כ־100 גרם וזה כמובן עזר לי", סיפר פרופ' בבל, המתכונן, ברצינות, להשתתף באליפות ישראל הקרובה.

בינתיים מטפל פרופ' בבל גם באפשרות שבתו, אילנה, דיסקובולית בזכות עצמה, ומיאמנת אתלטיקה במסגרת הסגל האולימפי של ארה"ב, תוכל להשתתף באליפות ישראל הקרובה — בתקווה לייצג את ישראל במכביה ה־13, בשנה הבאה. "אם כך יקרה — ייסגר מעגל במשפחתנו. אני השתתפתי במכביה השלישית ב־1950 (נשא את הרגל בטקס פתיחת תחרויות האתלטיקה) ובתי תעשה זאת כעבור כמעט 40 שנה..."

אלכס דורון

מה שפחות אינפורמציה...

■ אמנון גולץ, חבר קיבוץ רוחמה, מונה לדובר הראשון בתולדות הקיבוץ הארצי. קדם למינויו של גולץ, שלמד מדעי ההתנהגות והקים את מדור הוידיאו בקיבוץ הארצי, ויכוח גדול על דרך התייחסותה של התנועה לאמצעי התקשורת. הקו השליט בוויכוח היה: לפעול בתוך התנועה ולהוציא החוצה מה שפחות אינפורמציה.

בתנועה הקיבוצית המאוחדת (תק"ם) פועל משרד דוברות מזה כמה שנים ובראשו עומד שלמה לשם מקיבוץ אורים.

זה מה שרואים היום כשעוברים ביפו. נערה על אופנוע ומה שמעניין אצלה זה לא האופנוע, אלא האופנה של לוס־אנג'לס לייקרס, אלופת הכדורסל של ארה"ב.

מירושלים לברלין

■ המלחין הנודע אירווינג ברלין, שחגג לא מכבר את יום־הולדתו ה־100, הוצף באלפי מברקי ברכה ממעריציו וחבריו הרבים שרכש בעשרות שנות יצירה מוסיקאלית.

בין המברכים היה גם ראש ממשלת ישראל יצחק שמיר, ששלח מברק בזה הלשון: "מירושלים בירתנו הנצחית אני שולח לך ברכות חמות בשמו של העם בישראל ביום הולדתך ה־100. הענקת שמחה ועונג למיליוני אנשים במשך זמן כה רב, ואתה ראוי להכרת תודה ולברכות להמשך הבריאות הטובה והעבודה היצירתית. מזל טוב".

א. בן־שוהם

ביקור בחברון

■ אחרי הביקור שערך ראש הממשלה, יצחק שמיר, בחברון, קפץ גם לביקור קרובים בשני ישובים סמוכים — אדורה ובית־חגי. באדורה שמע שמיר מפי רון שכטר, יו"ר מועצת ישובי דרום הר חברון, כי הישוב ה־13 באזור יעלה על הקרקע בעוד שלושה חודשים ושמו בישראל יהיה שמעה.

מתי דרובלס, יו"ר חטיבת ההתיישבות בסוכנות, שנילווה לביקור, הסביר שמדובר באחד משישה הישובים שהממשלה אישרה הקמתם. הבעייה היחידה היא עם השם. רשמית, ייקרא הישוב שמעה; היום הוא מכונה נטע ובעבר נקרא עשהאל.

על כך העיר אחד הנוכחים: על כל שם מקבלים נזיפה מארה"ב;

הגיב שמיר: ואני חשבתי שעל כל שם מקבלים תקציב נוסף.

א. בן־שוהם

"הצופים והצופות – צ'ז'לי קצ'ז'לי", זוכרים את השיר? 19 כאלה, מתוך 1000 מועמדים, יסעו לארה"ב ויחדשו את היבשת הגדולה מחוף לחוף בשני קאראוואנים. אתם מקנאים באבא־אמא שלהם במסע? – אנחנו לא.

טובי פולק

תפסו אמריקה

בשביל שלא יהיו רינונים והלעזות על חוסר אובייקטיביות, ואי־אילו ענייני אתיקה, נקדים ונאמר: צביקה פולק, אחד מנשואי הרשימה, הוא אחיו הביולוגי של כותב הרשימה. מה לעשות. אז אין אובייקטיביות בעולם, ובחמסין הנוראי שבו מתוקתקות שורות אלה, יהיה גם מי שיטען שגם אין צדק בעולם, אם חבורה של נערים ונערות, בליווי שניים־שלושה, קצת מבוגרים, ממריאים בימים הקרובים לשלושה חודשים לארה"ב, על חשבון הכרון.

ובפתיחת הפיסקה השניה, בשביל שיהיה רצף טריטוריאלי, נוסיף ונאמר שאין לחשוד בכותב השורות הללו בפירגון יתר לאחיו הנוסע, מכיוון ש: א. גם הכותב ממריא ארצ'ורשו ליבשת ההיא; ו־ב. הצעיר (28) לבית פולק, להלן צביקה, הולך לאכול אותה, למשך שלושה חודשים ואולי יותר, כמדריך קראוון של צופים ישראלים, חבורה של נודניקים בני 16–17, שהוא הולך להיות האבא־אמא שלהם מחוף לחוף. אז אני, שנתיים מעליו, שאף פעם לא הבנתי איך אפשר להיות בצופים אחרי גיל 14 (אם בכלל), ממש לא מקנא בו, על־אף העובדה המשמעותית שהוא מקבל כרטיס חינם ליבשת –

הקלעים. יוסי הלל הוא מרכז המחלקה לקשרי החוץ של התנועה. באולם החזרות שבבית פיליפס ביד־אליהו, תל־אביב, הוא מספר על עבודה שנמשכת כ־8 חודשים, מאוקטובר, ועד ההמראה, ביוני. השליחים, הוא מבקש להדגיש, חייבים להיות גם תלמידים טובים (וכאן כמובן המקום להדגיש שהאח הנדון, המדריך הפעם, בוודאי לא היה עומד בקריטריונים כחניך...), מכיוון שהעבודה קשה ורצופה, דורשת הרבה מהזמן המוקדש בימים כתיקונם ללימודים, ורק המוכשרים והמצטיינים באמת – יכולים לעמוד בקונפליקט. הם נפגשים, כולם, ככל סופשבוע, החל ביום שישי אחה"צ ועד למוצ"ש מאוחר בערב, ועובדים על שירים, מערכונים, קטעי קישור ומעבר, העמדה, כוראוגרפיה ומה לא. איתם עובדים שני אנשי מקצוע בכירים: על הצד המוסיקלי אחראי יאיר קלינגר, הבימאי הוא חנן גולדבלט.

שני הקראוונים – מדגיש יוסי הלל – לא מגיעים לארצות־הברית לחלל ריק. גם שם מתקיימת עבודת הכנה אינטנסיבית. אנשי התנועה בקהילות היהודיות עובדים, טורחים ומכינים, הכל לקראת בוא המשלחות מארץ הקודש. זה גם לא זול,

שכדרך אחרת, בהיותו קיבוצניק (גל־עד) ותפרן מרוד – היה יכול רק לחלום עליו ממרחק ביטחון.

צמד הקראוונים שממריאים בקרוב־קרוב לתפארת צופי ישראל בארץ ובתפוצות, משלימים 16 שנים של פעילות מסיונרית רצופה של תנועת הנוער הבלתי מפלגתית הזאת, בקשר הדוק עם הקהילה היהודית, קו נטוי קהילת היורדים, באמריקה הגדולה והטובה. המרוכז בשתי קבוצות של צופים/צופות, בוגרי י'/י"א, כאלה שמאחוריהם פעילות הדרכתית בתנועה, ואשר נבחרו מתוך למעלה מ־1,000 מועמדים, משבטי התנועה מכל הארץ. אחרי מיון קפדני נבחרו 19 המאושרים.

קראוון אחד הולך לעשות את מורח היבשת, רכוב על־גבי וואן ענקי, רתום למוסך נגרר, השני פחות או יותר יהיה במערב, מנוייך ככר אמרנו פראייר, לאז את החבורה האחרת, זו המוטסת ברחבי המערב, תנהיג חדס קפלן (22) מרמת־השרון, משוחררת טריה, ובעלת אמביציות ומרץ בהתאם.

חוב של כבוד לאחר שעושה עבודה שחורה (וחשובה) מאחורי

כל העסק הזה. עלות שני הקראוונים במסעותיהם מחוף לחוף תגיע לסדר גודל של כ־100 אלף דולה, כאשר הורי החניכים משתתפים בעלות כרטיס הטיסה, פחות או יותר. כל השאר – על תנועת הצופים היהודית־אמריקנית.

החזרות נראות כמו עבודה של להקה צבאית, על זה מעיד מי אם לא איש המקצוע, קלינגר. נערים ונערות, עם השטויות האופייניות, המתחים המקובלים, ההשתטויות, הכיף. עוד שיר שצריך ללמוד לשיר בלי לזייף, עוד מערכון שחייבים לזכור בדיוק את האינטונאציה, את הקצב, את ההעוויות. עבודת פרך, אבל מה לא עושים בשביל כמה חודשים אמריקניים...

ובעוד כמה ימים הם ימריאו עם כל הכבודה, ישאירו מאחור הורים דואגים וחברים מקנאים, ואחרי כ־12 שעות יעברו את ביקורת הדרכונים בשדה 'קנדי' של ניו־יורק. משם יילכו לאסוף את הרכבים, לשכור את ציוד התאורה וההגברה – וקדימה לדרך. שלושה חודשים מפרכים, שאחרי כל הקיטורים, המריבות, העצבים ומה לא – יהיו חוויה שנשארת לתמיד. וזה שווה הכל, כך לפחות הם מקווים, בינתיים.

חדש ומהפכני!

עם "טיגובון" האו ומייאו אומרים לפרעושים צ'או... לתמיד!

מטפטפים כמוסת טיגובון על צוואר הכלב או החתול.
הטיפות נספגות בעור, וקוטלות את הפרעושים.
טיפול פשוט כל 3 שבועות ואין פרעושים... לתמיד.

אופן שימוש קל להדהים.
פותחים את הכמוסה ומטפטפים את התכולה על צוואר הכלב או החתול. זהו. הטיפול לשלושת השבועות הקרובים, תם.

טיגובון - היעיל מבין כל התכשירים.
שלא כמו כל התכשירים האחרים, טיגובון תוקף את הפרעושים דרך מחזור הדם. לאחר שחדר מבעד לעור, משמיד טיגובון כל פרעוש העולה על בעל החיים ומנסה למצוץ את דמו.
ליעילות מירבית יש לחזור על הטיפול כל 3 שבועות.

להשיג בבתי המרקחת ובחנויות מתמחד.
טיגובון 10 - לחתולים.
טיגובון 20 - לכלבים מ-3 ק"ג-10 ק"ג.
טיגובון 20G - לכלבים מ-10 ק"ג ומעלה.

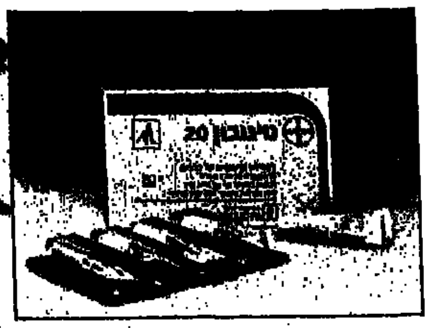

אביק וזה עובר.

אנטוניו סנטורי, טיפוס. איטלקי שבחר להיות קיבוצניק בישראל ושואף לגרום לכך שדגל ישראל יונף באולימפיאדות, בריצת מרתון. אין אצלו חוכמות. יש תוצאות.

תמי שוחט־גולדשטיין

היום כבר לא כורעים כברכיים חשופות על גרגרי תירס יבשים, כדי להתחשל. אנטוניו סנטורי כרע כך בילדותו. וכעונש על שובבויות ילדות נסגר בבית בלי ארוחה. כך גדל בנם של פרטיזאנים איטלקים, שהגיע לארץ לטיול הרפתקאות קצר ונשאר 17 שנה. היום, בגיל 42, הוא מאמן ו"אב רוחני" לקבוצת רצי־שדה ורצי־מרתון בצפון הארץ. דוגל במשמעת עצמית להגדלת הסיבולת – ובהתמדה.

"לעשות אותם גברים. גם את הנשים. כאלה שלא בוכים". מועדון המרתון של אנטוניו מונה כ־80 איש, נשים, גברים וילדים מישובי הצפון. "הבנות טובות מהבנים, אין ויכוח על זה. עוברת, אסתר רוט היא היחידה שהגיעה לגמר אולימפי". אבל בשביל להיות רץ מרתון צריך יותר מכושר גופני. "להיות קצת מופנם, לדעת להסתדר היטב עם עצמך. כי משעמם לרוץ לבד 42 ק"מ..." האתגר – 42 ק"מ רצופים, בקצב מהיר.

אנטוניו נולד בכפר נרני באיזור הסביני של איטליה. סבו היה אנטי־פאשיסט ונכלא; אביו הצטרף בגיל צעיר לפרטיזנים בהרי האפנינים; אמו באה מאלבניה. משפחתה נרצחה דווקא על־ידי קומוניסטים, בעוד היא לוחמת במחתרת האנטי־פאשיסטית באיטליה.

כך נולד אנטוניו ל"אבא נוצרי ואמא מוסלמית". אשתו יהודיה. הוא דוגל גם היום בחינוך הספארטני שקיבל. "משלמים 100 שקל לפסיכולוג בשביל ילד שמשתולל... כמה סטירות, ושלא תבוא ועדה פדגוגית לבלבל את המוח. ילד לא רוצה ללמוד? שילך לעבודה שידע מאיפה בא הלחם".

אבל נא לא להיבהל: "לא שאני אומר לעשות מילד תוף־להרביץ־בו. אבל המוח מתקדם שגעון כשהקיבה ריקה. בבית הורי קמו בארבע בבוקר לעבודה וחזרו בלילה. אצלנו לא זרקו לחם. וכשאבא שלי ויכח, ידעתי המישים אותו כריצינלום שלי". ואצלו בוגרים וילדים מציתים לו, אוהבים את האמביציה שהוא מחדיר בהם, את היחס הרציני שלו לאתלטיקה. "אני מחזיק אותם ביד קשה. אחד, קצין בצה"ל, שלוש מלחמות מאחוריו וכשאני נותן הוראות לאימון – הוא מתלחש. שטפתי אותו כמו ילד קטן. אם מתחילים להרשות בלגן אין לזה סוף"

בגיל עשר התחיל להתאמן. רץ קילומטרים לדרוח שלו להעביר מסרים מהבית. "טיפול בעודף־מרץ. אמא שלחה אותי ומודדה זמן". אחר־כך שיחק כדורגל, אבל "לא הגעתי לליברפול". עסק בצניחה חופשית: "162 צניחות עד גיל 20, שרתתי כצנחן בצבא האיטלקי". לארץ הגיע כשוטף כלים באניה מטורקיה. התכוון לטיול הרפתקאות בן שבועיים. "הגעתי ב־21 ביולי 1970, בדיוק שנה אחרי שאמסטרונג דרך על הירח. סנטורי דרך על אדמת הקודש..."

רץ לעבודה, כפשוטו כמשמעו

הלך לקיבוץ בגלל הסוציאליזם. רוחמה, כי יש שם דוברי איטלקית. חצי־שנה כמתנדב, רועה־צאן. אחר־כך עלה עם גרעין לקיבוץ אדמית. עבד במפעל "עשת" בקיבוץ אילון. "עשרה ק"מ ריצה יומית לכל כיוון, מתוכם חמישה בעליה של אדמית". העליה הפכה ביוזמתו ל"מירוץ ההר" הנערך מדי שנה באדמית. "בצומת 75' התחלתי את החוג הראשון, עם ילדים מערמשה".

כאתלט, למד טכניקות ריצה עם מאמנים מקצועיים. רכש נסיון. והשכלה כללית? "אני אוטודידאקט. לא היה כסף לשלוח אותי ללמוד, אבל אני קורה בצורה רצחנית". יש לו 300 ספרים על אתלטיקה, הוא מנוי על עתונות מקצועית, ומתעדכן כל הזמן בשיטות אימון, מתכתב עם 180 אנשים במקצוע מכל העולם, ומקבל אינפורמציה ממכונים העובדים בעזרת מחשב על תנועה נכונה של הגוף וכדומה. מציג מכתבים מאלברטו קובה, אלוף העולם ב־83', משרה סימאוני שזכתה במדליית זהב במוסקווה,

קשוח

מג'ובנלי, אמן האתלטיקה האיטלקי. "כילדים, היינו שכנים".

אנטוניו מפרסם מאמרים בעתונות מקצועית ומתעדכן כל הזמן. כל ספר, כל חוברת, כל קלטת וידיאו שיוצאת בתחום האתלטיקה מגיעה אליו. בעלית הגג שבנה בדירת הקיבוץ הצנועה, ספרים ופירסומים סדורים בצפיפות והקירות מקושטים בריגלוני נבחרות ובתצלומים של אלופי אתלטיקה ממכותביו. "מה אומרת אשתי? היא מורה לספורט...".

עם הילדים מערמשה התחיל השגעון למרתון. "בדיעבד הסתבר שלמדו לרוץ, כדי לברוח מהר יותר כשגנבו תפוחים מהמטעים שלנו... לרוץ זה עניין של תרבות. אצל בדווי הגאווה בשטחים אחרים. וליהודים יש גאונים בשחמט ובמוסיקה. לא בספורט. בגלל היידישע־מאמא: 'אל תזיע, אל תתאמץ, זה לא בריא'".

ב־1980 יצא לקורס מאמני אתלטיקה בווינגייט והתחיל "לאסוף" רצים. "עצרתי אנשים בכביש. ראיתי בן־אדם רץ, אמרתי לו שיבוא להתאמן אתי". היו תוצאות טובות ואנטוניו מונה לתפקיד רכז ספורט של המועצה האיזורית. אך כשהתאחדו המועצות ל"מועצת מטה אשר" לא נמצא לו תפקיד. ובכל־זאת, מורים מתקשרים אליו ושולחים ילדים מכיתות ספורט להתאמן אצלו.

הכוכבים: קיבוצניק וערביה

"אני צריך לדעת על המתאמנים שלי הכל. מה אוכלים, מתי ישנים, מתי שוכבים עם אשה. יש לי ילד בן 24 בקבוצה, מתאמן למרתון הכינרת. עובד ברפת. ואם הפרה תתן לו בעיטה ותשבור לו רגל אחרי כל האימונים? הלכתי למזכירות וביקשתי שיעבירו אותו. עכשיו עובד בגינון. רק שלא ירים חבילת קש וייתפס לו הגב."

80 רצים, בגילים 9 עד 53. "השיא לרץ מרתון הוא מעל גיל 27. גיל אידיאלי, 31–36. הסיבולת היא בעיקר בראש, 42 ק"מ בקצב כל הזמן. צריך גם סיבולת לבריאות, דופק נמוך ויכולת מירבית של קליטת חמצן בשרירים. יש רץ מרתון מג'יבוטי, אלוף עולם, שעושה 42 ק"מ בשעתיים ועשר דקות. יש לו 29 פעימות לב בדקה. נולד ככה... צריך נתונים בסיסיים, התמדה ואהבה. האימונים מפרכים. 180 ק"מ בשבוע לאוכלוסיה עובדת זה לא פיקניק..."

אינו מנחה בענייני תזונה. לכל אדם הרגלים משלו, מנחה לאורח חיים. ללכת לישון ב־10 וחצי. הכוכבים של קבוצתו – בחור, אמנון לבן מקיבוץ בית העמק ובחורה, אמאל עבד אליאל מכפר מזרעה, הערביה הראשונה בנבחרת האתלטיקה של ישראל למכביה. "אוכלת כמו ציפור, מתאמנת 100 ק"מ בשבוע. לא פשוט להוציא בחורה מכפר ערבי, לרוץ במכנסיים קצרים. בכל פעם שבנות הכפר עולות למיניבוס של המועדון, הן קוטצות 500 שנה קדימה..."

בעיניו, זה הסוציאליזם ואחוות העמים. להריץ יחד ערבים, יהודים, קיבוצניקים, מושבניקים ועירוניים. מנסיון למד שככול שרצים יותר, לומדים טוב יותר. "יש יחס ישיר בין הרגליים למוח". תוכנית האימון השבועית: ביום הראשון 20 דקות ריצת חימום בעליה, 10 דקות ספרינט, "ואחרי זה כולם על הריצפה". ממשיכים לרוץ, לתרגל טכניקות, לשכלל תנועות ידיים, הרפיית פנים ותרגילי כוח. הרבה זיעה, הרבה שרירים. למחרת עייפים, עושים 14 ק"מ ריצה קלה, להרגעה. ביום השלישי רק 8 ק"מ ותרגילי גמישות. ביום הרביעי, אחרי יומיים כליכך קלים, אימון כוח: 100 פעמים לרוץ את מדרגות האיצטדיון, 250 שכיבות סמיכה ו־100 כפיפות בטן. ביום החמישי "נחים" ב־14 ק"מ ריצה ובשישי מנוחה טוטאלית.

מה עם שבת? אימון למקצוענים, עם קצב ואורך־צעד מחושב. "לפעמים 4,000 מטר, לפעמים שמונה פעמים 500".

שעות יושב אנטוניו ליד השולחן הקטן במטבח, מתכנן אימון שבועי, אישי, לכל אחד מהרצים. מחשב. "בריצה ארוכה חשוב לרוץ קליל, לאמץ כמה שפחות איברים בגוף בכדי לא לבזבז חמצן. חשוב כמובן לשתות. תוך כדי ריצה, כל 5 ק"מ יש נקודת מים. בקילומטר ה־35 כבר קשה לשתות, אבל מכרחים..."

מלמד את הגוף לשלוט בקצב. כל דקה מחושבת. רצים בכל מזג אוויר. בכל מצב: "בבוקר ה־6 ביוני 82' נחתה קטיושה על קו הזינוק של המועדון. בארבע אחרי הצהרים התחלנו את האימון, כרגיל. ובחורף, כשירד שלג, אימנתי לריצה בשלג. כשנסעו לתחרות בבלגיה, הודו לי".

מאמן = רץ מתוסכל, בינוני

הוא־עצמו רץ 5 מרתונים. "הישגים? כנראה שמאמנים הם אתלטים מתוסכלים... הייתי בינוני למדי. המדליות שתלויות אצלי הן מדליות קבוצתיות, של המועדון". ב־1980 זכו ב־30 מדליות במקומות ראשון ושני. ב־86' זכו ב־57 מקומות ראשונים, 47 שניים ו־41 שלישיים. משהו. ובכל־זאת, "באתלטיקה בנים ישראל מפגרת ב־80 שנה, בנות ב־30 שנה. יש תחרות שנקראית 'ריצת שעה'. רצים שעה ומי שמספיק יותר מנצח. השיא העולמי ב־1940 היה 18,742 ק"מ. השיא הישראלי היום הוא 18,900..."

הוא שואף להיות האיש שיגרום לדגל ישראל לעלות לתורן באולימפיאדה. רומנטיו איטלקי. סבא שלו ניגן בקלרינט וכתב תווים, השמורים אצל אנטוניו. גם אביו ניגן. הקלרינט, הסוציאליזם והיד הקשה עברו בירושה. "משמעת. חשובה המשמעת העצמית". דוגמה: ילד אחד הוציא את הראש החוצה מהמיניבוס בדרך לאימון. "הזהרתי אותו כמה פעמים ואחר־כך נתתי לו מכות. בכה והביא את אבא שלו. אמרתי לו 'אם אתה רוצה ילד קוסטלט, עם ראש, תשאיר לי את העניינים'. ככה זה אצלי". ■

בתצלומים: אנטוניו סנטורי וקשוחי המועדון; ורצים בשעת אימון.

הארץ המושכת

הנסיך מוולס, לימים אדוארד ה־7

נתן שור*

מוקדמות של אירופים לבושים בבגדי מוסלמים, ככחראם. עד הרגע האחרון ניסה פחת ירושלים, סוראיה, שלא היה אוהד התרבות המערבית כקודמו כאמל, להניא את הנסיך מביקור זה, אך לשווא. הנסיך מוויילס עמד על מימוש הזכות שהובטחה לו בפירמאן של הסולטאן. סוראיה פחה ריכז אפוא את כל הכוח הצבאי שעמד לרשותו בחברון, וביום השבעה באפריל 1862 נפתחו שערי מערת המכפלה לראשונה באורח רשמי בפני מבקרים מן המערב. הכומר סטנלי ניצל את ההזדמנות כדי לערוך רשימות ותרשימים מפורטים של מערת המכפלה.

וכך הוא מתאר את הביקור:

נסיך במערת המכפלה

"יצאנו ברגל, זוגות זוגות, בין שני טורי חיילים, עברנו את הבריכה העתיקה של חברון, עלינו במדרגות לעיר החדשה, ועדיין נמשך טור החיילים. בקושי נראו פני אדם בעברנו, רק פה ושם נראה שומר ליד חלון או על גגו השטוח של בית מגורים גבוה; השומרים הוצבו שם כדי להבטיח את קבוצתנו מכל חפץ שעלול

ביקור בחברון, 1862: "בקושי נראו פני אדם בעוברנו, רק פה ושם נראה שומר ליד חלון או על גגו השטוח של בית מגורים גבוה; השומרים הוצבו שם כדי להבטיח את קבוצתנו מכל חפץ שעלול להיזרק עלינו. היה זה למעשה כיבוש צבאי מוחלט של העיר".

להיזרק עלינו. היה זה למעשה כיבוש צבאי מוחלט של העיר. לבסוף הגענו לפינה הדרומית־מזרחית של חומת המגן האיתנה, המקום שבו היו התיירים נעצרים זה דורות רבים לפני האתר המקודש ביותר בארץ הקודש... עלינו במדרגות החיצוניות... בראשון... הגענו לסיבוב חד, ולראשונה ראינו את החומה מבפנים... כאן נתקבלנו ברוב טקס על ידי חמישה או שישה אנשי דת, המקבילים בתאריהן לכמרים הראשיים בקתדרלה נוצרית. הם היו נציגיהם של ארבעים שומריו המסורתיים של המסגד".

בהמשך מתאר דין סטנלי בפרוטרוט את קברי האבות ואף מצרף שרטוט של המקום, אך בשל קוצר הזמן שעמד לרשותו יש בו אי אלה אידיוקים. גם במקום מקודש זה נשבר עתה הקרח, ומעכשיו הרשו גם כאן לאישים מערביים חשובים במיוחד להיכנס מפעם לפעם, אך מערת המכפלה, שלא כחראם, לא נפתחה בתקופה העות'מאנית בפני הקהל הרחב מבני אירופה.

הנסיך מוויילס חזר למולדתו, אך לא לאורך זמן. בשנת 1868 יצא בשנית למסע למזרח, הפעם בלוויית רעיתו ופמליה גדולה יותר. בתוכה בלט כתב עיתון ה"טיימס" הלונדוני, ראסל, שהתפרסם עוד קודם לכן ככתב צבאי במלחמת קרים. עתה חיבר ספר עב־כרס על מסעו של אדוורד. המסע המלכותי הגיע לארץ ישראל ולירושלים, אך לא נשארו עוד מקומות קדושים לאיסלאם שאפשר היה לפתוח אותם בפני הזוג המלכותי.

זמן רב היה אדוורד נאלץ להמתין עד אשר מתה אמו, המלכה ויקטוריה; במלאת לו שישים שנה עלה סוף סוף על כס המלוכה באנגליה. בתקופת מלכותו הקצרה, הקרויה "התקופה האדוארדיאנית" תרם כמיטב יכולתו לכינונה של אותה קואליציה רחבה עם צרפת ורוסיה, ששלוש שנים לאחר פטירתו נאלצה לעמוד בפני הסתערות צבאותיו של בן דודו, הקיסר וילהלם השני מגרמניה, במלחמת העולם הראשונה. ◼

• מתוך הספר הנוסעים לארץ ישראל במאה הי"ט, הוצאת כתר.

טבור העולם

כשמדפדפים בספר הנוסעים לארץ ישראל במאה הי"ט (מאת נתן שור, הוצאת כתר), יש תחושה שהארץ היתה אז כטבור של עולם התיירות, הכי או שניתן לתאר. צליינים, חוקרי ארצות וחוקרי טבע, הרפתקנים, סופרים, משוררים, ציירים, עיתונאים, ראשוני הצלמים, בריטים, אמריקנים, צרפתים, גרמנים, רוסים וכמובן יהודים, כולם פקדו את מקומותינו. בהם – מלכים ונסיכים לרוב, הזוכים לפרק נפרד בספר המרתק, בו מתוארים הסיורים של קרוליין מלכת אנגליה ב־1815, לאופולד ה־2 מלך בלגיה, מקסימיליאן קיסר מכסיקו, פרידריך ה־3 ווילהלם ה־2 קיסרי גרמניה, רודולף נסיך אוסטריה ואחרים. אדוארד ה־7 מלך אנגליה, כצר פרשיות האהבים המפורסמות שלו, הספיק לבקר פעמיים, ב־1862 וב־1868. פה תקראו על ביקורו וביקורים נוספים באותם ימים.

ביקורו של הנסיך מוויילס (1847–1910), שמלך לאחר מכן בשם אדוורד השביעי, נהוג ב־1862 בטקס רשמי יותר. מי שהוביל אותו בדרכי הארץ היה איש־הכמורה הבריטי הבכיר סטנלי (DEAN STANLEY), שכתב ספר רב־מכר על ארץ ישראל והיה אחר־כך אחד ממייסדי הקרן הבריטית לחקר ארץ ישראל. ביפו קיבלו את פני הפמליה המלכותית המושל המקומי וסגן הקונסול הבריטי מן הלבנון, ד"ר חיאט. הקונסול פין ואשתו קידמו את פניו בלוד, בכנסיית ג'ורג' הקדוש (שהוא פטרונה של אנגליה), ונתלוו למסע מכאן ואילך.

ביקורו של אחיו הבכור, הנסיך מוויילס (1847–1910), שמלך לאחר מכן בשם אדוורד השביעי, נהוג ב־1862 בטקס רשמי יותר. מי שהוביל אותו בדרכי הארץ היה איש־הכמורה הבריטי הבכיר סטנלי (DEAN STANLEY), שכתב ספר רב־מכר על ארץ ישראל והיה אחר־כך אחד ממייסדי הקרן הבריטית לחקר ארץ ישראל. ביפו קיבלו את פני הפמליה המלכותית המושל המקומי וסגן הקונסול הבריטי מן הלבנון, ד"ר חיאט. הקונסול פין ואשתו קידמו את פניו בלוד, בכנסיית ג'ורג' הקדוש (שהוא פטרונה של אנגליה), ונתלוו למסע מכאן ואילך.

גודל פמליית הנסיך מנע את איכסונה באחד מבתי ירושלים; במיוחד למענה הוקם מחנה אוהלים סמוך לעץ האורן הגדול שמצפון לעיר, שלפי המסורת עמד לידו אוהלו של גודפריא מבויון הצלבני בעת כיבוש העיר ב־1099. בצילום שנשתמר נראה הנסיך מוויילס עומד ליד אותו עץ. הצילום הוא מעשה־ידיו של הצלם פרנסיס בדפורד (FRANCIS BEDFORD), שנתלווה למסע ובסיומו הוציא לאור ספר ובו 172 צילומים מן הארץ וממצרים.

לאור המחווה שעשו השלטונות התורכים בשעתו לכבוד יורש העצר הבלגי, בפתחם לפניו את החראם, הוחלט שליורש העצר של מעצמה אדירה כאנגליה מגיע משהו שאינו נופל מכך, ולכן נפתחה לפניו ולפני בני לווייתו מערת המכפלה שבחברון. הדבר היה מסוכן אף מן הביקור בחראם, כי אוכלוסייתה של חברון נודעה במיוחד בקנאותה הדתית, ולכאן לא היו כמעט חירויות חשאיות

להלן רשימה חלקית של טיולי מליה

מסלול הטיול	מחיר* שרותי קרקע	מחיר** כרטיס טיסה	מבחר תאריכי יציאה
איטליה + שוויץ 11 יום + אפשרות נופש בשוויץ	$890	$422	27/6, 11/7, 18/7, 25/7, 1/8, 8/8, 22/8, 11/9, 25/9
צרפת, הולנד ואנגליה, 12 יום	$895	$483	26/6, 10/7, 24/7, 31/7, 7/8, 14/8, 28/8, 11/9, 25/9
איטליה, שוויץ וצרפת, 14 יום	$1080	$453	27/6, 11/7, 18/7, 25/7, 1/8, 8/8, 22/8, 11/9, 25/9
דנמרק, שוודיה, נורבגיה והולנד, 18 יום	$1670	$622	23/6, 7/7, 14/7, 21/7, 28/7, 4/8, 11/8, 18/8, 25/8
אנגליה, סקוטלנד, אזור האגמים וצפון וולס 12 יום	$1085	$464	3/7, 17/7, 31/3, 7/8, 14/8, 21/8, 11/9, 25/9
ספרד, פורטוגל, גיברלטר ונופש בקוסטה דל סול, 19 יום	$1190	$474	8/6, 22/6, 29/6, 13/7, 20/7, 27/7, 3/8, 10/8, 17/8, 31/8, 7/9, 14/9, 28/9
ספרד ופורטוגל, 15 יום	$990	$474	26/6, 3/7, 10/7, 17/7, 24/7, 31/7, 7/8, 14/8, 21/8, 28/8, 4/9, 11/9, 18/9
יוון, בולגריה ותורכיה, 15 יום	$960	$317	27/6, 11/7, 18/7, 25/7, 1/8, 8/8, 15/8, 5/9
טורקיה ויוון, 15 יום	$945	$335	24/6, 8/7, 15/7, 22/7, 29/7, 5/8, 12/8, 26/8, 9/9, 23/9, 7/10
טורקיה, 17 יום	$997	$317	29/6, 13/7, 27/7, 10/8, 31/8, 28/9, 12/10, 26/10
רומניה, יוגוסלביה והונגריה, 16 יום	$1090	$255	21/6, 12/7, 19/7, 26/7, 2/8, 9/8, 16/8, 13/9, 20/9
רומניה, הונגריה, יוגוסלביה ובולגריה, 22 יום	$1445	$255	29/6, 6/7, 13/7, 20/7, 27/7, 3/8, 10/8, 7/9, 14/9
אוסטריה, הונגריה, יוגוסלביה, גרמניה ונופש בבלד, 20 יום	$1290	$408	23/6, 7/7, 21/7, 28/7, 4/8, 11/8, 8/9, 15/9, 22/9
פולין, 10 ימים	$495	$519	5/7, 12/7, 26/7, 9/8, 16/8, 4/10
פולין, הונגריה ואוסטריה, 15 יום	$920	$567	26/6, 10/7, 17/7, 24/7, 31/7, 7/8, 14/8, 28/8, 25/9
קנדה וארה"ב, 30 יום	$1990	$869 + $374	27/6, 11/7, 25/7, 8/8, 22/8, 1/9
קנדה וארה"ב כולל הוואי, 34 יום	$2250	$869 + $640	29/6, 20/7, 27/7, 3/8, 17/8, 3/9, 19/9
דרום אמריקה: ארגנטינה, פרו, בוליביה וברזיל, 30 יום	$4295	כולל כרטיס טיסה	12/7, 6/9, 27/9, 18/10, 15/11
המזרח הרחוק, הודו, נפאל, תאילנד, פיליפינים, הונג קונג, טאיוון ויפן 34 יום	$2290	$2310	9/6, 1/9, 13/10, 10/11

* המחירים לאדם בחדר זוגי.
** מחיר כרטיס הטיסה מתעדכן בכפוף למחירוני חברות התעופה. המחירים אינם כוללים היטל שרותים מיובאים ומע"מ.

הטיולים של מליה לרחבי העולם מאורגנים למופת, מתחילה ועד הסוף! כשאתה יוצא בטיול מאורגן של מליה לסקנדינביה, לבלקנים, לאירופה הקלאסית, לספרד כמו גם לארה"ב, דרום אמריקה או למזרח הרחוק אתה יודע בביטחון מוחלט שהכל מאורגן עד הפרט האחרון!

במליה חושבים על נוחותך, על רווחתך, על מלונות נוחים, על מסלולים מרתקים עם מדריכים מעולים, על אוטובוסים משוכללים ונהגים הכי טובים.

על הכל!

לא רק הטיולים מאורגנים היטב. מליה עצמה היא חברה מאורגנת! בכל מקום בעולם תמצא משרד של מליה, שידאג לך להרגיש בבית.

דרוש את חברת הנסיעות של מליה

מליה

מילה של מליה

י ש ת ש ו ב ה

ריכוז: מעינה שנהר

100 אלף לא הולכים ברגל

שאלה: אני עומד להשקיע 100 אלף דולר בשותפות עם אדם, אשר הציע לי עיסקה בתחום וענף שאותם אני מכיר. כיוון שאת האיש עצמו אינני מכיר היטב ואני משקיע את כל חסכונותי, האם יש דרך לבדוק את מהימנות שותפי לעתיד ובמה זה צריך לעלות לי?

ל.ח.
חולון

■ תשובה: כאשר מדובר בסכום מכובד כזה, מן הראוי לבצע חקירה על מנת לעמוד על מהימנותו של השותף לעתיד, לפי שתי אמות מידה: מוסריותו של השותף ויכולתו הכלכלית. על מנת לעמוד על נתונים אלה, יש שתי אפשרויות: חקירה כלכלית גלוייה, או חקירה סמוייה.

החקירה הגלוייה היא המומלצת, ונעשית על ידי פנייה ישירה אל השותף, והסתעפותה לאחר מכן, אל עבר גורמים אשר יאמתו או יזימו את הסיפור: ספקים לקוחות, קניינים, בנקים, שכנים, עורכי-דין וכל אותו חוג שהוא מסתובב בו ויכול להעיד לגבי מוסריותו ויכולתו הכלכלית (האם לא מוחזרים צ'קים, האם עומד בלוח זמנים ועוד).

נוקטים בחקירה העקיפה אם יש חשש כי הבילוש אחר השותף העתידי, עשוי להביא לידי נתק ולאי קיום העיסקה כולה. חשש זה קיים עדיין בציבור, למרות שאיננו מוצדק, בעיקר כשמדובר בסכום כל כך גבוה.

אם החקירה סמוייה, יכול החוקר להיפגש למשל עם השותף, להגיש לו הצעה של עיסקה ולעמוד על קנקנו. בדרך קשה יותר הוא יקבל נתונים, שניתן היה להגיע אליהם בדרך הקלה והישירה. ישנה סכנה שכל העיסקה תיפול, אם השותף העתידי יגלה שבולשים אחריו או חושדים בו.

לגבי העלות, גובה ההשקעה שבה מדובר משמש מדד לעלות החקירה. ככל שסכום העיסקה גבוה יותר, דורש הדבר חקירה יותר מעמיקה. לגבי השקעה של 100 אלף דולר, אני מעריך כי החקירה הגלוייה תעלה כ־750 עד 1000 דולר, ואילו העלות של חקירה סמוייה יכולה להיות כפולה מזו, כי לעתים יהיה צורך לשלב מבצעי חקירות כמו מעקב, תצפית, איתור רכוש שמצוי בידי השותף ונעלם מעינינו, ועוד.

יחיאל מור,
מנהל המדרשה לחוקרים פרטיים

זכות על המכונית

שאלה: מתוך שמונה שנות נישואין, אנחנו רבים כבר למעלה משש וכל פעם המאבק עובר למישור אחר, כשאשתי לוחצת על נקודת תורפה אחרת שלי. המאבק האחרון הוא על מכונית הספורט שלי. אני "משוגע" על המכונית ודווקא בגלל זה אשתי מוחבת אותה בכל פעם ולא מתייחסת לשום נימוק, כולל זה שהמכונית רשומה על שמי. איזו זכות יש לאשתי לקחת לי את המכונית?

ט.ר.
הרצליה

■ תשובה: אם אתה נריב במיוחד ואתה גם רוצה לשמור על נקיון כפיך, היינו להימנע מלהפעיל על אשתך לחצים נגדיים לשם ניטרולה – תוכל, למשל, לקנות לאשתך מכונית זהה, לשימושה הבלעדי. שאילמלא כן, אם יובא הסיכסוך ביניכם לדיון משפטי, תיאלץ להתחלק עימה בשימוש במכונית.

השימוש במכונית הוכר בפסיקה, כזכות הנובעת מזכות האשה למזונות, וכל עוד זכאית האשה למזונות, זכאית היא גם, כפוף לנסיבות הכלליות, להשתמש במכונית, בין אם היא רשומה על שם שני בני הזוג, ובין אם על שם הבעל בלבד. בית־המשפט אשר ידון בחלוקת השימוש במכונית, יקח בחשבון את הסדרי השימוש שהיו מקובלים עליכם בעבר ואת הצרכים של כל אחד מכם ויקבע הסדר סביר, בהתאם.

בינתיים, לא נותר לך אלא לקחת חלק בתימרוני העלמת המכונית, או להגיע להסדר מוסכם איתה, בעניין חלוקת השימוש.

דליה ברקל
משפטנית

שכיר או עצמאי?

שאלה: אני מדריך טיולים העובד בחברה שמספקת שירותי אירגון טיולים ואירועים. המסלול, שעות העבודה ושאר הפרטים האירגוניים נקבעים על ידי החברה. במשרדי הממשלה (מס הכנסה, ביטוח לאומי וכו') לא יודעים כיצד להגדיר את מעמדי. חלק טוענים: "אתה שכיר", אחרים פוסקים: "אתה עצמאי". אי הבהירות הזאת גורמת לי כאב ראש לא קטן וטירטורים של תלך־תבוא. אולי לכם יש תשובה?

נני ברק
מצפה צוריית

■ תשובה: התשובה הכללית לשאלתו של הקורא היא שישנם מקצועות אחרים, שבהם קיימת אי בהירות לגבי הסטטוס של העובד, וזאת בעיקר בגלל התנהגותו של נותן העבודה, שאינו מעוניין להעסיק שכיר. לכן המעביד מאלץ אותו לבחור במעמד של עצמאי, כי כך הוא פטור מהפרשת תנאים סוציאליים, ביטוח לאומי, תגמולים, פיצויים וכו'. במלים אחרות, נותן העבודה אינו מעוניין שיהיו בינו לבין הצד השני, יחסי עובד־מעביד.

מבחינת שיעור המס, אין הבדלים גדולים ואין אפליה בין שכיר לעצמאי. אם הקורא רוצה לקבל מעמד של שכיר – ואני מבין שאולי זאת הבעייה – עליו לדרוש מהמעביד תנאים של שכיר: ניכוי מס במקור, הפרשות לפנסיה, לפיצויים וכו'. מבחינת מס הכנסה, מה שמעניין אותנו זה סך כל ההכנסות שלו בשנה המסויימת. אומנם נכון שעצמאי יכול להגיש דו"ח הוצאות וזה היתרון שלו לעומת השכיר.

מלבד הסטטוס של שכיר או עצמאי, יש גם אפשרות שלישית: לאדם יש משרה כשכיר, ומבצע עבודות צדדיות כעוסק עצמאי. כל מקור הכנסה יש לבדוק מאין צמח, ולפי אופי ונסיבות העבודה נקבע האם הוא שכיר או עצמאי.

הקביעה של ביטוח לאומי לא משמשת לי כקריטריון לקביעת מעמדו של האדם במס הכנסה.

אברהם צרפתי,
משנה לנציב מס הכנסה

המצפון מציק לי; מה עושים?

■ שאלה: אני בן 77, ואשתי, בת 83, חולה בניוון מוחי מזה שנים אחדות ומאושפזת במוסד במצב של ניתוק מהסביבה. הרופאים מגדירים את מצבה כטרמינאלי. כתוצאה מכך, אני נתון במתח נפשי רב.

יש לי מכרה מילדות, שהתאלמנה לפני חודשים אחדים, והיא מגלה נכונות להפיג במקצת את מצב רוחי על ידי פגישות, אך מתנה זאת בכך שהפגישות יהיו בדירתה, בעיר אחרת. לשנינו יש ילדים, ומטעמים רגשיים לא היינו רוצים שידעו על פגישותינו.

נוסף על הקושי הגיאוגרפי, מציק לי מצפוני על שאני חושב על פגישה עם אשה אחרת, כל עוד אשתי בחיים (אם אפשר לקרוא לזה חיים).

בנוסף, אני נוטל תרופת הרגעה בשם Vaben ואני רוצה לדעת אם היא יכולה לגרום לאין־אונות?

האם תוכלו לייעץ לי כיצד לנהוג? האם לנסות להקל על מצב רוחי על ידי הפגישות הנוספות, או לנתק כל מגע?

ג.פ., נתיה

■ תשובה: ההתלבטויות שלך באמת נוגעות ללב וראויות להערכה – אבל הערכה של מי? אשתך, כמו שאתה מציין, לא תעריך את נאמנותך, כפי שלא תיפגע מזה שאתה תרגיש יותר טוב, בחברת האשה האחרת. למי תזיק אם תפיג את בדידותך? אתה טוען שאסור לילדיכם לדעת על קשריכם. הפתרון הוא שתהיו מספיק זהירים כדי שלא יוודע להם, אם כי בהרבה מקרים, הבנים הבוגרים של ההורה הבודד היו דווקא רוצים שימצא לו בת זוג, אך אינם מעזים לומר לו זאת, כדי שהעיצה לא תישמע כלעג או כהדירה לתחום לא להם.

ואכן, זהו תחום לא להם כי החיים הם שלך ורק שלך. כפי שאתה אינך אומר להם (ואני מקווה) מה לעשות, אין להם כל זכות להחליט או לשפוט את מעשיך והחלטותיך. תשקול רק מה עדיף בעיניך: להצטער על אפשרויות שלא מומשו או להתענג על הילת הקדוש המעונה. לגבי האילוצים הגיאוגרפיים, אין לי כל עצה. אולי המרחק ישחק דווקא לטובת חשאיות היחסים, לא?

נראה לי שאם אתה מתעניין בהשפעות ה־Vaben על הכושר המיני שלך, יכול להיות שכבר קיבלת החלטה לכיוון מסויים – וטוב עשית. אולי בהשפעת הקשר החדש לא תזדקק לתרופות הרגעה כלל.

מעינה

אל תהיה שמרוואוו, תהיה גבר!!

להזמנות בטלפון, 24 שעות ביממה-חייג שרותפון 03-383838

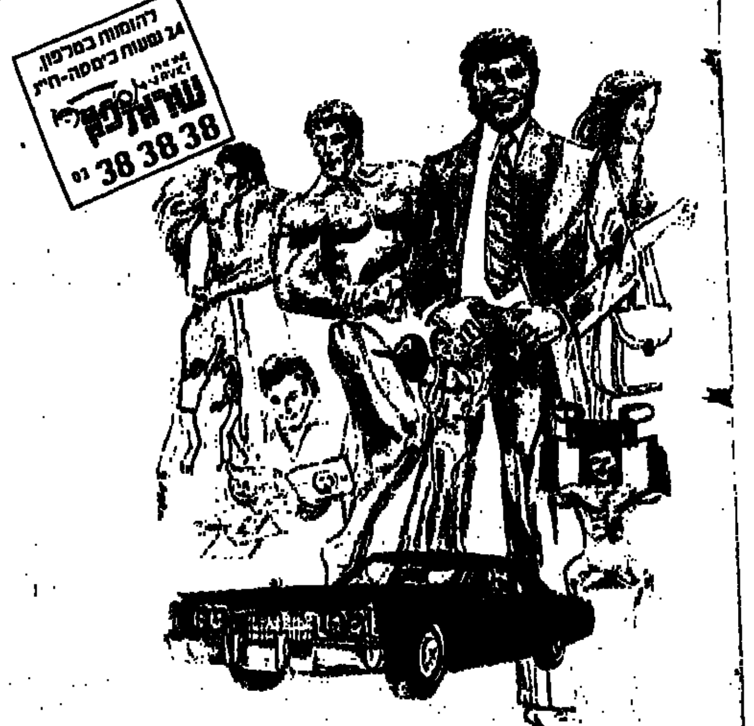

פתח את שריריך ועצב את גופך בשיטת "הצמיחה הדינאמית"

רזה או שמן, נמוך או גבוה, צעיר או לא כל כך... אל תהיה סמרטוט! בעזרת שיטת הצמיחה הדינאמית תוכל לעצב את גופך, לפתח את שריריך ולבנות את עצמך מחדש.

וכל זה בזמן קצר וללא אימונים מפרכים כנדרש בכל שיטה אחרת! צמיחה דינאמית היא שיטה אשר פותחה במועדון שוחרי הכושר בישראל: זוהי שיטה אישית ופרטית אשר אינה מצריכה שימוש במכשירים מיוחדים, אך מפתחת את שרירי הגוף ואת הכושר הגופני במהירות ובאופן מדהים. צא מכלל מה שנעשה (או לא נעשה) עד עתה, והכנס לגוף החדש שלך – גבר, מוצק וחסון. אתה יכול רק להרוויח: להרוויח בטחון עצמי, הצלחה, בריאות וגוף מפותח ומעוצב לתפארת. עולם חדש של כח, אנרגיה ושרירים מחכה לך...

פעל מיד, מלא את התלוש, שלח עוד היום והגוף החדש שלך יצא לדרכו! צמיחה דינאמית – השיטה האולימפית לעשות ממך גבר.

שיר השרירים אשר לשלמה

כיצד לכבוש את ליבה של כל נערה תוך 5 דקות עם קסם אישי

להזמנות בטלפון, 24 שעות ביממה-חייג שרותפון 03-383838

הקורס "כיצד תפעיל קסם אישי" יגרום לכך שתפעיל את הקסם האישי שלך, בעבודה, במסיבות ואפילו... ברחובות!

זה נכון!

אתה במסיבה, הגעת נרגש, כל השבוע חשבת על הערב הזה, אמרת לעצמך לפני המסיבה "זהו זה, הפעם אעז להתחיל עם הבחורה שתמצא חן בעיני".

כל השבוע חשבת על כך והנה סוף סוף אתה במסיבה. יש הרבה נערות ואחת במיוחד שובה את ליבך, אתה מסתכל עליה, חושב איך לגשת אליה ולא מעז, היא אפילו לא מבחינה בקיומך, וכך כל מהלך המסיבה, אתה רוצה לדבר אליה, להתחיל איתה אלא מעז.

המסיבה נגמרה ואתה חוזר הביתה כמפח נפש, "שוב לא הצלחתי" אתה אומר לעצמך, "מה לעשות? איך לצאת מהפלאסטר?" ואז אתה מפסיק לחשוב כי אתה אומר לעצמך זהו זה, זה המצב, אין פתרון!

אם אומרים לך אל תתייאש, יש פתרון! אל הגתך מתחת לשפם... יש פתרון והפתרון הוא הקורס שלנו "כיצד תפעיל קסם אישי".

הכוח של המוח

המוח שלנו פועל, כידוע, כמו מחשב ועוד משוכלל ביותר. את המחשב הזה, אנחנו מזינים כל החיים בתוכניות ולפיהן שולח המחשב פקודות לכל מערכות הגוף והנפש.

ילד קטן, מקבל תוכניות מוכנות מהורים ומהסביבה הקרובה, ולפיהן הוא פועל ומתפקד כל החיים.

גם אדם מבוגר ממשיך לתפקד לפי התוכניות שאחרים גם בשבילו, בלי להיות מודע לכך.

ואומנם, אנשים מבוגרים רבים, מגלים לעיתים קרובות שהם חיים לא בדיוק כפי שהיו רוצים לחיות, ומוצאים את עצמם במצב שבו הם בעצם אינם מרוצים ממה שהם עושים או מהדרך שבה הם חיים.

היום כבר הוכח במדע כי מתוך 100% כוח המוח אנו מנצלים 5% בלבד, כאשר 95% מתבזבזים. בקורס שלנו תלמד כיצד לנצל את אותם 95% שבהם טמון הפוטנציאל שלך להרשים ולשנות נשות.

הקורס נותן לך את הכלים והטכניקות להפעלת קסם אישי ורכישת ליבה של כל אשה בה תרצה. הוא איננו דורש ממך מאמץ מסוים של למידה וניתן ללמידה תוך שעה אחת בלבד!

השיטה פועלת תוך 5 דקות!

שעה אחת בלבד של קריאה נבונה תם הפרק המייגע של מפח נפש והוסר התלהה עם נערות. לאחר שאתה תלמד את השיטה תראה כיצד היא פועלת תוך חמש דקות!

בשים התפוננה למעריצות שלך. חן תסתובבנה סביבך כאשר אתה נושא חלומותיהן, הבטחון העצמי שלך ישתפר וחייך ישתנו ללא הכר.

תוך חמש דקות בלבד של הפעלת השיטה יהיו לך הקסם והגדיומה שאותן הנשים כל כך צריכות והגברים שואפים לרכוש.

אתה בטח חושב שאנו לועגים לך. איך אפשר שתוך חמש דקות אחיה מה שלא הייתי מעולי. ובכן בוודאי שמעת את האימרה כי "אין אישה שאינה ניתנת לכיבוש, אבל ישנם גברים שאינם יודעים לכבוש" – היכולת לכבוש טמונה בך, באותם 95% של מוחך שאינו מנוצל. השיטה שלנו להפעלת קסם אישי תוציא יכולת זו מן הכוח אל הפועל.

השיטה שתהפוך אותך לרב און ישראלי

האמן לי, עליך לקרוא את הקורס שהוא עיוני ומעשי ואינו עוסק בתיאוריה בלבד ואז יתגשמו חלומותיך, תשיג את נערת החלומות שלך, תהפוך מושא לקנאה של חבריך. (רב און ישראלי)

צביקה היה בחור כמוך, גם הוא לא האמין כי יצליח אי פעם אצל נערות, והנה לאחר קריאת הקורס והפעלת השיטה הגלומה בו הוא כותב לנו.

"אני אינני מה שמכונה בחור יפה תואר, אך אני בעל חוש הומור טוב למדי, משום מה מעולם לא הצלחתי לקבוע עם נערה שבאמת חשקתי בה, או עם האשה היפה שנדלקתי עליה. הקורס שלכם העניק לי טכניקה שמעולם לא שערתי כי יש בה כדי להתחיל עם אשה. אינני מודאג עד סהפגישות. אם אין לי פגישה הריני יודע שאני יכול ליצור אחת תוך זמן קצר ביותר. עכשיו אני מוקף על ידי נשים יפות במשך כל הזמן, מה שאפילו מדהים יותר הוא שאני מודאג מחוסר מין רק לעיתים רחוקות. ידוע לי שאני הולך להשיג יותר מכפי שאי פעם שערתי לעצמי וזה בוודאי יפתיע אתכם לחלוטין, אילו ידעתם כמה נערות שהינן באמת יפות ביקשו ממני לישון עימן בכל הזדמנות, יהיה לי קשה להודות לכם די הצורך".

קח את עצמך בידיים!

אין זו פנטסיה, זו האמת! גם אתה יכול, עליך רק לאמץ את "צמיחה דינאמית" שיטת "הקסם האישי" שיטה שאין קל מאשר לפעול לפי הנחיותיה והמלצותיה לצורך הרחבת מעגל הכרויותיך.

הצלחתך בקרב הנשים מובטחת מרגע שתאמץ את "צמיחה דינאמית"!

כל מה שעליך לעשות עכשיו הוא למלא את החזמנה המצ"ב ולשלחה אלינו בעל כרטיס אשראי ויזה/ישראכרט/דיינרס, מסור הזמנתך בטלפון 03-383838.
קיימת אפשרות לשלם במזומן בבנק הדואר חשבון סילקין 6-48861-4

מבצע לקוראי גבר לענין – ביד חזקה ובזרוע נטויה...

מחיר הנחה מיוחד: הזמן את הקורס "צמיחה דינאמית" (קורס צ"ד 10) ושלם 62 ש"ח בלבד. הזמן את הקורס "כיצד תפעיל קסם אישי" (קורס י"א 05) ושלם 62 ש"ח בלבד. הזמן את 2 הקורסים (צ"ד 10 + י"א 05) ושלם 99 ש"ח בלבד!! כל המזמין את 2 הקורסים יקבל חינם: שיטה מעשית לאומנות ההתנגנות.

כל קורס 62 ש"ח בלבד
2 הקורסים רק 99 ש"ח

לכבוד
צ'יקו רוז "מבצע רב און אולימפי" ת.ד. 11117 תל-אביב, מיקוד 61110

□ כן!
נא לשלוח אלי ללא דיחוי את הקורס/ים הנודע/ים אשר סימנתי ב־x לתוך המשבצות המתאימות: □ "צמיחה דינאמית" (קורס צ"ד 10) □ "כיצד תפעיל קסם אישי" (קורס י"א 05) □ קורס י"א 05 + צ"ד 10. מיועד ל: □ גברים □ נשים. רצ"ב □ צ'ק □ המחאת דואר □ אישור על תשלום לפקודת צ'יקו רוז ע"ס כולל של □ 62 ש"ח □ 99 ש"ח (סמן ב־x בתוך המשבצת המתאימה).

שם משפחה:........ שם פרטי:........ גיל:....... רחוב:........
מס':...... עיר:........ מיקוד:........ טל':........

ידוע לי שזכות היוצרים של הקורס/ים היא קניינכם ואני מתחייב שלא להשתמש בחומר הקורס/ים להוראת בני אדם אחרים ו/או להעביר את החומר לאחרים לכל מטרה שהיא.

תאריך:........ חתימה הכרחית:........ אם גילך מתחת ל־18 חתימת מבוגרים הכרחית. הזמנות ללא חתימה לא תתקבלנה.
* ההצעה בתוקף 30 יום מפרסומה. ** ההזמנה תתבצע תוך 14–28 יום מיום קבלתה במשרדנו.

גבר לענין 30/5

האיור בעטיפת "צ'רלי". איור: דני עשת

קורא

פרחים לעכבר הלבן

"דוח איתקדמות 31 מרץ – דר סטראוס אומר שאני צח ליתתוב כל מה שאני חושב וזוחר וכל דבר שקורה לי מאחשב. אני לא יודע למה אבל הוא אומר שזה חשוב בשביל שהם יוו אם הם יוכלים לאישתמש בי. אני מקבה שהם אישתמשו בי כי גיברת קיניאן אומרת שאולי הם יוחלו לאסות אותי חחם. אני רוצה להיות חחם. קורים לי צ'רלי גורדון אני עובר במאפיה של דונר ואדון דונר נותן לי 11 דולר לשבוע ולחם או עוגה אים אני רוצה. אני בן 32 ובאוד חודש יש לי יומולדת".

כך נפתח צ'רלי (מטרה, 1988; מאנגלית: דן שליט), ספרו של דניאל קיס. יומן בידיוני של מפגר בשם צ'רלי, אשר עבר ניתוח ניסויי שהפכו לגאון. הסיפור נתפרסם בראשונה ב־1959, בשם "פרחים לאלג'רנון", ולימים עובד לספר, לסרט ולמחזות (בארץ ראינו את פרחים לעכבר הלבן, הצגת יחיד של אלכס פלג).

לצ'רלי מנת־משכל 68, אבל יש לו "מוטור־בציה טובה", כפי שהוא מדווח מפי המדענים בדו"חות־ההתקדמות העילגים שלו, ולכן נבחר לניסוי, לצד עכבר בשם אלג'רנון. הוא מקווה שאחרי הניתוח יצליח לנצח את העכבר וגם "ליקרו יותר טוב וליתתוב מילים יותר נחון ולדאת אמון דברים ולייות קמו קולם".

אבל צ'רלי אינו כמו כולם גם לאחר הניתוח. הוא נעשה גאון. אל תהליך ההתפתחות מתלווה תהליך התפכחות מכאיב. ראשית נוחתת עליו ההכרה שהוא טיפש יותר מהעכבר. אחר־כך, כשהוא כבר חכם יותר, הוא מנצח את העכבר – אבל הנצחון כבר לא נראה לו חכמה גדולה.

הכתיב המסגנן בדו"חות ההתקדמות מתחילים להיות רהוטים – ביטוי חיצוני לעלייה ברמת המשכל ולתהפוכות הכרוכות בה. צ'רלי מבין, שהחברים מהמאפייה, אותם החשיב לחבריו הטובים, למעשה צחקו לו כל הזמן. הוא מתחיל לפתח חשדנות, וגם חווה בראשונה התעוררות מינית – רגשות חדשים, שלא היו נחלתו של המפגר התמים.

הנס התחולל; המפגר הגיע לרמת משכל 185. הוא שולט בלשונות עתיקות, בולע ספרים, פותר בעיות מורכבות. פער חדש נוצר בינו לבין סביבתו. "קודם לכן לעגו לי ובזו לי על בורותי ועל טמטומי; ועכשיו הם שנאו אותי בגלל הידע וההבנה שלי", הוא כותב. "האינטליגנציה הזאת העמידה חיץ ביני ובין אנשים אחרים שהכרתי ואהבתי... כעת אני בודד יותר מכפי שהייתי אי פעם". המרחק בין צ'רלי לשאר בני האדם גדול כפי שהיה לפני הניתוח; אך לאחר שטעם מ"עץ הדעת" – הוא כבר מודע היטב להבדל.

שרית פרקול

אמן

פסלים בין השיניים

בכניסה לסטודיו הקטן בעין הוד, להקת רקדני בלט לבנים ממלאת את החלל. כמו קפאו על מקומם בשעת הריקוד, כמו נתפש הרגע, שבו מגיע הרקדן לאחר משיאי יכולתו, וכל גופו מביע תנועה אחת. כל קבוצת פסלים מתכנסת בעצמה. במרכז

קריזר. רופא שיניים שמפסל רקדני בטון. צילום: רוני קסטרו

עומדים ואלרי וגלינה פאנוב.

העבודות עשויות מלט לבן, על־גבי שלד ברזל, והן אהבתו הגדולה של יוצרן – אלכסנדר קריזר. את הפיסול גילה רק בשנים האחרונות. קודם לכן צייר הרבה. אבל הפיסול הוא הדבר שנותן לו סיפוק רב, ביחוד הוא אוהב את התחושה של החומר בין אצבעותיו. בכל בוקר נוסע מביתו בחיפה לסטודיו בעין הוד. עובד כל היום בקדחתנות. זהו שינוי עצום, בחייו של רופא שיניים בן 60. נולד בלנינגרד למשפחת אמנים וכגיל צעיר למד במיכללה לאמנות ולתיאטרון בסברדלובסק. לימודיו נפסקו כשגוייס לצבא. אחרי מלחמת העולם השניה חזר ללמוד, בלנינגרד. אבל לא עוד אמנות, אלא – רפואת שיניים, עניין של פרנסה. כשעלה לארץ, ב־1972, נשלח לקורס מטעם משרד הבריאות. בסיום הקורס התחתן. עם המורה שלו.

עדיין מתפרנס מרפואת שיניים. אבל לבו חזר לאמנות. קודם לציור ועכשיו לפיסול. עובד בברונזה, בחימר, בשיש ובבטון. כל פסלי הרקדנים עשויים בטון לבן. ועכשיו הוא מציג את רקדני הבלט שלו בגלריה שי דנון בתל אביב.

נילי מנדס

רופא

רופא משפחה, משהו שונה

ד"ר ג'יורא אלמגור, רופא משפחה. בן 39, נשוי פלוס 4, פלוס כלב וסוס. מתגורר זה חמש שנים בנהלל. עכשיו הוא הרופא של נהלל ושל ביה"ס החקלאי במקום, בו 300 תלמידי פנימיה ומדריך רופאים המתמחים ברפואת המשפחה. בלי פרקטיקה פרטית. בוגר ביה"ס לרפואה שליד הטכניון בחיפה. נימנה עם 10 המתמחים הראשונים, שהצטרפו לפני שנים לפרוייקט רפואת המשפחה של קופת חולים. עכשיו הוא פועל במסגרות ציבוריות לקידום הרפואה המשפחתית ולפני מספר שבועות נבחר כיו"ר איגוד רופאי המשפחה בישראל, במסגרת ההסתדרות הרפואית בישראל. ישמש בתפקיד זה במשך שנתיים ויארח בעוד שנה קונגרס עולמי של רופאי המשפחה, בירושלים. הוא מעריך כי לכנס יגיעו אלפי רופאים מרחבי העולם.

בארץ עדיין רפואת המשפחה אינה נפוצה כמו בחו"ל. ד"ר אלמגור חבר בוועד הארגון העולמי של רופאי המשפחה, שמרכזו באוסטרליה. בארגון חברים 150 אלף רופאי משפחה, מ־37 מדינות. באחרונה יצא לסין, עם משלחת מטעם הארגון העולמי. קיימו סמינר וכמהלכו הבהירו לסינים את חשיבות הנושא. הסינים ביקשו להסתייע בנסיון האורחים, להקמת תשתית למורל לרפואת המשפחה. מתברר שבסין פועלים 1.8 מיליון רופאים אך דרושים עוד 800 אלף.

בישראל כבר יש כמה מאות רופאי משפחה, אך עדיין לא כל הרופאים הכלליים עברו התמחות כזו. כאשר עבר המחזור הראשון זה היה שדה־בור. ד"ר אלמגור מסביר: "האישפוז הוא רק אפיזודה חולפת בחיי חולה. חלק מתהליך, שבו צריך להיות לרופא המשפחה, המטפל בחולה לאורך שנים, קשר ישיר אתו גם כשהוא מאושפז". יישום תפיסה זו אינו קל, בהרבה מקרים כמעט בלתי אפשרי. רופאי בתי החולים לא תמיד ששים לכך שרופא משפחה יצטרף ומנית לסגל. לפעמים רופא המשפחה צריך לנצל קשרים אישיים עם עמיתים בבתי החולים. אשר לד"ר אלמגור, הוא מנסה להסביר כי גם לבית החולים יהיה בכך סיוע אמיתי, כי בדרך־כלל אין כמו רופא המשפחה מי שמכיר את החולה, לאחר שטיפל בו במשך שנים.

הוא התמחה ארבע־וחצי שנים ברפואת המשפחה, מחצית הזמן עבר בכל המחלקות של בית חולים כללי, ומחצית הזמן במרפאות מוכרות להוראה ברפואת המשפחה. שש שנים היה הרופא של קיבוץ דליה ושל דלית אל־כרמל, כשכיר קופת־חולים, כרופא משפחה היה אחראי 24 שעות ביממה לחולים שלו, גם כשהם מאושפזים. מעבודתו אז, דוגמה המסבירה את אופן פעולתו של רופא משפחה: אם נקרא לחולה בדלית אל־כרמל, היה עליו להגיע לכפר, או להנחות את המשפחה – לפי המקרה – להעביר את החולה למיון בבי"ח כרמל בחיפה. כרופא־משפחה נסע גם הוא מייד לבית החולים והמשיך לטפל בחולה "שלו", אף שלא נימנה עם הסגל הקבוע.

ראובן בן־צבי

ענף

יענים בקיבוץ טללים

בקיבוץ טללים בונים על ענף היענים. הייצורים המוזרים האלה מתרבים אצלם בחצרות מיוחדות. את הביצים מרגירים בבית־אימון משוכלל, עד לבקיעה. גם לביצים הבלתי מופרות מיועד שימוש כלכלי: יש אמנים המציירים ומקשטים ביצי יען והקיבוץ מוכר לאמנים כל ביצה בעשרות שקלים.

עכשיו עונת הזיווגים. העופות הגדולים רוקדים, קופצים ומשמיעים קולות, למשוך תשומת הלב של המין השני. אחדים מבין חברי הקיבוץ למדו להשמיע את הקולות המוזרים והתוצאה: יען זכר מתחיל לחזר אחר חברי הקיבוץ, מעבר לגדר מפרידה בין הזכר המתנפח והמרקד, לבין הקיבוצניק המתלוצץ. אבל למעט המחזות המבדחים האלה, בטללים לוקחים ברצינות את הענף החדש. עשרות זוגות של יענים מהלכים בחצרות. חברים נועזים מרחיקים את העופות הגדולים מגומות הדגירה ואוספים את הביצים הגדולות: בחדר הדגירה בוקעים האפרוחים ביום ה־40 להטלה. ביצים שאינן פוריות ניתנות מיד לאיתור, באמצעות מנורה מיוחדת. כך נחסכת האנרגיה לחימום מיותר. מרוקנים את הביצים האלה מתוכנן ומוכרים לאמנים. ועוד יד הפיתוח נטויה. פריצת דרך תהיה כאשר יתחילו לשחוט את העופות, לצורך ניצול העור היקר. מקווים שההשקעה תשתלם.

יענים בטללים. צילום: מאיר אוולאי

אורי בינדר

רדאור

מנורת חירום למכונית

פנס הכיס הזה סובל מבעיות זהות. עדיין לא קבע מה הוא ומה תפקידו המוגדר. נורת פלואורסנט, פנס כיס ממוצע או אולי מאותת כתום עיוז אין תשובה מוחלטת. הוא ממלא את כל הפונקציות, לקורת רוחם של נהגים שנתקעו עם מכוניתם בלילה אפל, אי־שם בתוככי השום־מקום, וצריכים לאותת לעזרה, או להחליף גלגל מפונצ'ר. בקיצור – תאורת חירום, כמו שיש בבית, טובה להפסקת חשמל מצויה.

אל פנס הכיס הקומפקטי, מצורף מתאם די.סי., למצית הרכב, ותט מאריך. כמו כן, קיימת אפשרות להפעיל את הפנס הרב־שימושי באמצעות 4 סוללות. בחירת הפונקציה, פנס, פלואורסנט או מאותת, נעשית על ידי כפתור בצד הפנס. טוב שיש אחד כזה בתא הכפפות. רב־פנס עולה 27 ש"ח. היבואן א. כהן, ת"א.

עמיר הרד

עובדה:

■ בשר למידה ■ ילד ממוצע מעשיר את מטען המלים שלו ב־3,600 מלה לשנה, בגילים שבין 5 ל־17.

מדריך להשגת נשים

יש לך בעיות במציאת בחורה? אינך יודע איך להתחיל עם נשים? אתה ביישן וחסר נסיון אל דאגה – מרגע זה נפתרה הבעיה. שיטת ה־B.M.S. להשגת נשים תלמד אותך איך להתגבר על כל בעיותיך באופן התנהגותי (ביהוויוריסטי). בתוך 30 דקות תלמד את כל הגישות הנכונות לנשים. משפטי הפתיחה וכל שאר הטכניקות להתחיל עם נשים שלא הכרת מעולם. שיטת ה־B.M.S. תלמד אותך איך לחקרין סקס במידה הנכונה. איך להביא לכך שנשים תשאפנה להיות בקרבתך והעיקר היא תלמד אותך איך, מתי והיכן לגעת בהן. השיטה תעזור לך להשיג התאמה מוחלטת בינך לבין בת זוגך.

כל מה שעליך לעשות עכשיו הוא למלא ולשלוח את ההזמנה, בצירוף הסכום המתאים.

ניתן להזמין גם בכרטיסי אשראי: ויזה, ישראכרט, דיינרס, בטלפון: 052-450927.

לכבוד ביוכריזמה (ישראל) בע"מ, מחזיקי הזכויות הבלעדיים של שיטות ה־B.M.S.

ת.ד. 57, רמת השרון 47100.

לפני חצי שנה
סיפרנו על רוברט
האטשיסון,
עתונאי־הרפתקן
משווייץ שיצא
להימאלייה לחפש
את יֶטִי האגדי, איש
השלג הנורא.
האטש, שהוא גם
סבא לנכדים
ישראליים, חזר
ממסעו והנה סיפורו.

רובר

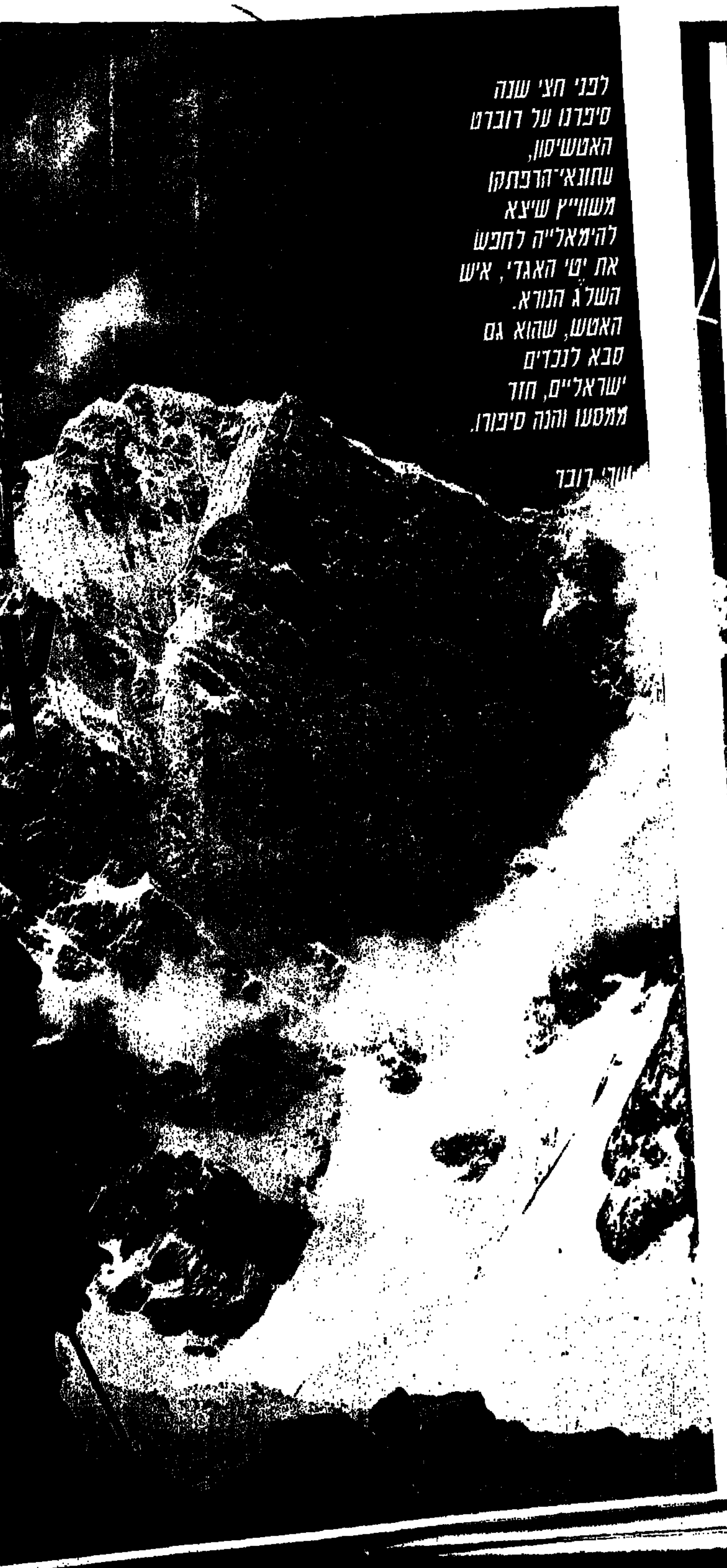

הרפתקה

א

יש השלג הנורא, או בכינוי הנוסף שלו יֶטִי האגדי, ספק אדם ענקי ספק חיה ענקית – חי וקיים. אלא שהוא חולה.

זאת המסקנה שאליה הגיע רוברט הטשיסון, המכונה "האטש", עתונאי וסופר קנדי המתגורר בשווייץ, שחזר לז'נווה, לאחר שבילה ארבעה־וחצי חודשים בהרים המושלגים של נפאל. שם חיפש את יֶטי.

האטשיסון לא נפגש פנים אל פנים עימו, אך כמו קודמיו בחיפושים, שהחלו עוד בשנות השלושים, הצליח לצלם עקבות של כף רגל ענקית, שהוא מאמין כי שייכת ליֶטי. לדבריו, הוא גם הרגיש את בעל החיים עובר בריצה בקרבתו, בחשכת הלילה. הסיפור של "האטש" מרתק. הוא עשה־מה שרבים בעולם חולמים לעשות. סיפורו עומד להתפרסם בספר, בהוצאה הלונדונית מקדונלד שהזמינה מראש את הסיפור. מימון קיבל מבנק שווייצי.

לאחר אימונים בהרי שווייץ, יצא האטשיסון לאיזור הגבול הצפוני של נפאל, סמוך לטיבת הסינית. אנשי האיזור טוענים זה שנים שייטי חי בסביבה והם הראו להאטש כף־רגל חנוטה, שאורכה 20 ס"מ לאחר שהצטמקה מאד. בכף הרגל יש סממנים מתאימים גם לרגל אדם וגם לרגל חיה. שֶרפה מקומי בשם גיאלזן הראה לו

איש השלג נורא חולה

גם חלק של קרקפת מחודדת, השמורה במקדש מקומי ולפי המסורת היתה שייכת לייטי ונמצאה לפני שנים רבות בהפשרת השלגים. תושבי האיזור מאמינים שהייטי הוא בעל חיים קדוש. הם סוגדים לו ומשוכנעים שאם ייפגע בידי אדם, הדבר יגרום לאסונות טבע נוראיים.

במשך ארבעה־וחצי חודשים סייר האטש באיזור קוּמבּוּ, ליד הכפר פאנגפוצ'ה. הוא שכר את שירותיו של המדריך ומטפס ההרים גיאלזן. במהלך החיפושים התגורר האטש יחד עם השרפה, בן ה־48, אשתו קאנצ'יה וחמשת ילדיהם, ב"בית" שהיה יותר דומה לדיר ענק, ללא שירותים, מים זורמים וחשמל. האורח הלבן ישן בפינה הכי מכובדת, בה הותקן מיקדש מאולתר לבודהה. באותו חדר ישנו גם חמישה יַקים, הבהמות ההרריות בעלות השיער הארוך והמסולסל.

בסיס החיפושים הזה נמצא בגובה 3,900 מטר. המזון כלל תפוחי אדמה, גרעינים, אורז, חלב יַק ופעם בשבוע קנו בשוק המקומי גם ביצים, תפוזים ומעט ירקות. האטש, שהכיר את התנאים מסיוריו הקודמים, הביא עימו ויטמינים, אך לקראת הסוף הרגיש חולשה ואיבד את התיאבון. המקומיים שותים לאורך כל היום משקה דומה לבירה, על בסיס אורז, בשם ראקסי. מערבבים את המשקה בחלב.

משפחתו של גיאלזן קראה להאטש בן ה־50 "סבא", בגלל זקנו הג'ינג'י המסולסל. למקומיים אין שיער על הפנים. למען האמת, האטש הוא אכן סבא. כאשר פורסם סיפורו לראשונה בגבר לעניין (בנובמבר אשתקד), הצלחנו לאתר את הנכדים שלו, ניצן ותמיר גלעד, החיים בקיבוץ צובה. דפנה, אחת משתי בנותיו של האטשיסון, שאינו יהודי, היתה מתנדבת בקיבוץ, שם הכירה את אריק גלעד, התגיירה ונישאה לו. זה הקשר הישראלי של ההרפתקן יליד קנדה, שכבר פרסם כתבות וספרי הרפתקאות מנסיונו האישי.

האטש נתפס לרעיון החיפושים אחר יטי לפני כשלוש שנים, כאשר סייר באיזור לראשונה. קיווה כי מזלו ישחק לו, יותר מאשר למחפשים הקודמים, בהם אדמונד הילארי, כובש האוורסט. ואכן, כבר בתחילת החיפושים הבחינו האטש וגיאלזן בעקבות שהם מאמינים כי שייכים לייטי, בעמק דונאג. מייד הקימו אוהל בין הסלעים, ליד אגם קפוא, בגובה 5,000 מטר.

הם־שהו שם במשך שבועיים, בטמפרטורה של מינוס 20 מעלות. רוב הזמן התחבאו באוהל, על־מנת שלא להבהיל את "איש השלג הנורא". לילה אחד התעורר האטש, כששמע קול פסיעות שנשמעו לו כיצור ההולך על שתיים. אך עד שהספיק לצאת מהאוהל נעלם הייצור. עם עלות השחר יצאו מהאוהל ומצאו על השלג את העקבות. בהמשך הניחו פתיונות, עוגות וגבינה, בתיקווה שזה מה שאוהב הייטי. אך האוכל נאכל על־ידי ציפורים.

האטש והשרפה התקדמו לעבר הקרחון נגוזמבה ושם שוב ראו עקבות של הרגל הענקית. הצעדים הראו בבירור שהייצור הלך בין המערות שבתוך הסלעים. האטש וגיאלזן סרקו עשרות מערות, אך לא מצאו מאומה, אף לא שערה או גללים. אולי הרוחות החזקות מטאטאות הכל. אך גם בכפר הקטן מאצ'רמבה השוכן ליד הקרחון, סיפרו התושבים שהייטי עבר שם לפני מספר שבועות. הם הוסיפו כי בחמש השנים האחרונות נהרגו באופן מיסתורי שבעה יַקים והם מאמינים כי יֶטי עשה זאת.

ממ מסיק בוב האטשיסון ממסעו מסקנות שלא הוסקו על־ידי קודמיו לחיפושים: אל"ף, כי קיים לא רק סוג אחד של יֶטי, אלא שניים – האחר מְשוּטִי, שגובהו שני מטרים, הוא הולך על ארבע ורומה לדב טיבטי, או לגורילה; והשני מיטי, שהוא מעין קוף ענק, ההולך על ארבע או על שתיים. לדבריו, חיים באיזור כ־10–15 יֶטים, בקיץ הם שוהים בהרים הגבוהים ובחורף יורדים לאיזור היערות וניזונים שם מעשבים, פרחים, עכברים, צפרדעים וגם יַקים. אך הכפריים באיזור מספרים שמזה שנתיים רואים פחות ופחות עקבות של צעדי יֶטים.

מכאן מסקנה נוספת של האטשיסון: יֶטי חולה. לא רק אחד מהם אלא כולם, הולכים ונחלשים, כיוון שהכפריים הורסים את היערות, שהם הסביבה הטבעית של הייטי ומקור מזונם. גם מדריכי השרפה כורתים עצים, כדי לבשל על מדורות ולספק גם הסקה לתיירים ההולכים ומתרבים באיזור. בשנת 1987 ביקרו באיזור זה של נפאל כ־15,000 תיירים וביניהם גם לא־מעט ישראלים. ■

בתצלומים, בעמוד מימין: בוב האטשיסון רגע אחד בסביבות ההימאלייה, ציור נאיבי של אחד השרפה, כפר נפאלי ובו ילדים יֶטי "יטי" אגדיים. למעלה: "האטש" עם משפחת השרפה גיאלזן; למטה: טיפוס עם המיטען על גבי יאקים, בחיפוש אחר "איש השלג הנורא".

קום והתהלך

נחל לוטם / מסלול בעיר

היא חיפה נתברכה בהר הירוק כל ימות השנה – הכרמל. שכונות העיר, מהכרמל הצרפתי ועד אוניברסיטת חיפה, ממוקמות על רכסים, משני עבריו של קו פרשת המים. הוואדיות בין הרכסים תורמים לאווירה הלאיכות חיים של תרשנה. אך מעטים הם התושבים, המכירים את רזי הטבע בעיניהם, מעבר להנאה בהתבוננות בנוף מבעד לחלון. הוואדיות הללו – נסתרות ... מתנות לאף רק לצאת מהבית ולגלות אותן.

[illegible]

שטפון של ספרים

לפעמים מתחשק לך, סתם כך, לצאת לטיול, ליהנות ממזג־האוויר האביבי וממראותיה היפים של ארצנו הקטנטונת. ואז, ברחילו ורחימו, ניגשים למדף ספרי הטיולים ומתחילים לחפש מסלול, העונה לדרישות של יום, שעה, פריחה וריחה, רצון האהבה ומשך הנסיעה ועוד ועוד.

מן המדף נופלים ספרי הטיולים, שהפכו במקומותינו לחזיון נפרץ, אחרי ספרי הבישול. אז לאן נוסעים? חוזרת השאלה למקומה, והמטייל הרצוי הופך לנבוך המצוי, שאינו יודע להבחין בין מסלול טוב למסלול רע, בין מעניין לשלא מעניין, שהרי כל המסלולים עטויים בתמונות צבע, הנותנות הוד־קדומים ויפי גן־עדן. אל האוצר הגדול של ספרי הטיולים נוספו החודש, כנראה לכבוד שנת הארבעים, ספרים נוספים, המשגעים את העין ביופיים ומטמטמים את השכל בתוכנם. עד שארץ־ישראל היא בבחינת "הפוך בה והפוך והכל בה".

אריק יצחקי, מדריך, סייר ומטייל המתמחה במערכות־ישראל פרסם לאחרונה שני ספרי אלבום אגדה של מקום ועכשיו הוסיף את ספרו בעקבות לוחמים, (הוצאת מודן) ספר "קלאסי" לתקופה של יום העצמאות. נקודות המוצא לטיולים הן האנדרטאות הפזורות של פני הארץ ומהן או אליהן יוצאים לטיול בעקבות הלוחמים במערכות ישראל – עצמאות, פעולות התגמול, ששת הימים, יום הכיפורים. ספר טוב ומועיל לכל בית ספר, וודאי שיחידות בצה"ל יבחרו מתוכו מסלולים כחלק מחינוך "מורשת קרב".

הפתעה של ממש הכין זאב ענר, שערך את סיפורי בתים – סיפורם של שבעים בתים בתולדות ההתיישבות, כפי שכתבו 24 מומחים לדבר. בוכה של ספר (הוצאת אורבאך ומשרד הבטחון) על נושא משעמם לכאורה. באמצעות סיפור על הבתים ועל הבונים והמתיישבים, מתקבל פסיפס מרתק, משולב בתמונות מקסימות. מומלץ בכל פה.

אליהו זגר השלים חסר בספרו סיורים בירושלים, מדריך למטייל (בהוצאת בית ההוצאה הירושלמי). וגר אינו שם ידוע בין מחברי הספרים, הוא הוציא מתחת ידו כלי נאה המחזיק ברכה רבה. אוהבי ירושלים והמרבים לטייל בה, מבלי לרדת לעומק סודותיה, ימצאו עניין רב בספר, הנוח לשימוש וכולל תמונות צבע של כל האתרים ווגם הסברים ענייניים וטכניים – כמו שעות פתיחה וקיום מזנון.

ואחרון אחרון חביב – יהודה זיו, שאחרי בשביל המטיילים מביא את תרמיל צר (הוצאת כתר), מבט אישי־שני על אתרים ומסלולים. זיו, הבקי בלשון העברית ומכמניה, מתחקה אחר שמות האתרים ובדרך זו מנסה להבין מה רואים בכל מקום, ומה היה בו לפני שנים. לבד מהשמות, הוא מפנה את תשומת־הלב לנושאים שבדרך כלל לא נותנים עליהם את העין והלב. מרוע נקרא כפר בישראל בשם "לאס"? וכיצד מופיעה מגילת אסתר על מפת הארץ? ומהן הדרגות של חיפה? כל זאת ועוד הרבה סיפורים חביבים.

ראלי ג'יפים לנגב

מכנני מבצע אל הנגב מעלים, חרשות לבקרים, רעיונות למשיכת תשומת לב ציבורית אל הנעשה בחבל ארץ זה. ועכשיו – ראלי אל הנגב: מסע ניווט ג'יפים במדבר, אשר יצא מירושלים וימשיך במרחבי הנגב.

עשרות ג'יפים וצוותי מירוץ קיבלו כתב־חידה בפרשיות היסטוריות הקשורות לנגב. כל ג'יפ יאוייש על ידי נהג, נווט, מכונאי, חובש וכן מומחה לידיעת־הארץ ולתולדות הנגב. הצוות יתמודד על ביצוע משימות ניווט מורכבות במסלולי אתגר יחודיים. הראלי יתקיים בבין 5–13 ביולי, עם מאות משתתפים מהארץ ונציגי מועדוני ג'יפים מחו"ל. עליהם להוכיח את ידיעותיהם בתימרון, בנהיגה וביכולת ניווט בשטחים לא ידועים.

א"י המוסלמית

כאלף שנים היתה ארץ־ישראל נתונה תחת שלטון מוסלמי. התקופה המוסלמית הקדומה (634–1099), התקופה הממלוכית (1250–1516) והתקופה העותמאנית (1516–1917). אלף שנים, שמבחינת המחקר הן הפחות־נחקרות. אולי בשל השפה; אולי בשל חוסר העניין בתרבות ובהיסטוריה הערבית; אולי בשל דעה־קדומה; אולי בשל כל הסיבות האלו ועוד אחרות – נותרו אותם ימים עלומים־יחסית בפני המתעניין הישראלי.

את פער המידע מנסה למלא, ולו באופן חלקי, הוצאת אריאל (מס' 59), בחוברת ארץ ישראל ואתריה, בה תיאורי עולי־רגל מוסלמיים. החוברת מבוססת על ספר המלומד הדומיניקני א.ס. מרמג'י כשם טקסטים גיאוגרפיים מוסלמיים על אודות ארץ־ישראל. היא נערכה, מדעית, על־ידי ד"ר יוסף דרורי, מומחה לתקופה. התוכן מחולק ל: ערי ארץ־ישראל; מקומות קדושים; שדות קרב; ואתרים ומושגים גיאוגרפיים. אך מתמיהה הערת העורך המנוסה אלי שילר בהקדמה, כי עד היום "לא ראה אור כל פרסום ראוי לשמו על ארץ־ישראל ויישובה במקורות מוסלמיים". והתעלם משלושת הכרכים עבי הכרס שכתב פרופ' משה גיל (היום ראש הפקולטה למדעי הרוח באוניברסיטת תל־אביב) על ארץ־ישראל בתקופה המוסלמית הקדומה. אין זהות, אך יש הרבה דמיון.

"אווירדרום", עזה

נמל התעופה הראשון בארץ־ישראל הוקם בסוף שנת 1917, ליד העיר עזה. תחילה מינחת קצר, 300 מ', שנסלל והוקם על ידי הכוחות הבריטיים שכבשו את הארץ באותם ימים ומיקמו את המינחת סמוך לקו־החזית בינם לבין הכוחות הגרמניים־תורכיים. במאמר המרתק נמל התעופה הראשון המתפרסם בגליון עתמול האחרון, כותב חגי הוברמן על נמל התעופה, שנקרא אווירדרום. השימוש המעשי בנמל, הסמוך למרגלות גבעת אל־קובה, ברצועת עזה, היום בתחום שדות קיבוץ נצרים, החל בשנת 1924, כאשר חברת "נתיבי הקיסרים" שהפעילה טיסות מבריטניה להודו השתמשה בו כתחנת־ביניים. הוברמן מספר כי בשדה התעופה שנבנה על־ידי "סולל בונה" בשנת 1926, נחתו בין השאר: שר האוויריה של בריטניה סמואל הור וכן פייסל מלך עיראק. השדה ליד עזה היה פעיל עשר שנים, עד אשר ב־1934 הוחל בבניית נמלי תעופה צפונית לעיר לוד, וסמוך ל"יריד המזרח" בתל־אביב.

לא אחר לתפילות

ביתאלפא; ברעם; כפר נחום; קצרין; מרית. אלו רק שמות אחרים, מבין מאה ועשרים ישובים שבהם נחשפו בתי־כנסת עתיקים בארץ־ישראל. מצבם של אותם בתי־כנסת, הדרך שבה יש לשמר אותם והשאלה אם יש מקום לשחזר אותם, בכך דנו, בין השאר, בסמינר הבינלאומי הד־2 לאמנות יהודית שהתקיים באוניברסיטה העברית.

ד"ר אהוד נצר וד"ר גדעון פרסטר, כמומחים בחקר בתי הכנסת וכארכיאולוגים בעלי הבנה רבה באמנות, הציגו עמדות ברורות וחד־משמעיות. לדעת ד"ר נצר יש לגדר את בתי־הכנסת העתיקים בגדרות גבוהות וחזקות, כדי שיהיה קשה ומסוכן לחדור לשטח החפירות. ד"ר פרסטר תקף את ה"מומחים" המבקשים לשחזר בתי־כנסת עתיקים. לדעתו יש להקדיש כספים למחקר ולהצבת גגות מעל המבנים הישנים, כדי שיישמרו כפי שנמצאו. קיצוני יותר היה ד"ר דורון חן מ"בצלאל", שטען כי יש לכסות בעפר את כל בתי הכנסת שאינם זוכים לטיפול ולשימור.

לעומתם העלו פרופ' מ.ר. דר וד"ר זאב ייבין רעיונות שונים לגבי דרכי שיחזור ואופיים. השתתפו גם ד"ר רות יעקבי ופרופ' משה דותן מאוניברסיטת חיפה. הנושאים שהועלו בדיון זה הם עקרוניים במחקר הארכיאולוגי ועל־כן עוד יידרשו החוקרים לאותן שאלות בעתיד הלא־רחוק.

יואל רפל

הקסם של פקיעין

ביקרתם לאחרונה בפקיעין? או שזוכרים רק מהטיול השנתי לגליל המערבי בבית הספר? כדאי לחזור ולבקר. פנינת חמד, 20 דקות מנהריה, 5 דקות מכפר ורדים. דרך רצופה נוף מרהיב. פקיעין, כפר מיעוטים שאוכלוסייתו דרוזים, נוצרים ומוסלמים. ומשפחה יהודית בודדת, אם זכתה, השומרות על בית הכנסת העתיק.

בכפר יש מערה, שלפי המסורת הסתתרו בה רבי שמעון בר־יוחאי ובנו אלעזר, כשברחו מפני הרומאים. במרכז הכפר, שבנייתו תלולה, וטורות ענבים ועלי טבק מתייבשים על גגות בתי האבן, נובע מעין שהמאמינים מספרים כי רשב"י ובנו שתו ממנו.

החיים בכפר מתנהלים על מי־מנוחות. המקומיים אומרים כי יותר מדי שקט בכפר, אין תיירים. חבל. בקפה ראית, אפשר לשתוף את העיניים ביפי המקום וביופיה הבריא של אנדרייה. האשה מיתלת עוגיות ... ועשר להשבעת הטעם, וכולם נועצים בה עיניים. היא רגילה. בת 27, מרוקאית ליוסית, ... שחורות, עד שושחור ... נראה חיוור לידה. לא נשואה. ... מספרת ... [illegible]

[illegible]

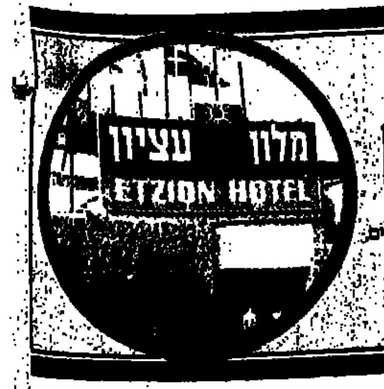

חבילת קיץ במלון עציון באילת

(מבצע חסר תקדים בתוקף עד 30.6.88)

רק 150 ש"ח

המחיר כולל: ★ לינה וארוחות בוקר לאדם בחדר זוגי. ★ המבצע כולל סופי שבוע לא כולל חגים.

מלון עציון, אווירה צעירה ותוססת, בלב אזור התיירות, שתי פסיעות מהים, בריכת שחיה מרווחת, סאונה, חדרי אוכל מפוארים, חדר וידאו ועוד. הנחות גדולות לילדים.

לפרטים נוספים והזמנות: 059-74131/2/3

ראלי ג'יפים "אל הנגב"

הפרס לצוות הזוכה: מסע הרפתקאות באפריקה.

בוא להשתתף עם הג'יפ שלך במסע ניווט תחרותי מירושלים אל הנגב.
המסע יתקיים
בתאריכים 5-6-7 ביולי 1988
במסגרת אירועי "אל הנגב"
וישתתפו בו נבחרות
ייצוגיות של ארגונים ציבוריים,
חברות מסחריות וכן בודדים.

בחסות החברה הגיאוגרפית לטיולים בע"מ.

לפרטים והרשמה: שועלי שמשון/יוזמות טל: 281339, 292818, 03-334038

שמרנסות

כבישים פקוקים

אתם מקללים את הפקק הישראלי המצוי, בכבישינו? משמע אינכם מה זה פקק בכבישי גרמניה, הנמשך מכאן ועד להודעה חדשה. מה קרה לאוטובאן האגדי?

שאול בן־חיים שליח "מעריב" באירופה

פקק התנועה מגיע עד קו האופק. שלושה טורים של כלי־רכב. עומדים צמודים – ורוממים. מי ששכח לרומם את מנוע מכוניתו, או שהוא אופטימיסט ומאמין כי כל הכבודה הזאת תזוז בעוד דקה־דקותיים, ואז מובטח לו שכן־תשחורת עם עיניים מזרות אימה יגיח מאי־שם וישאל: "אין לך כל יחס לנזקי הסביבה שהגזים של האוטו שלך גורמים?"

רק לפני שעה קלה יצאנו לדרך. חישבנו מרחק ופקקים קבועים בפאתי הערים. רווקא כאשר נדמה היה שהנה משתחרר העומס ואפשר יהיה ללחוץ על הדוושה, נראתה מכונית משטרה על "הבנקט" בנסיעה לאחור. על גבה שלט ארום, במרכזו רק מלה אחת, באותיות לבנות – שטאו. לאמור: פקק תנועה. עדיין אפשר היה להתקדם, גם אם ב"מהירות ישראלית" בלבד. ואז נעצר הכל.

ישבנו והעין צמודה לראש הטור במעלה הגבעה. קריין הרדיו הודיע כבר דיווח כי ב"אוטובאן מספר 1", בין קלן לוופרטאל, יש פקק שאורכו "לפי שעה כ־12 ק"מ". על הסיבה לפקק, לא ידע הקריין דבר והצידבר. ואם ידע – העלים ממאזיניו. ותיר אותם תוהים מהו, בעצם, השיא העולמי לפקקים, וכמה זמן דרוש כדי להתיר פקק שכזה, אפילו אם המכונית הראשונה תוכל להתקדם.

אפשר רק להאנת, על מה שעלה בגורלו של "האוטובאן" (כך נקרא בגרמנית הכביש המהיר, שאצלנו קוראים לו אוטוסטראדה) הגרמני האגדי. ראשיתו בימי ממלכת הרשע ההיטלראית, כאשר נועד לשמש עורק תחבורה ארצי לדרגי הלחימה והאספקה. בתום המלחמה גמרו הכל את ההלל על הלחים הנרסי. מרחבי עולם – וכמובן גם מישראל – נהרו כדי להתנסות בחוויית הדהירה על פס האספלט, במהירויות של מירוץ מכוניות. מי שנוסע 140–150 קמ"ש מגלה כי מישהו נושף בעורפו, מאותת בפנסיו. כי הוא, זה שמאחור, נוסע 180 קמ"ש. אולי יותר.

ועכשיו הכל עומד על מקומו. לא יהיה זה הוגן לעורר את הרושם שכאלה פני הדברים בכל כבישי העורק והארציים בגרמניה. אבל עובדה: הפקקים הפכו לחזיון נפרץ. כי פקק מתמזג עם זה שלפניו וכמעט שאין עוד שידור חדשות שלא יכלול דיווח עדכני על פקקי היום והשעה. הסיבות, כמובן, מגוונות.

הראשונה היא העומס. גרמניה מייצרת יותר מ־4 מיליון מכוניות בשנה, וכאשר היצוא מגוע מהידרדרות הדולאר, נמכר אותו גדול מהן בגרמניה גופה. לאמור, מספר המכוניות גדל בותסרה,

והכבישים שוב אינם יכולים לעכל את הכמות. לכן צריך לבצע עבודות הרחבה, משני נתיבים לשלושה ואף לארבעה בכל צד. מה גם, שהכבישים כבר התבלו וזקוקים לתחזוקה. וכאשר עולים פועלים לכביש, הם סוגרים נתיב ותורמים מיד להיווצרות פקק. ועכשיו צא וחשב את מספר המכוניות של תיירים או אנשי מסחר מן הארצות השכנות, הזורמים לגרמניה. ומה על המכוניות הצבאיות?

במבט ראשון אתה מלא התפעלות מן המשמעת הלאומית והאיפוק של הנהגים הנקלעים לפקק האימים. איש אינו צופר. איש אינו צועק דבר שבוודאי רבים תשכו אותו רגע: איפה המשטרה? מרוע זה לא נראה שוטר אחד לרפואה? מכל הצדדים נפתחות המכוניות. הנהגים פורקים מעליהם את חגורות הבטיחות ויוצאים לחלץ עצמות. משמאל מגיח נהג בעל גוף, שהליכתו כשל ברווז והוא פותח את תא המזוודות כדי לשלוף ...כריך.

מימין מזנק צעיר בלונדיני מן הרכב ונעלם מאחורי שורת העצים הסוגרת על הכביש. הזדמנות שאין להחמיץ. ברוב המכוניות אפשר לראות אנשים משוחחים או קוראים ספר. בוודאי מספרים בפעם המי יודע כמה את הבדיחה הידועה: גם אם הרוסים ירצו לכבוש את גרמניה המערבית, הדבר לא יעלה בידם. הם פשוט יתקעו בפקק בהצטלבות כבישים ארציים...

לפתע נפנים כל הראשים ימינה. מכונית דוהרת על "הבנקט". הנהג צריך, כנראה, לצאת ביציאה הבאה, זו הנראית כבר במעלה הגבעה. וכך הוא פורק עול, ומפר כל סדר טוב ומתעלם מן המבטים הגוערים הנשלחים לעברו. אם לשפוט לפי דברי הממונים על התנועה, הרי שרמת הנהיגה ומשמעת הכביש היא בירידה תלולה.

הסטטיסטיקה מלמדת כי הדוהרים כדי לעקוף ונדחפים להשתלב בזרם התנועה בנתיב אחר, הם סכנה אמיתית כאשר מדובר במהירויות הגבוהות. ואכן, בכל דקה נפצע מישהו בכבישי גרמניה; בכל שעה נהרג נהג, נוסע או הולך רגל. רוב התאונות נרשמות בסופי שבוע. כל הרוג שני הוא תוצאה של תאונה בה מעורב נהג שיכור.

אין לך יום בלא תאונת שרשרת. הנהגים אינם שומרים מרחק ואינם מספיקים לבלום בזמן. בחורף, כאשר הכבישים מכוסי קרח, זה סביר. בקיץ – זו סתם הפקרות. והמשתמע מזה – לא רק ה"אוטובאן" האגדי מתבלה, גם מוסר הנהיגה של הנהג הגרמני המצוי נשחק והולך.

טריקת הרבה דלתות מסמנת שמשהו מתחיל לזוז. ואמנם, הטור הארוך שעמד בלא תנועה מתחיל לזחול לאטו. אנו יחד אתו. בלא כל סיבה נראית לעין מגבירה המכונית שלפנינו את מהירותה, ואנו בעקבותיה. אולי נגלה בהמשך הדרך גם את סיבת הפקק. המכוניות מתנהגות כמו תלמידים שקיבלו במפתיע יום חופש. מזנקות קדימה. אבל ההנאה קצרה. שוב נגלה בצידי הכביש שלט איום עם אותיות לבנות "שטאו". הכל ילחצו שוב על דוושת הבלמים. רק רוכבי האופנוע, אלה שהקסדות ובגדי המגן משווים להם מראה של אנשי מאדים, חולפים שוב על פנינו, מנצלים את המסדרון בין הנתיבים.

האם הלהיטות אחר כלי־רכב קוטל כל טעם לשימושו? האם הרווחה הכלכלית המאפשרת לבני אירופה לרכוש להם מכוניות חדשות כל כמה שנים, תגרום לסתימה כללית של העורקים הראשיים כגופה של חיבשתי? פעם היתה המכונית מותרות, שרק העשירים יכלו לרכוש. כשהפכה למצרך השווה – פחות או יותר – לכל נפש, היא פתרה את בעיית התחבורה. בני האדם שוב לא רצו ברכבות המיושנות ואילו הטיסה עוד לא היתה מפותחת דיה. יצרני המכוניות, כמו גם רשויות התעבורה בגרמניה, מודאגים. ■

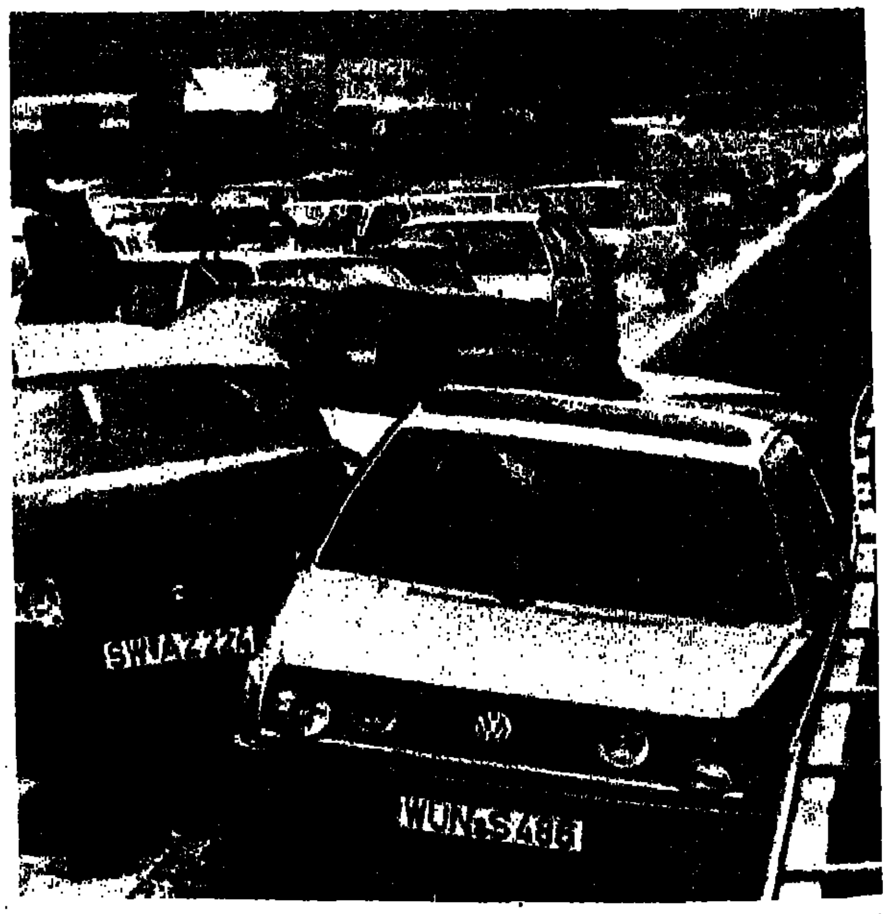

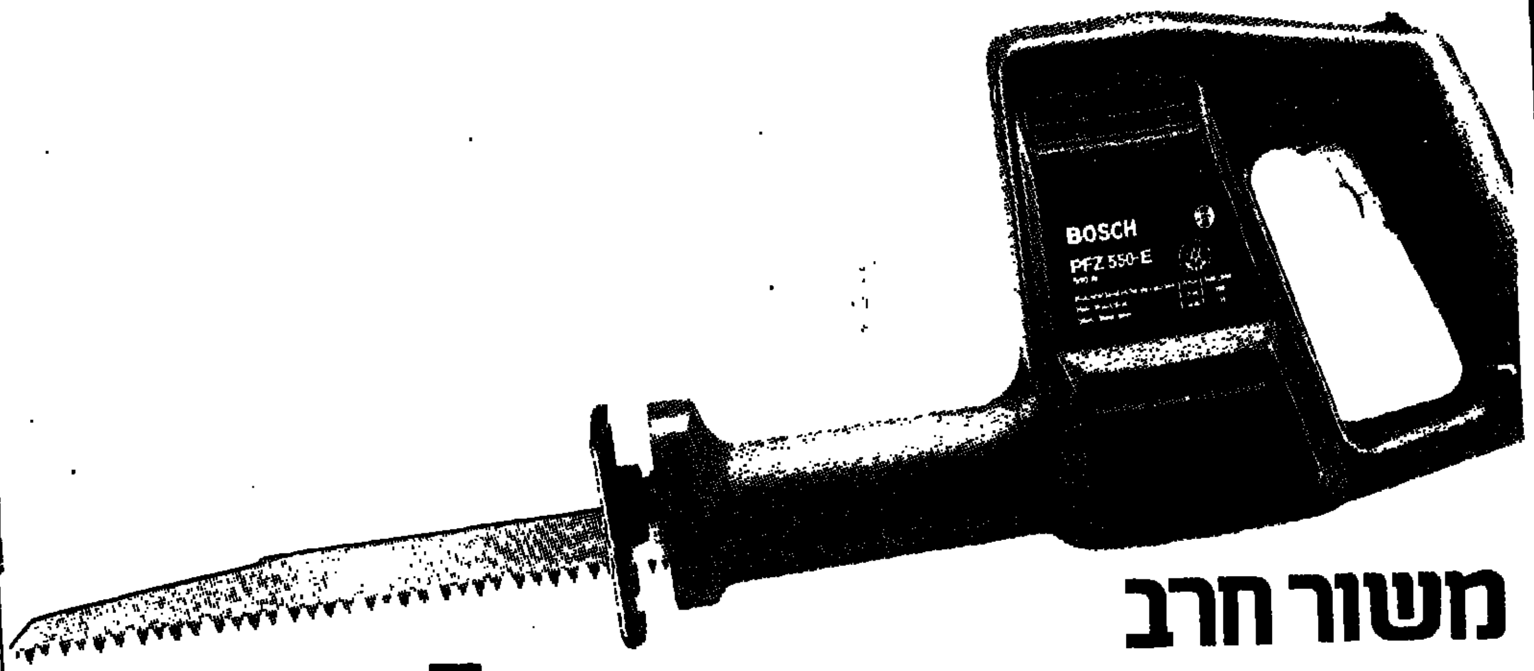

משור חרב
זנב שועל
המשור הרב תכליתי של BOSCH

להשיג בחנויות המובחרות

מקביל לקיר

קירות גבס ואיטונג

מתכות

חמרים פלסטיים

עץ רטוב ויבש

זריז גמיש ובטיחותי - זהו המשור הרב- תכליתי של בוש. זנב שועל - לביצוע כל עבודה, ניסור עץ, מתכת ופלסטיק. זנב שועל - מנסר במדוייק בקו ישר ובעיקולים. זנב שועל - להב גמיש המגיע לכל מקום, מנסר במקביל וצמוד לכל קיר. זנב שועל - משור בטיחותי עם ניצרת בטחון למניעת הפעלה מקרית.

BOSCH
טכנולוגיה אחת לפני כולם
היבואן: לדיקו בע"מ

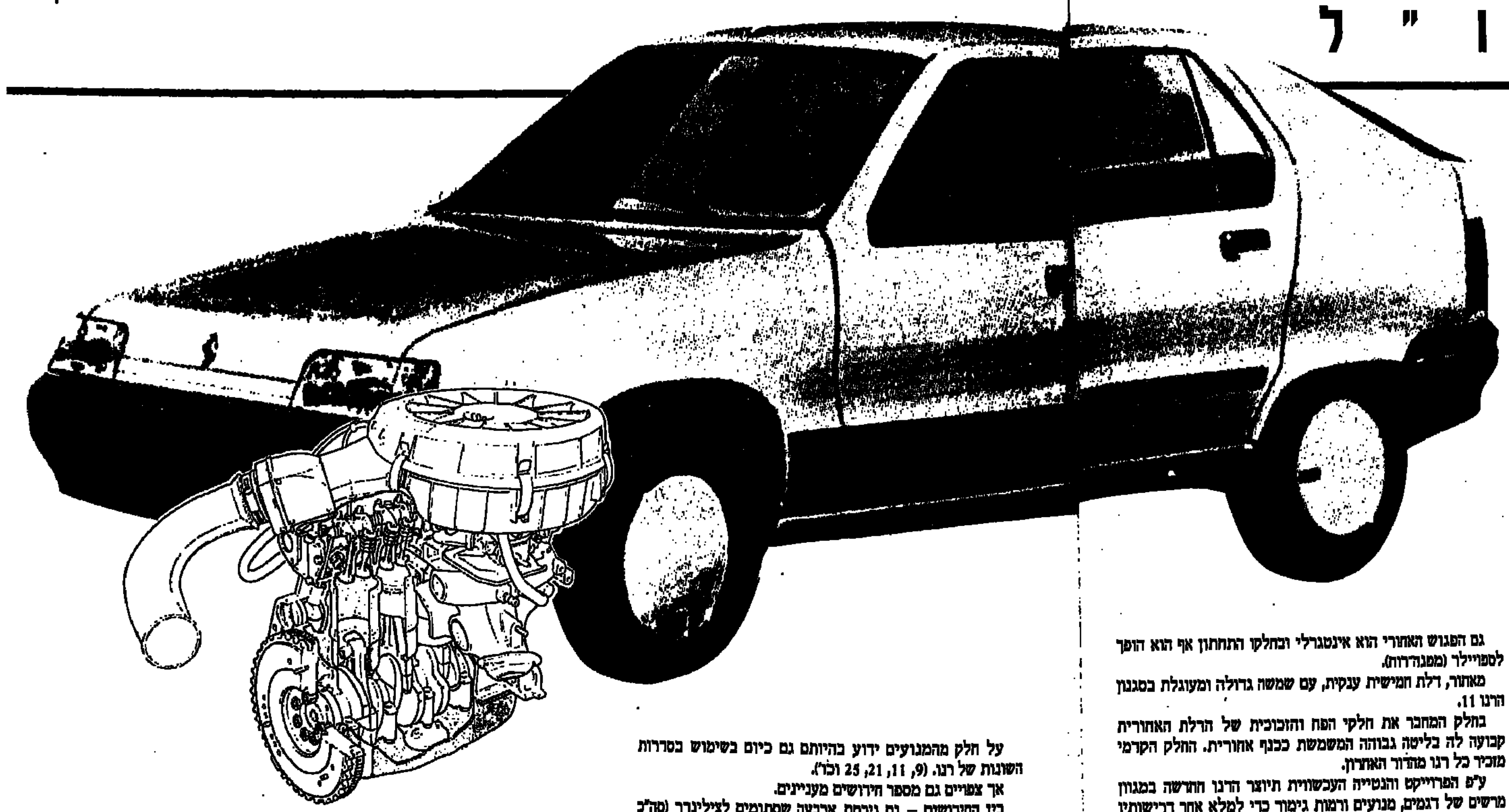

מי שחשב כי יצרני הרכב האירופים ישבו יד ביד סביב הזירה ויריעו הידד למלחמה הניטשת בין פיאט לפולקסווגן (טיפו נגד גולף) חייב להיות נאיבי. פלח השוק אליו פונות מכוניות מסוג זה (סוג C, משפחתיות, שתי קופסאות) מהווה כ-30 אחוז מסך מכירות הרכב. הרבה יותר מדי כדי להשאיר אותו לשני יצרנים בלבד.

הפגז הראשון בקרב נגד הגולף אכן נורה מטורינו. פגז כבד. אין ספק. אך זה לא הפגז היחידי. לבטח לא האחרון.

הפגז השני נורה מצרפת. הפעם זה לא פגז אלא פצצת-מצרר. מדובר במכונית (וכפי שנקרא בהמשך – מדובר בסידרת מכוניות) תוצרת רנו, הפונה גם לפלח C.

לפרוייקט קוראים X-53, אך עיתוני הרכב האירופים כבר הטבילו את המכונית החדשה בשם רנו 19. למרות זאת יתכן כי המכונית החדשה תקרא רנו 13 (לא סביר. במטוסי אייר פראנס וסוויסאייר לא קיימת שורה מספר 13...) או שרנו יקראו לה בשם פנטאסטי אחר (כמו הרנו אספס או פואגו...).

ה-X-53, כפי שעדיין מכונה הפרוייקט, מהווה "סכנה" אמיתית ומוחשית לפיאט, שהצליחה, לאחר רחיות חוזרות ונישנות להקדים את כולם ולהציג את הטיפו עוד לפני התערוכה העולמית בז'נווה.

בינתיים אחד אפס לטובת פיאט.

איך מתכוונת רנו להאבק בפיאט ופולקסווגן שניים מענקי תעשיית הרכב העולמית?

מזה זמן שחברת רנו, הנמצאת בבעלות ממשלתית, נתונה בקשיים. בשנים האחרונות המצב משתפר והשנה ('87) סיימה רנו את מאזניה ברווח של 3 מיליארד פרנקים צרפתיים. רווח זה אינו מצב אמיתי משום שנכללת בו עסקת מכירת נכסים ומפעלים בארה"ב שאגב, הביאו לרנו נזק לא מועט. לריימונד לוי, מנכ"ל רנו, ישנה כעת בעיה חמורה נוספת: פוליטיקה.

ממשלת צרפת החליטה להפטר מ-49% ממניותיה במפעל ומר לוי צריך לשכנע קונים פוטנציאליים, פרטיים, שכדאי להם לרכוש מניות בחברה. מצד שני הוא בודאי לא מעוניין כי כל 49% אלו יפלו בידי גורם אחד.

איך מעלים אם-כן את ערך המנייה עוד ועוד, כדי שלא יתאפשר לגורם בודד לרכוש הכל?

התשובה, בין היתר, X-53.

בפולקסווגן חיכו זמן רב עד להשגת האופטימום אליו שאפו בהצגת הפאסאט החדשה. לפולקסווגן יש גב כלכלי איתן התומך

מי שחשב שבצרפת יישארו אדישים לתחרות פולקסואגן – פיאט, טעה. בשם הפרוייקט X-53, מכינים לנו במפעלי רנו את ההפתעה.

רוני מנדלבאום
רומא

צפו להפתעות מרנו

בהם כבר מעל לעשר שנים. קוראים לו גולף.

לרנו אין גב כלכלי שכזה ובכל זאת הם מתמהמהים ואף מאפשרים לפיאט לירות את הפגז הראשון?

נראה כי ברנו יש מי שחושב כי עדיף לתת לכולם להכנס להוצאות ענק (פרוייקט הטיפו הוא השקעת ענק של פיאט) ורק אז הוציא לשוק מכונית ש"תפיל את כל המתחרים" לקרשים.

או למה לקרוא לה X-53 או R-19? קראו לה מייק טייסון (אלוף העולם באיגרוף...) וזהו!

האם ה-R-19 תהייה הטייסון של המכוניות בנתח C ומעליו? בואו נבדוק מה אנחנו יודעים על הפרוייקט: לאחר תקופה ארוכה של מחקר ופיתוח (מו"פ) אפשר היום כבר לומר כי שלב א' של X-53 כבר מוכן. כמעט.

המכונית עצמה עוצבה ע"י ג'אג'ארו שמזה זמן מה מועסק ע"י רנו כמעצב (מוגדר כיועץ עיצוב...).

למכונית החדשה קווים מעוגלים וזורמים ובניגוד לטיפו אין לה חלון שלישי בקורה האחורית הרחבה.

במקום זה יש לה משטחי שמשות ענקיים בזכות זוויות שטוחות במיוחד בין השמשה הקדמית למכסה המנוע ודלת אחורית כמעט אלכסונית לגמרי.

מכסה המנוע, בצורת יתד, מגיע ממש עד לפגוש הקדמי המטוות גם ספוילר קימי בצבע המכונית.

גם הפגוש האחורי הוא אינטגרלי ובחלקו התחתון אף הוא הופך לספויילר (מפנה-רוח).

מאחור, דלת חמישית ענקית, עם שמשה גדולה ומעוגלת בסגנון הרנו 11.

בחלק המחבר את חלקי הפח והזכוכית של הדלת האחורית קבועה לה בליטה גבוהה המשמשת ככנף אחורית. החלק הקדמי מזכיר כל רנו מהדור האחרון.

ע"פ הפרוייקט והנטייה העכשווית תיוצר הרנו החדשה במגוון מרשים של דגמים, מנועים ורמות גימור כדי למלא אחר דרישותיו וציפיותיו של הקשה מכולם: קהל הקונים הפוטנציאלי.

כעת, עדיין לפני תחילת הדרך, מדברים על גירסת שתי קופסאות, שאליה תתווסף בעתיד גם גירסת שלושקופסאות. בדיוק כפי שעשו אופל לקארט שלהם או פורד לסיירה.

גם גירסת שלוש הקופסאות תעוצב ע"י ג'וג'יארו. צפוייה אף הופעתו של דגם סטיישן.

אורכה הצפוי של הרנו החדשה כ-4.10 מטר, רוחבה 1.70 מטר ובסיס הגלגלים יעמוד על 2.50 מטר.

כדי לחסוך בזמן ובהוצאות המו"פ החליטו מנהלי הפרוייקט להעמיד את כל הפרוייקט על רצפת הרנו 11. (או ה-9. כידוע מכונית מודרנית לא בנויה משלדה מנוע וגוף כמו פעם אלא, את תפקיד השלדה המסורתית תפסה תחתית המכונית המהווה תומך ושלדה בפני עצמה פרט להיותה רצפת המכונית).

המתלים, לפחות בחלקם ילקחו מה-21 (שגם אותה עיצב ג'וג'יארו).

המנוע יוצב לרוחב המכונית ביחד עם הגיר (תיבת ההילוכים) וכל הסדרה כולה תהיה בעלת הנעה קדמית.

(פרט למכוניות שתהננה מהנעה קבועה לכל ארבעת הגלגלים).

כל המנועים יהיו בני ארבעה צילינדרים לרוחב, אך התכנית רוצה להציג שני סוגים שונים של מכוניות:

הסוג הראשון, מכונית משפחתית נוחה ורגועה, המשלבת נסיעה נעימה וחלקה עם מנוע גמיש וחסכוני, והסוג השני יהווה מכוניות ספורט מבריקות בעלות ביצועים מצויינים שיהנו ממתלים מחוזקים, מנועים מתוחכמים ועיצוב ספורטיבי. (בסגנון ה-21 טורבו או ה-5 G.T. טורבו) כמובן גם כל מה שבאמצע כולל מכונית פאר.

על חלק מהמנועים ידוע בהיותם גם כיום בשימוש בסדרות השונות של רנו. (9, 11, 21, 25 וכו').

אך צפויים גם מספר חידושים מעניינים.

בין החידושים – גם גירסת ארבעה שסתומים לצילינדר (סה"כ 16) שכיום עדיין חסרה לרנו.

המנוע יהיה המנוע הוותיק והמוכר בן 1721 הסמ"ק, שיעבור שינויים יסודיים ובעתיד אף יצטרף מנוע שני ליטר ויקבל אף הוא 16 שסתומים.

מנוע ה-1721 עם 16 שסתומים אמור יהיה לספק כ-130 כ"ס בגירסתו הרגילה, ועד 150 כ"ס כאשר יצורף (ויצורף) לו גם מגדש טורבו.

ברור כי הטורבו הוא בחירה הגיונית עבור רנו, שהיא בעצם חלוצת השימוש במגדשי טורבו בעידן המודרני והיא זאת שפתחה את עידן הטורבו במכוניות המירוץ של הפורמולה וחד היוקרתית.

יש להם נסיון רב בנושא ואנחנו יכולים לצפות להפתעות. עוד הוכחה למי שלא מאמין עד היום כי "מירוצים משביחים את הגזע" כמאמרו של הנרי פורד.

ברנו מדברים גם על מנוע דיזל חדשני בן ארבעה בוכנות בנפח 1780 סמ"ק שבבנייתו נעשה שימוש בחמרים קרמיים עתידיים (לפי כל המומחים הקרמיקה היא העתיד במנועי שריפה פנימית).

מנוע זה יספק עד 85 כ"ס. לא להאמין זה דיזל. לפני שמנוע דיזל מודרני-חדשני זה יעלה על פס הייצור, בוודאי יעשה גם שימוש במנוע הדיזל הגדול, 2068 סמ"ק, של ה-21 שהוא מנוע מודרני.

לגבי מנועי הבנזין הבסיסיים, וזה בעצם מה שמעניין אותנו בארצנו מוכת מגבלות המס והמהירות, ייעשה שימוש בשלב ראשון במנוע ה-1237 סמ"ק המוכר (54 כ"ס) שיוחלף בהדרגה במנועי ה-1400 מסדרה F המניע כיום מספר מדגמי ה-11 וה-21.

בגירסאות ה-1721 הבחירה תהיה מאוד קשה: 1721 מוזנת ע"י קרבורטור, מאייד, יחיד 88 כ"ס, 1721 הזרקת דלק 109 כ"ס, ובנוסף גם גירסאות הטורבו, 16 שסתומים ו-16 שסתומים טורבו שיוזנו רק ע"י מערכות הזרקה אלקטרוניות, יצויידו בחיישני "צילצולים בראש", מערכות קידום ואיתור הצתה אלקטרוניות המגיבות בזמן אמיתי וכו' וכו' מכל טוב שהטכנולוגיה של שנות ה-2000 יודעת כבר להציע.

בינתיים לא מדברים על זה אך מנוע 2000 סמ"ק ימצא אף הוא את מקומו בסדרה.

במה שנוגע לתיבת הילוכים, תוצג המערכת הקלה בת חמישה הילוכים קדמיים שהוצגה בשנת '84 (גלגלי שיניים צרים, מוטות חלולים ומבנה קטן) במקביל לגיר האוטומטי אלקטרוני בן 4 ההילוכים הקדמיים המשוכלל.

המתלים כאמור לא שונים משמעותית מאלו של ה-21, כלומר תומכות מקפרסון ומוט מייצב מלפנים וארבעה מוטות פיתול (מהם שניים מייצבים) מאחור.

מערכת הבלמים תהיה מסוג מעורב כבלמים הפשוטים (דיסק מלפנים ותוף מאחור) ותגיע למערכת מוגברת בת ארבעה דיסקים גדולים ומאווררים עצמאית בדגמים החזקים-ספורטיביים.

לחלק מהדגמים תבוא מערכת נגד נעילת גלגלים בבלימת-חירום (ABS) מתוצרת TEVES כאופציה.

לכל הדגמים ההיגוי יהיה בשיטת "מסרק ומוט משונן" ולכל הדגמים היקרים אפשר יהיה לקבל היגוי כוח. (הידראולי).

לאחר שכעבר הלא רחוק כבר הוצגו דגמי 4X4 של רנו אספאס ושל 21 סטיישן נבארה סביר להניח כי גם אחד מדגמי ה-X-53 יהיה בעל הנעה כפולה.

זה יחייב שינוי במתלים האחוריים ששוב לא יוכלו לעשות שימוש במוטות פיתול, אך הבעייה נפתרת כפי שנפתרה ב-21 נבארה עם שני קפיצים סליליים רגילים, שבמרכזם בולמי זעזועים הידרו-טלסקופיים.

הצימוק שבעוגה, לספורטיביים שבינינו:

מערכת שכבר נמצאת בפיתוח עבור ה-21 טורבו 4X4 תהיה בוודאי הנשק הסודי של רנו לאליפות העולם למירוצי ראלי לשנת '89 או '90.

מנוע שני ליטר, 16 שסתומים טורבו עם 4X4 על גוף די קטן יכול להוות איום רציני ללנציה HF אינטגרלה שהיא אלופת העולם לראלי מזה שנתיים ללא עוררין.

אכן, בפרוייקט מבטיח רבות, מה יתקיים ומה לא רק ימים יגידו.

לפי כמות הדגמים והאפשרויות נראה כי רנו מהמרים על כל הקופה בצורה מאוד אינטלגנטית: שימוש בטכנולוגיה קיימת בשילוב הדרגתי עם מו"פ מתקדם.

על הנייר, פרוייקט הטיפו, בו פיאט מושקעת עד צוואר מתויר כסיף, עם חמשת דגמיו שיומכו לעשרה עד סוף השנה.

לאחר הופעת הטורבו במסלולי הפורמולה אחת, למדנו כי מרנו אפשר לצפות להפתעות.

האם ה-X-53 הוא פגז לכוון פיאט או זהו בעצם הפגז האמיתי? עוד שנה נדע. ■

B.S.A. – משהו

האופנוענים כובשים גם את ירושלים וזה לא דבר של מה בכך. אבל לא רק בחדשים המוצצים מדובר, גם אופנועי הדור הקודם זוכים לתחייה.

כתבה וצילמה עידית כהן

מי שמרבה לטייל ברחובות ירושלים, וודאי כבר הבחין במיספר האופנוענים ההולך וגדל משנה לשנה. הירושלמים מתחילים לתפוס לאט לאט שכדי להיחלץ מפקקים ארוכים ומתישים, כדאי לעבור לחוג רוכבי האופנועים.

בתל־אביב, אופנוע הוא דבר שבשיגרה. אף אחד לא יגניב מבטי הערצה לעבר סתם־אופנוע ורוכבו. ונראה כי נהגי המכוניות דווקא מתחילים להתעצבן מאופנועים הנדחפים וכמעט מורידים בדרכם פנס או שורטים את הדלת למזכרת – לפני שנעלמים מהירות ונעלמים מהעין.

לא כן הדבר הוא בירושלים. כשכבר עובר אופנוע, הוא סוחף עמו מבטי הערצה מעוברים ושבים, ובמיוחד מנערים של [...] נפשם הוא לקנות סוזוקי 50. כשעובר סוזוקי R 750, זה [...] ממש־אטרקציה וכל הרוכבים הירושלמים יודעים על כך.

אבל בינות לסוזוקי, לקווסקי ולימהה החרישים, מתחילים [...] אלינו גם האופנועים של הדור הקודם – אופנועי B.S.A. [...] אוהבים, ככל הנראה. להורים של הצעירים זה מוכיר [...] כשהם היו צעירים ורכבו על אופנועים (וודרך אגב, עכשיו [...] בכל תוקף שהבן יוציא רשיון). ואילו הצעירים מתפלאים [...] כל־כך ישנה, המפליאה לנסוע עד היום.

ישנו ירושלמי אחד, אבינועם, משוגע על אופנועי B.S.A. [...] שנים שהוא מתעסק איתם. קונה, מפרק, מתקן ועוד פעם [...] ומוציא מתחת ידיו אופנוע כמעט חדש. כל רוכבי B.S.A. [...] ש"יש להם אבא". על כל צרה שלא תבוא יש מי שיושיע. [...] כל־כך אוהב את האופנועים שלו. ליד ביתו חונים [...] אופנועים – לכל יום אופנוע משלו.

לאודי יש אופנוע B.S.A. עם סירה. שמו בישראל – [...] הבייבי נוסע לכל מקום ואפילו על טיול אופנועים לאילת [...] נראה כי זה כלל לא בעיה בשבילו. אולי נזכר בטיול [...] עשרים שנה, כשהיה עדיין צעיר ויפה. גם בשטפונות [...] אילת בעונת הגשמים האחרונה עמד הבייבי בכבוד, [...] השקוע במים השמיע קולות לא־לו. וזה אולי בא להזכיר [...] שרוצים לקנות אופנוע ולא יכולים בגלל המחירים [...] השחקים, שאפשר להסתפק האופנוע B.S.A. משנת 1961, [...] רק אלף דולר, ועדיין עושה את הדרך לאילת.

חשוב לרוכבי אופנוע
המפיץ והמורשה היחידי לאופנוע
B.S.A.
חלקים
מודיע: חלקים אוריגינליים B.S.A. מכל המודלים נמצאים תמיד לשרות הלקוחות. כמו־כן נמצאת כמות מצומצמת של אופנועים בני 2½ כ"ס.
ברוך בן אמוץ
שרות כללי לאופנועים, מנועים וחלקים
ת"א, רח' הרצל 67 סנת רח' עמק יזרעאל 38 טל. [...]

אודי וה"בייבי" הזקן שלו. בתמונה, מודעה של בי.אס.אי", שפורסמה במעריב לפני 40 שנה, כשה"בייבי" היה צעיר ואודי טרם נולד.

ידיעות
מעריב
יום ג' כ"ג אייר, תש"ח, א' למדינת ישראל (1.6.48)
4 עמודים | המערכת: תל-אביב רחוב צ'לנוב 2 טלפון 3452 4920 המנהלה: ח"א דרך פ"ח 13, קופה א' תיבת דאר 4198 | סניף בחיפה רח' ביאליק 5 | סודר בדפוס ספר, צ'לנוב 2 ורפס: בדפוס החדש בע"מ תל-אביב רחוב רשנו 22 | העורך ד"ר עזריאל קרליבך | מחיר הגליון 15 א.

רבת־עמון הופצצה

מטוסי חיל האוויר הישראלי הפציצו הלילה מטרות צבאיות ברבת עמון.

ספינה אלמונית ירתה פגזים לעבר נתניה

"קול ירושלים" מודיע: ספינה אלמונית שטה אתמול בקרבת חופי נתניה וירתה שני פגזים לתוך העיר. לא היו אבדות ולא נגרמו נזקים.

בווין צווה לסגור את בתי־הזיקוק בחיפה

ידינו על העליונה בקרב־ג'נין

היהודים לא ירו פגזים לעיר העתיקה

הפת עמון

12 אניות מלחמה אמריקניות הפליגו לים התיכון

"העיקר אינו לכבוש את לטרון, אלא להכות בלגיון"

80 פגיעות ישירות בקונסוליה הצרפתית בירושלים

חסן סלמה נהרג

הטייס שלנו שנשבה — אמריקני

"ברקלייס" נפתח

אגרת האפיפיור לעבדאללה

אורוגואי קוראת לעמי־העולם להכיר בישראל

חללי כפר עציון טרם הובאו לקבורה

צרפת מרוצה מתשובת עבדאללה למחאתה

נורי פחה הגיע לרבת־עמון

מצרים החזירה סחורות שנועדו לארץ־ישראל

כך הופל מטוס האויב בשמי חול כרם

המצרים הביאו 500 מכונות־שריון לאזור אשדוד

בפתח־תקוה
להשכיר
דירות פנויות
בנות 2 חדרים, מ־380 לא"י
שכר דירה לשנתיים (עם זכות מסירה). לפנות:
משרד "יהלום" פתח תקוה מול הדואר

נעלמו פרדות

הננו מודיעים לקהל הנכבד כי
תקנת והמסעדה והאחרונית
"לבוב"
חיוועת לכל
נמצאת אך ורק בבתי אלנבי 77

טיול חו"ל

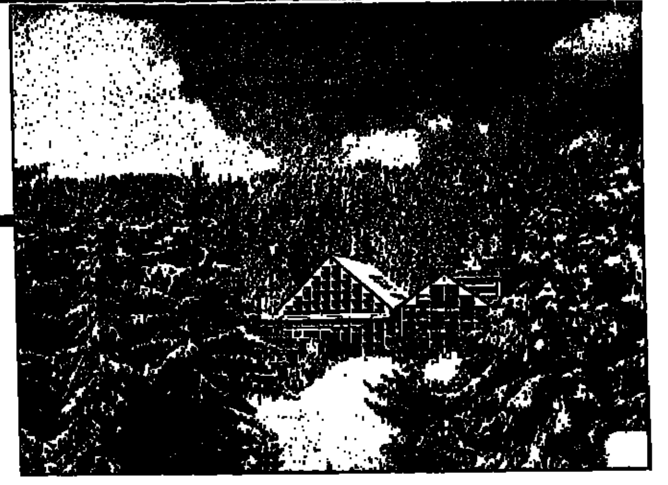
מלון לאמרייר. ליהודים עשירים.

שידוכים ליהודי אירופה

■ ישראלים גילו מזמן את קרן מור סייר עיירת קיט מרהיבה בקנטון וליס, בשווייץ. בחורף באים לסקי, בקיץ לגולף ולטיולים בהרים. באים גם כדי לראות ולהיראות. ילדים מכל העולם באים לקיטנות עם לימוד שפות והוריהם נופשים ומרוים בדיאטת צמחים בחוות הבריאות במלון "גולף" של מורים מפנה. במלון זה מתקיימות גם תחרויות בינלאומיות בברידג', אפשר לראות בהן את עומר שריף, בין השאר.

חיי הלילה תוססים בעיירה. ברחובות העיירה יש תצוגה מתמדת של האופנה לספורט ולאחרי־ספורט, היקרה ביותר. גברים נוהגים ברחובות הצרים ברולס־רויס או בפרארי, דגם אחרון. גוצ'י, דיור, סן־לורן ושאנל פתחו כאן בוטיקים. עשירי אירופה קנו כאן שאלה (בקתות עץ) ודירות. גם שארל אזנבור, מישל מורגן, ז'ילבר בקו ושייח' אחמד זאכי ימאני.

שמעון פרס לא. אבל גם הוא היה כאן אשתקד, כאורח ידידו המיליונר היהודי סטיב מרקוס מז'נווה, בעלי שאלה שעלה 16 מיליון פרנקים שווייציים. ברחובות קרן שומעים הרבה עברית ויידיש. זה מקום מיפגש ליהודים עשירים והרבה שידוכים נעשים כאן. מקום המפגש של יהודים הוא מלון "ל'אטרייר" המפואר, בו בית־כנסת מאולתר. רק עתונים עבריים עדיין לא נמכרים בקיוסקים. עד להודעה חדשה.

שרי רובר, ז'נווה

טיפים למזרח הרחוק

■ חוברת מידע למטייל למזרח הרחוק, יצאה על־ידי חברת טמטם, המתמחה בתכנון ובביצוע טיולים לקבוצות וליחידים בחלק זה של העולם. החוברת מיועדת לסוכני נסיעות אבל יש בה טיפים טובים לכל מטייל ולדוגמה:

■ בורמה – אסור להכניס מסרטות וידיאו. סרטי צילום רגיל יש לרכוש לפני הכניסה למדינה. יש שוק שחור מפותח להחלפת מטבע זר, אולם רצוי להחליף רק במקומות המוסמכים, כי את "כרטיס ההחלפה" יש להחזיר ביציאה מארץ זו. חובה להציג בכניסה תעודת חיסון נגד חולירע ולהצטייד בכדורים נגד מאלריה.

■ סינגפור – על חציית כביש שלא במעבר־חציה, השלכת פסולת ברחוב ועישון במקומות ציבוריים מוטלים קנסות כבדים. צילום במקומות קדושים מותנה בקבלת רשות. האקלים מחייב שתייה של מינימום 6 כוסות מים ביום והימנעות מלהיחשף ממושכות לקרני השמש.

■ תאילנד – באוטובוס תמיד צפוף, אפשר לנסוע בטריקשה (תלת־אופנוע), או במונית. ברוב המוניות יש מונים, אך הנהגים אינם מפעילים אותם ויש לקבוע את מחיר הנסיעה מראש. להתמקח.

■ הונג־קונג – בחנויות יש מכל וכל, יש לבדוק היטב את הסחורה ולעמוד על המקח. מרכזי חנויות יש בקואלון ובויקטוריה, באי הונג־קונג. מגיעים במעבורת (כ־8 דקות), או במונית, דרך מנהרה תת־קרקעית.

■ יפאן – רק מעטים יודעים אנגלית, קצת יותר – בקרב הדור הצעיר. מוטב לבקש מידע מראש מפקיד הקבלה במלון, או מהמדריך היפאני. שירשמו לכם כתובות באותיות יפאניות. גם בין נהגי מוניות רק מעטים דוברים אנגלית. במוניות אין לנוסע ידית לפתיחת הדלת, הנהג פותח, לאחר שמגיעים ליעד ולאחר התשלום. בטוקיו יש מתנדבים דוברי אנגלית לעזרת תיירים, מזוהים בסמל: יונה לבנה עפה מעל גלובוס על רקע כחול.

■ בכל המזרח הרחוק – כדאי להצטייד בכרטיס המלון בו מתארחים, בשפת המקום.

■ מי שתיה – ברוב המקומות מגישים מים לכל אדם הנכנס למסעדה, או לבית הארחה. אין לסרב, עליך לשתות ולוא רק טיפה, כי המים נחשבים כברכת "ברוכים הבאים". אשר למים בכלל, אסור לשתות מים ממקור בלתי מזוהה, בהודו, נפאל, בורמה וסין העממית. בסינגפור, הונג־קונג ותאילנד מגישים בבתי־מלון ובמסעדות מים הראויים לשתיה.

■ רכבות ביפאן – מדי יום מופעלים כ־28,000 קוי נסיעה, החל ברכבת פרברים ועד ל"בולט טריין" המהירה והמפוארת, כ־210 קמ"ש. הרכבות נקיות, מהירות, עומדות בלוח זמנים מדוייק – והסכנות. כרטיס לנסיעה בלתי מוגבלת, לתקופה קצובה זול מכל תחבורה אחרת ויש בכרטיסים מסלולי תיירות מומלצים.

נילי ארנון

טיסות זולות במזרח

■ בהונג־קונג ובבנגקוק יש מקומות בהם ניתן לרכוש כרטיסי טיסה זולים:

בהונג קונג: במשרד נסיעות הנמצא בקומה 16 של בניין גדול הנקרא Chungking Mansions, השוכן ברחוב נתן. בבניין זה יש גם בתי הארחה שאפשר ללון בהם תמורת 10 דולאר־הונג־קונג, שהם כ־3 דולאר־ארה"ב ללילה.

בבנגקוק: משרד נסיעות הנקרא Educational Travel Center (E.T.C.) ברחוב Kao-San. אמנם זה לא המשרד הזול ביותר, אבל מקום שמקבלים בו שירות טוב. יש אפשרות גם להזמין בטלפון, או בטלקס, או במכתב. הם ישמרו עבורכם את הכרטיסים. מספר הטלפון 222-9118.

יש עוד משרדים זולים, אך צריך לבדוק היטב את מהימנותם ממישהו שכבר הזמין בקניה אצלם. כבר היו מקרים, שרוכשי כרטיסים נשארו עם הכרטיסים ביד ואז נחקרו, כי הכרטיסים היו מזוייפים.

כרטיס במקום דרכון

■ בבתי מלון ובקמפינגים רבים, נוהג המטייל להפקיד את הדרכון במשמרת. רצוי להימנע מכך, אך לפעמים אין ברירה. נסלון צריך לבקש כרטיס שישמש אותך להזדהות בצאתך מהמלון ולדרוש את הדרכון מוחזר בהקדם, לאחר רישומו (במדינות מסויימות מרוחים ומעבירים את הדרכונים לביקורת במשטרה המקומית). אשר לקמפינגים רצוי להצטייד עוד בטרם צאתך מישראל בכרטיס קמפינג. ניתן לרכוש כזה באיגוד הקמפינג הישראלי, ת.ד. 53, נהריה. מקובל להפקיד כרטיס זה במקום הדרכון. במקומות רבים אם משלמים מראש, אפשר להיות פטור מהפקדת הדרכון. צריך לזכור כי דרכון ישראלי שווה הרבה כסף בשוק השחור הבינלאומי.

אילן שור

ארצות הברית
במכוניות פרטיות Hertz
32 יום, טיול מאורגן, מלווה ישראלי
$2625 - כולל טיסות
"טופז טורס" - 053-334156

חופשת לימודים באנגליה
א.ל.ש אקדמי לימודי שפות בע"מ
למבוגרים בלונדון
לצעירים בהסטינגס ובורנמוס
מקומות בודדים בפנימיות
ייעוץ ורישום 7528575 – 03-7527503

עתון שהודפס באותיות זהב...

האזינו ל„קול צפת"!

כיצד נכשלה מזימת הבריטים לגרש את היהודים מצפת.–עיר האר"י בימי הקרבות והמצור.–„אני מצפת" — עם הסטן בידה...

בקיץ שעבר הוזמנו עתונאי ירושלים ותל אביב לסיור בצ־פת ובסביבה — מטעם קרן־הי־סוד וחברת פיתוח צפת. הראו לנו מפעלי שיכון, משתו מעין התחלת של תעשיה מקומית ר־עוד כמה דברים יפים — והרר־שם הכללי היה, כי עיר המס־תורין וה„זוהר" מתעוררת במק־צת מתרדמת הדורות לחיים חדשים. וזה היה עדיין בימים ה„שקטים". במרומי ה„מצודה" התאמנו בני ה„שבאב" המקומי בנשק, בפיקודם של חיילי ה־לגיון הערבי. היה זה שקט לפני הסערה.

במלון „הרצליה" נערכה, כר־גיל במקרים כאלה, מסיבה נאה לכבוד האורחים. שהרוח החיה בה היה נשיא ועד הקהלה ר' משה פרהורצר הידוע, שהציג את עצמו כ„עתונאי מקצועי". אר כן, רק בצפת יכול לקרות, כי ראש הקהלה, יהודי מן הדור הישן, בעל הדרת־פנים, בר־אוריין ובר־אבהן — שימש סר־פר ה„פלשטיין פוסט".

באותה מסיבה נאם אחד האר־רחים התל־אביבים, שאיחל ל־צפת מידה כזאת של „פיתוח" — עד שיהא צורך בהקמת ע־תון יומי מיוחד במטרופולין של הגליל העליון. הדברים נאמרו בחומור יותר מאשר ברצינות ועוררו אז צחוק גדול בין המ־סובים. עתון בצפת! לצון המד לו הנואם, לעג לרש.

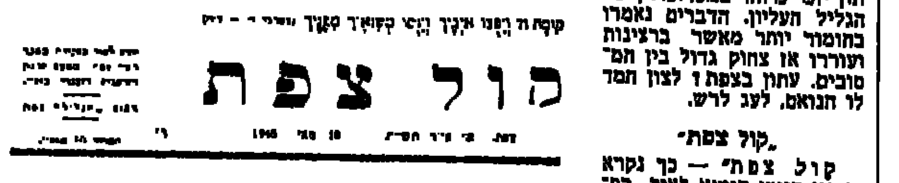

„קול צפת"

קול צפת" — כך נקרא העתון היומי היוצא לאור „בפ־קודת מפקד העיר צפת, מטעם ארגון ההגנה העברי בארץ יש־ראל", — כפי שכתוב בראש ה־גליון. מיד אחרי הפסוק מן ה־חומש, המופיע כסיסמה: „קו־מה ה' ויפוצו אויביך וינוסו מ־שנאיך מפניך". זה עתון מלחמ־תי־צבאי, הראשון אולי בשפה העברית, המופיע בעיר הקו־דש שנדפס בה גם הספר העברי הראשון בארץ ישראל — „ספר לקח טוב" (שנת של"ז—1577). אף עתון זה — „קול צפת" — משמש לנו „לקח טוב" של עתו־נות צבאית בשעת חירום. ולא קשה להבחין, כי ה„קול" הוא קול פרהורצר. סופר „פלשתין פוסט" בצפת וראש הקהלה מר־כית כאן, מה רב כוחו כעורך ב־ישראל.

גליונות העתון המונחים לפ־נינו — אי אפשר לקראם בלי התרגשות עמוקה. הם ככר ה־יום מיסמך היסטורי בעל חשי־בות רבה. הנה גליון ערב חג הפסח. כשבעיר עדיין נמשכים קרבות עזים. „קיימו בשמחה את מצוות ארבעת הכוסות" — מא־הל ליהודי צפת המפקד הצבאי של העיר, כשמערכת „קול צ־פת" מאחלת מצדה „חג שמח למגיני עיר האר"י זי"ע. — „ת־חזקנה ידיכם. גבורי ישראל. אלוקים ישמור צאתכם ובואכם לחיים ולשלום". זהו הנוסח הצ־באי של עיה"ק צפת.

מזימת זדון שנכשלה

באותו גליון מסופרת פרשת מזימות הזדון, — כיצד הסכו הבריטים עולמות, כדי למסור במירמה את צפת העברית לידי כנופיות המרצחים. באיומים, ב־סחיטות רצו להשפיע על יהודי צפת, שיפנו את העיר ויעברו לאילת השחר. כן דרשו, שכוחות ההגנה יעזבו את כל המשלטים שנכבשו בידיהם. ואנשי בירייה, כנען ועין־זיתים יצאו אף הם ויפנו את השטח עד לראש־פינה — ואז יהיה „חיל השח־רור" הערבי של קאוקג'י ערב לחייהם של יהודי הסביבה... ה־מזימה הבוגדנית נכשלה. „לא נזוז מצפתו — זו היתה תשובתם של יהודי צפת לאויביהם מאז מלחמת היהודים ברומאים ועד עתה" — קוראים אנו במאמר ראשי. „לא נזוז מצפת. כי הנה פעמי הגאולה מתדפקים ומת־קרבים אל שערי עיר הקודש הנצורה"...

הגאולה לא אחרה לבוא.

„אני מצפת"

גליון גליון — והמסגרת ה־שחורה שלו. נופלים קרבנות יקרים. איש איש ודרגתו הצ־באית ליד שם המשפחה. ופת־אום — „לנחום שטרן ואסתר לוריא ברכות לנשואיכם — מגיני צפת"... החיים יש להם חוקים משלהם. אפילו שירה באה לידי ביטוי ב„קול צפת". — אף היא ברוח הזמן: „אלקי ישראל, צור ישראל, — שמור בחורינו בגיא ובתל — שמור על ילדת האקוות בסטן — שמור על הלוחם המחויק ב־ברך"...

ומנים חדשים, שירים חד־שים. הפזמון האלתרמני דורש עכשיו נוסח חדש. „אני מצפת" לקחה את הסטן לידיה.

באותיות זהב

צפת שוחררה. הכותרת הרא־שית בגליון מיום ה־12 במאי יומיים לפני הכרזת המדינה — מנוסחת בזו הלשון, לרוחב כל העמוד: עיר הזוהר והאר"י חו־גגת את חג שחרורה ונצחונה

לא זו בלבד. כותרת זו, יחד עם „ראשי" הגליון מודפסים ב־אותיות של זהב. צבע והזהב ממש מזהיר ומבליח מעל גבי הגליון, כשכל היתר מודפס ב־צבע שחור. „האויב הוכה מכה ניצחת" — קוראים אנו במאמר ראשי. „מפלתו נהפכה למנוסה בהלת בהמון. לידינו נפלו כמ־יות של נשק ותחמושת. השלל הוא רב ברכת אחים ואמונה מ־יהודי צפת המשוחררת שלוחה למגיניה ומשחרריה. ולכל הי־ישוב העומד במערכה בארץ".

אותיות הזהב מבריקות למ־עלה. אך העתון כולו רשם באותיות זהב דף מזהיר בתול־דות העתונות העברית.

ד. ל.

בסימטאות צפת

אתמול, לפני 40 שנה נכבשה מלכיה, מן החשובות בנקודות לבטחון גבול הצפון. השבוע מתכנס במלכיה הגדוד הראשון של חטיבת יפתח־פלמ"ח, במסגרת כנס החטיבה כולה. את הכתבה הזאת כתב מי שהיה אז מ"פ והיום,

אלוף־מיל. יצחק חופי ("חקה")

הלכנו למלכיה דרך... לבנון

כשבועיים לאחר הנסיגה ממלכיה*, חזרו כוחות הגדוד הראשון לכבוש שנית את המקום. על הפלוגה שלי הוטל לעלות למנרה ולחזור עם חשיכה דרך הציר הלבנוני – כדי לבוא על מלכיה מעורפה.

לצורך המיבצע הועמד לרשותי "טור משוריין". לכנות כיום את המשוריינים ההם, ואת חימושם, בשם "טור משוריין" – הרי זו יומרה רבה ביותר. אבל במאי של שנת 1948, כשאיי־שם בגליל העליון מסתדרים לך בטור עורפי 11 "משוריינים קרביים", ושלושה־ארבעה אוטובוסים עטויי לוחות־פלדה דקיקים; כשבאחד ה"סנדביצ'ים" מוצב תותח 20 מ"מ, במשהו קבועה מרגמה בת שלושה אינטש, ובאתר מאיים להביור מתוצרת־בית – לא היתה סנסציה גדולה מזו.

כל מי שחזה בהיערכותו של הטור הזה – היה נרגש ולבו רחב בקרבו. אנשי המשוריינים עצמם סבבו בין המכוניות בגאוות, ל"אגרוף־הפלדה", מכשירי־האלחוט רחשו ואיוושו, העבירו שדרי־נסיון, כאילו אין בעולם גבעה שתוכל למסך אותם...

הגענו למנרה – ובזמן שנותר לנו ביצענו במסגריית־המשק תיקונים ושיפוצים ברכב, ובמיתקנים השונים שלו. הלחמנו לוחות של פלדה, כדי לשריין את התעתה היחיד שהיה לנו; שינינו מקומם של מיתקנים וחיזקנו אחרים; הכנו חומר־נפץ שנועד להרוס כל משוריין שלנו שייפגע בשטח האוייב ויצא מכלל שימוש.

עם חשכה יצאנו ממנרה, חצינו את הגבול, ועלינו על הכביש הלבנוני, העובר דרך מיס־אל־ג'בל ובלידה, ומגיע למיסעף, המונח וכשל הכביש הצר והמפותל, החשיכה המוחלטת – החלו כמה מן המשוריינים להידרדר לצדדים. הגרר של כפר־גלעדי ביצע את מלאכתו במהירות וביעילות – והחזיר אותם לכביש. משנוכחתי כי בצורה כזו לא נגיע לעולם ליעדנו – פקדתי להדליק את האורות, ומעתה התקדמנו ללא עיכובים.

בראש השיירה נסע "הצפרדע" – משוריין בריטי קטן, המצוייד במיקלע "ברן". המקלען היה ג'ינג'י מגורל, לוחם יוצא מגדר־הרגיל. אחריו נע המשוריין, על תותח ה־20 מ"מ. המשוריין שלי היה במרכז השיירה. מיד עם החדירה לתחום לבנון נותק הקשר ביני לבין מפקד־הגדוד, בגלל מיסוך. מכאן ואילך לא ידעתי מה קורה עם שאר הפלוגות, שעלו באותו זמן על מלכיה. עברנו את מיס ואת בלידה ללא היתקלויות ותקלות. איש מתושבי הכפרים הללו לא העלה בדעתו, כי השיירה העוברת בין בתיהם איננה לבנונית. כשקרבנו למיסעף – בו היינו אמורים לפנות ולחזור לתוך ארץ־ישראל, מול מלכיה – הודיעו מן הרכב הראשון, כי מחסום ניצב על הכביש. נתתי הוראה להזיז את המחסום ולהמשיך. הפקודה בוצעה, אך במקום לפנות שמאלה, טעינו והמשכנו ישר, מבלי לחוש שדילגנו על המיסעף. המשכנו ישר, לכיוון עיטרון, תוך בטחון שאנו נוסעים לכיוון מלכיה.

באותה שעה שמענו מרחוק את הדי הקרב המתחולל במלכיה, ופקדתי להגביר את המהירות. ואז הגיחה לפתע מולנו שיירה לבנונית, שהוזעקה כתגבורת לקרב המתחולל במלכיה. נהג ה"צפרדע" שלנו כיבה, אינסטנקטיווית, את אורותיו, אך הג'ינג'י הורה לנו לחזור ולהדליק את הפנסים, כדי לסנוור את הבאים ממול. כן פקר עליו לזוז לצד הכביש – כדי לתת יותר מרחב פעולה לתותח שהיה מוצב במשוריין. ואמנם, התותחן הרביץ כמה צרורות ושלושה משוריינים לבנוניים החלו בוערים. אחר מכדורי התותח חדר ל"צפרדע" ופצע את אנשיו. הם נחבשו והמשיכו עמנו. כשדעכו המדורות – יצא "המורץ" קדימה ופינה את הכביש משלדי־הרכב של האוייב.

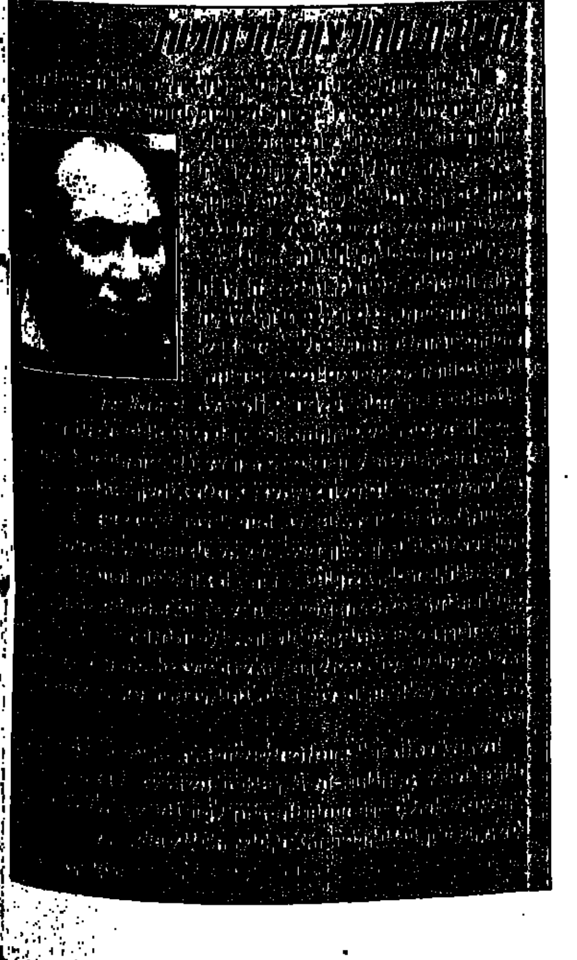

התבוננו לנוע הלאה, אך בינתיים החלו ממטירים עלינו אש מן הרכסים שבצד הכביש. היו אלה חיילים לבנוניים, שנמלטו לכאן ממלכיה, ההולכת ונכבשת על־ידי כוחותינו, ואשר אליהם הצטרפו חיילים שנמלטו מהשיירה שפיצחנו. כדורים החלו חודרים לתוך המשוריינים ומרוקנים את הגלגלים מאוויר. קיבלתי ריווחים על נפגעים בתוך המשוריינים.

נענו קדימה, כשחלק מן המשוריינים נוסע "על החישוקים". רק כשהקתרבנו לעיטרון – הבחנתי כי טעינו, כי החמצנו את המיסעף. לא היתה ברירה אלא לפנות חורה, בין בתי הכפר הלבנוני, דבר שעלה לנו בעמל רב – בשל הצמיגים הפקועים. תוך כדי התרמונים והמאמצים להסתובב – עברה בין המשוריינים כיתה לבנונית, פליטי הקרב ממלכיה. הם לא העלו על דעתם כי אנו ישראלים – והמשיכו בדרכם. מישהו שזיהה אותם כלבנוניים, ערך אזעקה. שלחתי אנשים לרדוף אחריהם, אך הם נעלמו בחשיכה.

דחקתי באנשים להזדרז בהפניית הרכב, והכל עבדו כשדים. היו מכוניות שלא יכלו להסתובב בכוחות עצמן, בשל הצמיגים המנוקבים, והיה צריך להפנות אותן בידיים. ידעתי – מן התוכנית – כי מטוסים שלנו צריכים להפציץ את עיטרון, וחששתי שהם יגיעו לכאן, בטרם נצליח להיחלץ מסימטאות הכפר. ואכן, ברגע שהצלחנו לצאת והתחלנו נעים בחזרה על המיסעף – החלו נופלות מאחורינו פצצות, מן ה"פרימוסים" שלנו. כשהגענו לקירבת קדש חודש הקשר האלחוטי, שנותק בגלל המיסוך. מפקד הגדוד הודיע לי כי מלכיה נכבשה. החשבון מוצה. ■

* בספר "יפתח אחות המוסף" שהוציאו לוחמי החטיבה.
** ב־14 וב־15 במאי, עם הכרזת המדינה, נערכו במלכיה קרבות עקובים מדם וכוחותינו נאלצו לסגת

העמודים הראשונים של "מעריב" לקוחים מהשבוע שבין 30.5.1948 ל־5.6.1948

הסיפורים שמאחורי הכותרות נכתבו, בחלקם, בימים אלה, או הובאו, כלשונם, מעתוני השבוע, לפני 40 שנה.

עורכים:
תהלה עופר
משה לרר

עיצוב: ששי רגן

י ו צ א י ם   ל ד ר ך

דן ארקין

של מי המארינה הזאת?

רשות הנמלים החליטה באחרונה לספח לתחומה גם את רכבת ישראל ולהקרא מעתה "רשות הנמלים והרכבת". ולמה לא תיקח תחת חסותה גם את בניית המארינות (מעגנות) לאורך התופים? והרי כמעט כל עיר חוף, מאשקלון בדרום עד נהריה בצפון, מתכננת להקים מארינה, ולמשוך בכך תיירות של יורדיים, דוגמת יוון וארצות נוספות על חופי הים התיכון. ואולם, העיריות מתקשות להשיג תקציב של כ־10 מיליון דולר, הסכום הדרוש לבניית תשתית למארינה של 600 יאכטות. ואילו לרשות הנמלים – זאת הוצאה שולית.

הפניתי את השאלה לגורמים הנוגעים בדבר. שר התחבורה חיים קורפו: "הרשויות המקומיות או יזמים פרטיים מתכננים הקמת מארינה. אנו לא נתערב ביוזמות אלו. מעגנות זה לא רק מה שנים, אלא גם בעורף ובחוף, עם השעשועים ושירותי התיירות סביב. זה לא תפקידו של משרד התחבורה ולא של רשות הנמלים. אבל נקים רשות, או מסגרת שתרכז את התיכנון של המארינות, קיבולת, הכנת תוכניות ומכירתן לרשויות המקומיות שירצו לפתח אותן. רשות יוזמת לתכנון מרכזי, במטרה להכין תיקים מוכנים לכל עירייה המבקשת להקים מארינה בתחומה".

אבל השר אינו שש לספח את המארינות לרשות הנמלים והרכבות: "מדוע רק מארינות? מדוע לא בתי הולים? בתי מלון? אצל כל אחד מהם יש מחסור של כמה עשרות מיליוני דולרים להשלים את המלאכה. הכסף של רשות הנמלים דרוש לפיתוח הנמלים, לשיפור השירות ללקוחות, לייעול". וזה.

עזרא ינוב

■ חברת באדג'ט להשכרת רכב, הכינה תכנית הוזלות מיוחדת לישראלים הנוסעים לאירופה בקיץ זה. מנכ"ל החברה, מוני בר, אומר כי ההוזלות התאפשרו כתוצאה משחיקת שער הדולר והשקל בהשוואה לסל המטבעות האירופי.

■ בארץ הוקמה עמותה ושמה המרכז הבינלאומי לתעופה ותיירות, כראשות עו"ד נפתלי בן־יהודה, מי שהיה בעבר ראש מינהל התעופה האזרחית. העמותה שמה לה למטרה לתת סיוע להתפתחות התעופה והתיירות באמצעות תיאום בין הגופים והגורמים השונים. עו"ד בן־יהודה אומר שהמרכז יפעל כארגון גג באמצעות סניפים בישראל ובחו"ל, מועדונים לתעופה ותיירות, ועדות מקצועיות, כינוסים וסימפוזיונים, כתבי עת ומחקרים וקשרים בינלאומיים.

■ חברת טאואר אייר החליפה את כל המושבים באחד ממטוסי הבואינג 747 שלה במושבים חדישים המעניקים לנוסעים נוחות מירבית. טאואר היא החברה הראשונה המתקינה מושבים חדישים אלו במטוסי ג'מבו, והם מאפשרים להטות את המושבים בכל המטוס לזווית של 38 מעלות. במטוס הותקנה באחרונה מערכת אודיו־ויזואלית המשפרת את קליטת הסרטים והתכניות המוסיקליות המוקרנים בטיסות.

■ חברת סויסאייר מציעה לנוסעים מישראל שרות טרום־טיסה בתל־אביב, ירושלים וחיפה. השרות כולל בדיקות בטחוניות ומסירת המזוודות ערב הטיסה בשלוש הערים. דוברת החברה, אסתי רוגר, מסרה שהשרות החדש מתבצע בסניפי אל על בשלוש הערים. מי שמשתמש בשרות זה, יכול להגיע לנמל התעופה שעה לפני מועד הטיסה המתוכנן.

■ ארומית טאואר, מלון דירות עירוני, פתח באחרונה את שעריו באילת אחרי שיפוץ יסודי. המלון, השייך לרשת מלונות ארומית אילת, כולל 40 דירות נופש ו־8 סוויטות. דירת נופש מיועדות עד ל־4 אורחים ובה חדר מגורים, חדר שירותים, אמבטיה ומטבחון, המצוייד במקרר, כיריים, כלי בישול וכלי אוכל.

■ יצא לאור מדריך התיירים הראשון בעברית לתורכיה. כתב: אלי מור. תורכיה היא להיט תיירותי גדול בישראל ורבים נוהרים. המדריך העברי הראשון לתורכיה מתאר את אתרי התיירות ברמת אנטוליה, החבל האגאי, איסטנבול, שפת הים התיכון ומזרח תורכיה, בנוסף למידע כללי על ארץ זו, שרק בשנים האחרונות התגלתה על ידי התייר הישראלי.

משרד התיירות
המועצה המקומית מטולה

להיות ב♥ העניינים במטולה

תוכל לשלב טיול הנאה וגם מנוחה באזור היפה ביותר

מלון שלג הלבנון טל: 06-944015
מלון יפה טל: 06-940817
מלון מנרה טל: 06-940136
מלון ארזים טל: 06-944143
מלון המבראה • • טל: 06-940150

מסעדות, מוזיאון לראשית ההתישבות, גדר טובה חוות רכיבה, בריכת שחיה, מגרשי טניס, נגד טובה שמורות טבע, ומגלשות מים.

★ ★ ★ ★
מלון מלכת שבא
מבצע מיוחד
45 ש"ח
לינה + ארוחת בוקר
חדרים עם חזית לים, קוטג'ים בגינה למשפחות, בריכת שחיה מרווחת, פיאנו בר ומסעדה, פעילויות ספורט שונות.
★ המחיר לאדם בחדר זוגי
לא כולל טופי שבוע וחגים
מלון מלכת שבא
אילת 059-72121

מסעדת הראבל
מאכלים בלקניים, אירופאיים ומזרחיים
פתוח 7 ימים בשבוע
ארוחה עסקית מלאה 18 ש"ח
בשבתות לילדים ½ מחיר
חניה בשפע — ארוחות הבייתה — ארועים עד 100 איש
רח' החשמונאים 96, תל־אביב, 03-5610066

ידיעות מעריב

יום ה' כ"ה אייר, תש"ח, א' למדינת ישראל (3.6.48)

4 עמודים | המערכת: תל־אביב רחוב צ'לנוב 2 | סניף בחיפה | יורד בדפוס | העורך ד"ר עזריאל קרליבך | מחיר הגליון 10 מא"י

כיבושים במבואות ג'נין

יחידות צבא ההגנה כבשו במשך הלילה משלטים נוספים במבואות ג'נין.

הערב תדון מועצת הבטחון על תנאי הצדדים

"מעמדת אמריקה תלוי אם יאושר הפירוש היהודי לסעיף העליה"

מועצת הבטחון תפתח הערב בדיון על תנאי היהודים והערבים להפסקת האש בארץ ישראל. רדיו ניו יורק מודיע הבוקר כי תוכנת הסוער ביותר יהיה בשאלת העליה היהודית. הרבה מאד תלוי בעמדתה של אמריקה בשאלה זו. אם אמריקה תתמוך בפירוש היהודי שניתן לסעיף זה (הכנסת עולים, גברים בגיל הגיוס אך אי גיוסם) ... [illegible]

הצבא המצרי נסוג בדרום

"קול ירושלים" מודיע: לאחר התקפת הנגד היהודית המוצלחת באזור נגבה חזל הצבא המצרי לסגת בכוון לאשדוד. גם ההודעה המצרית תמורת ברה על "הרחבת החזית באזור אשדוד" מרמזת על נסיגה זו. בקרבות ליד נגבה נגרמו למצרים אבדות כבדות. משוריינים רבים שלהם נפגעו. בהודעה ממשית שנתפרסמה הבוקר נאמר: במשך הלילה התנהלו קרבות בין יחידות צבא ההגנה לבין יחידות מצריות באזור אשדוד.

שקט יחסי בירושלים

ירושלים (יונייטד פרס) — קציני הלגיון הערבי בירושלים אמרו אמש, שעדיין לא קרבלו פקודות להפסיק את האש. יהודים וערבים החליפו יריות בירושלים וכן נורו כמה פגזי מרגמה. מלבד זה שרר שקט בעיר.

הקבינט הבריטי ידון מחר שוב על א"י

חוזרות השמועות שענין א"י יוצא מטיפולו של בווין; — גולדמן מנהל שיחות בלתי רשמיות עם מיניסטרים בריטיים

לונדון (טלגרפית מאת סופר "מעריב" ג. צימרמן) הקבינט הבריטי ידון מחר פעם נוספת בשאלת ארץ ישראל. יש הרגשה כללית של אי־שביעות רצון ממדיניותו של בווין. ... [illegible]

הודעות האויב

בירות (יונייטד פרס) — ראש ממשלת הלבנון ריאד א־סולח הודיע שמטוסים ערביים הפציצו את תל־אביב אתמול ... [illegible]

קהיר (יונייטד פרס) — הודעה מצרית אומרת שהכוחות המצריים הרחיבו את חזיתם ברוחב ארץ ישראל עד לעומק 30 קילומטרים מן החוף ... [illegible]

רמז אנטי־יהודי בדו"ח הועדה הכלכלית של או"מ

לייק סאכסס (רויטר) — ... [illegible]

מתנדבים בריטיים בצבא־ישראל צפויים למאסר שנתיים

לונדון (טלגרפית מאת סופרנו) — דובר מיניסטריון החוץ הבריטי אישר את כל הפלפול המשפטי של "דיילי מייל" והודיע, כי נתינים בריטיים שיתנדבו לצבא ישראל צפויים לעונש מאסר שנתים ומאה לירות קנס. לעומת זאת רשאים בריטיים להתנדב לצבאות הערביים. הדובר חזר על הטענה, כי כל עוד בריטניה לא הכירה במדינת ישראל — ונראה שדבר זה לא יקרה בקרוב — אין מדינת ישראל נחשבת למדינה ידידותית וממילא לא חל כל איסור על מתנדבים ברטיים להלחם נגד ישראל.

אם תוכר מדינת ישראל — הוסיף והסביר הדובר — תיאסר גם התנדבות לצבאות הערביים. ... [illegible]

רמות נפתלי, שהורעשה ע"י תותחי האויב

שתי תחנות־שידור ערביות בירושלים

בירושלים משדרות עתה שתי תחנות עבריות: "קול ירושלים" ו"קול המגן העברי". הראשונה — בגל 522 מטרים משדרת חדשות בבוקר ובערב (בעברית, אנגלית, צרפתית וערבית). התכנית כוללת גם פרקי מוסיקה, קריאות בתנ"ך, שיחות וכו'. "קול המגן העברי" משדר חדשות בגל 350 מטר (התחנה הצבאית לשעבר) בשעה 9.15.

פולין וישראל יחליפו נציגים דיפלומטיים

רדיו פאריס מודיע, כי ממשלת פולין החליטה לשגר בקרוב נציגות דיפלומטית לישראל.

אין ידיעות על גורל 80 השבויות מגוש־עציון

שבועיים לאחר נפילת גוש עציון לא הגיעה כל ידיעה על גורלן של שמונים וכמה הנשים השבויות שלפי ידיעות ראשונות הועברו לבית לחם. ... [illegible]

הפאטריארך היווני לא הצטרף למעלילים

הפאטריארך היווני הודיע לסוכנות היהודית כי הוא לא חתם על כתב השטנה של ראשי העדה הנוצרית נגד היהודים ... [illegible]

נסיון צופרי אזעקה בירושלים

היום יערך בירושלים נסיון של צופרי האזעקה. לקהל ניתנו הוראות מתאימות שיוכל להבחין בין האזעקה המדומה ואזעקה ממש.

מלחמה "בינלאומית" באויר

[illegible]

שוב נפגע בנין הקונסוליה הצרפתית בירושלים

בנין הקונסוליה הצרפתית בירושלים נפגע שוב אתמול בידי התותחים 4 פגזים ... [illegible]

מגדשים
אעבר לירדן
למכירת
מגרש בחוזמנות
דירות בנות 1, 2, 3, 4 חדרים להשכיר ולמכירה.
אצל שוטר, אלנבי 107
פנת שדרות רוטשילד 31,
חדר 37, בית הסוכנות

מים להגנתו!

ע ל ג ל ג ל י ם

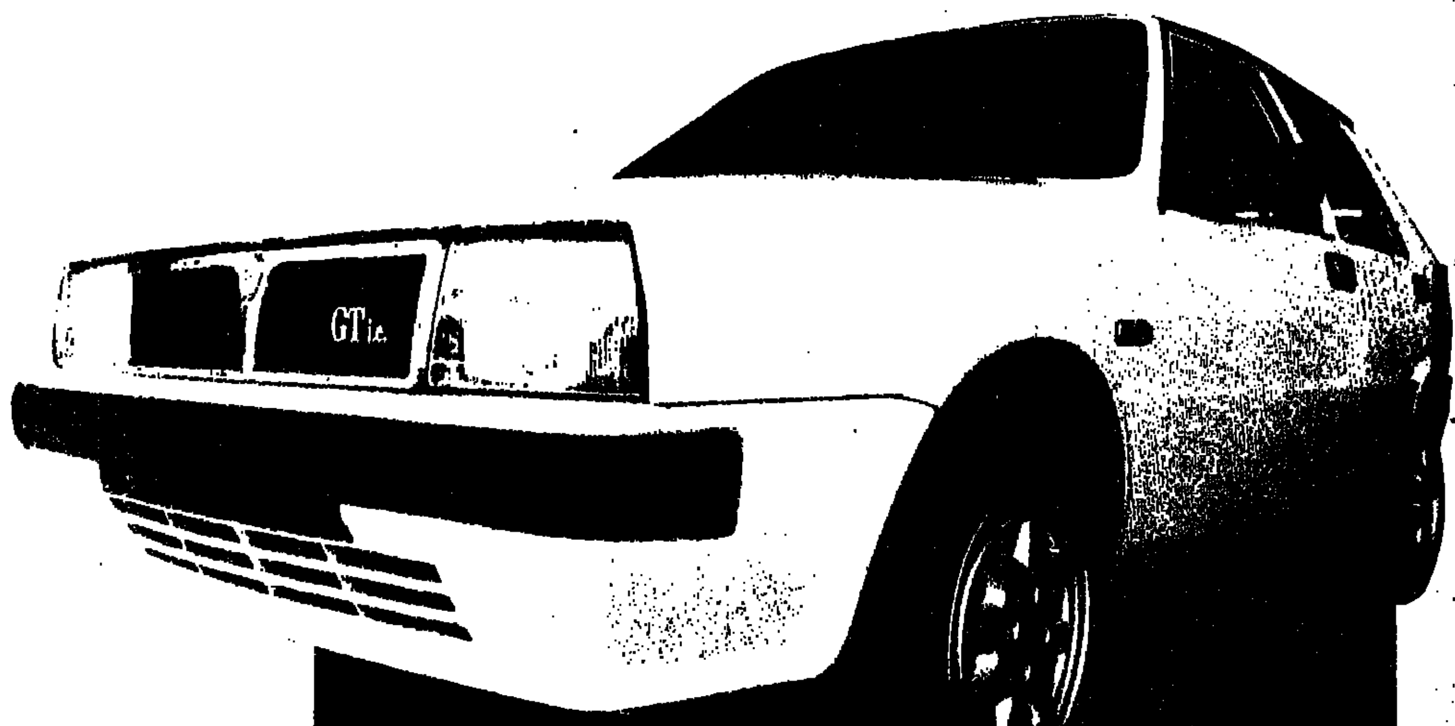

הדגם הספורטיבי החדש של לנציה. בטבעות הראשונה שאושרה בידי משרד התחבורה – תנהג עו"ד יעל אונגר, אשת היבואן רמי אונגר.

לנצ'יה – ספורטיבית וחדשה

השבוע הוחל במכירת מכונית ספורטיבית חדשה של לנצ'יה, מהדגם דלתא G.T.i.c., 1,600 סמ"ק, לאחר שמשרד התחבורה, בדק אב טיפוס של מכונית זו ואישר לשווק בארץ, מכוניות מהדגם החדש.

המכונית הראשונה שעברה את הבדיקה, תשמש עתה את עו"ד יעל אונגר, אשתו של רמי אונגר, יבואן מכוניות לנצ'יה ואוטוביאנקי.

מהדגם החדש של הלנצ'יה הספורטיבית, הובאו למכירה בארץ לארץ רק 35 מכוניות. כמות גדולה יותר, תובא לארץ רק בעוד חודשים אחדים, כשיחל שיווק המכוניות מדגם 89'

המחיר לצרכן (כולל מע"מ) של המכונית החדשה – 36,950 שקל. מחיר מלא של המכונית, הכולל מזגן ותוספות שונות – 40,000.

ממשרדו של היבואן נמסר שגם את הלנצ'יה החדשה, כמו מכוניות חדשות אחרות של החברה, ניתן לרכוש בעיסקת Trade In.

פולקסוואגן־פאסאט, ב.מ.וו. מהסדרות 500 ו־700 ומרצדס מהסדרה 124.

טיפול מונע בימי שרב

עצות שימושיות לאותים בהנה, בימי חום ושרב אלה, נותן לנו ברוך לוי, מנכ"ל שרותי גרר וחילוץ של חברת לבימנוע.

■ צמיגים רגישים לחום ולכן יש לבצע בדיקה יסודית. אם הצמיג יבש מדי, או משופשף מדי – כדאי להצטייד בחדש. כן מומלץ לבדוק את לחץ האויר, לא רק בצמיגים שבשימוש, אלא גם בגלגל הרזרבי.

■ שמן מנוע: לבדוק באמצעות מד־השמן, אם אין חוסר שמן במנוע.

■ רצועות: לבדוק אם אין סימני חריכה, או קרעים. בכל מקרה כדאי להצטייד ברצועות רזרביות.

■ מצבר: לבדוק גובה המים המזוקקים במצבר ולהוסיף מים במידת הצורך.

■ בדיקת בלמים על ידי ניסוי קל. אם מתברר שאינם מגיבים כנדרש – לגשת מיד למוסך לטיפול בבלמים.

בדיקה שגרתית עשויה למנוע תקלות־דרך רבות. כדאי לבדוק ולא להזדקק לשירותי גרירה" אומר לנו מנכ"ל שירותי גרירה...

■ מזגנים חדשים ■ בין המזגנים החדשים של "אלכס אורגינל" שפותחו בארץ והמיועדים גם ליצוא, בולטים אלה המתאימים לדגמי המכוניות

כרית אוויר חדשה, מותקנת על ידי המשתמש בה, פותחה באודרונה על ידי יצרני "גב נח", להתקנה על משענות כמאות רכב. הכרית נטישה ומתקפלת, משקלה כ־800 גרם ומחירה 39 שקל. ניתן לרכשה בחנויות למכירת אביזרי רכב.

הפתרון לרכב החדש
הלוואות נוחות לרכישת רכב בחברה ותיקה ואמינה
הביצוע באמצעות 10 סניפים בכל רחבי הארץ
דניאל פריש 3, קומה 14 ת"א. טל. 03 – 5455666
יציל מימונים בע"מ

פוליטיקאי מסוג אחר

מאת: יואב עופר

דוד לוי, מ"מ ראש עיריית פתח־תקוה, נבחר לייצג את מחוזו בהתמודדות בין מועמדי מפלגת העבודה לכנסת ה־12. 30 שנות מעורבות פוליטית, עם קבלות מרשימות מן השטח, מגלות פוליטיקאי מסוג אחר. איכפתניק עם יכולת להתייחס לדברים בצורה הרבה יותר רצינית ממה שכולנו מכירים. ההסטוריה הפרטית שלו מלמדת כי זנח קריירה מוסיקלית מזהירה כנגן בתזמורת הפילהרמונית וכסוליסט, לטובת ההתעסקות בענייני צבור. אבל כאשר החליט לא היה מי שיעצור בעדו. המאזן עד עתה מראה כי דוד לוי קורץ מן החומר המשובח ביותר של המנהיגים הרואים עדיין בעיסוקם שליחות חברתית. לדעת כל מכריו, הכנסת רק תזכה אם יצטרף לנבחריה. בהחלט סביר עם רקורד שכזה.

מחוז פתח־תקוה של מפלגת העבודה בחר במזכיר שלו כנציגו לכנסת ה־12. המזכיר, דוד לוי, (כן, גם למפלגת העבודה יש דוד לוי משלה) משמש גם כמ"מ ראש עירית פ"ת והוא עסקן צבורי רב־פעלים שיש לו הרבה קבלות של עשיה מן השטח. לוי, בן 55, יכול לסכם בשמץ של סיפוק 30 שנות מעורבות פוליטית, כאשר המוטו המוביל את פעילותו היא הרגישות הרבה לנושאי חברה ורווחה. כמעט בכל הזדמנות אפשר לשמוע אותו אומר, בטון כנה ומתוך שכנוע עצמי רב שהוא מכיר בעיות חברתיות מהן, לרבות השלכותיהן והשפעותיהן האישיות והסביבתיות, שכן הוא עצמו גדל במצוקה כלכלית קשה. יש לו בהחלט מה להציע בנושאים האלה ועל כך הוא סבור, וכמוהו סבורים כל מכריו ואלה היודעים את פעילותו, שיש בכוחו לתרום לעבודת הכנסת במישור הזה המיוחד.

דוד לוי הוא טיפוס של איכפתניק, מזיגה די נדירה של פוליטיקאי בדם עם יכולת להתייחס לדברים ברצינות התהומית. תושבי פתח־תקוה כבר מכירים את גישתו לכל מה שהוא עושה. גישה עניינית עם קו מנחה של "אמת אישית פוליטית" גם כשזה קשה ולא נעים.

במזכיר האיגוד המקצועי ומזכיר מועצת הפועלים נאבק נגד סגירת מפעלים ופיטורי עובדים, עסק בתיקון חוקים סוציאליים, היה שותף להסכמי עבודה ארציים ומקומיים.

ההסטוריה הפרטית של דוד לוי מלמדת שהוא ויתר על קריירה מזהירה של נגן הצוצרה בתזמורת הפילהרמונית הישראלית. חימר על כל קופת הפוליטיקה לעומת דרך השירה, שהיתה בעצם, ראשית דרכו. אביו, שהיה ממייסדי העיר פתח־תקוה, יעץ לו לחשוב היטב לפני עשיית המהלך הזה, של עזיבת ההוראה והמוסיקה לטובת העיסוקים הפוליטיים. דברי אביו מלווים אותו עד עצם היום הזה, אך הוא אינו מצטער על הצעד שעשה, שכן מאזן העשיה החיובית שלו שקול לדעתו, כנגד כל נגן וירטואוזי שישמע. גם הצעתו הנדיבה של לאונרד ברנשטיין הידוע, לקחתו לארה"ב ולהכשירו שם כסולן לא שכנעה אותו.

דוד לוי הוא "פתח־תקוואי" שרשי, שאת כל מקור כוחו ויניקתו התרבותית שאב מן העיר הזאת. "פתח־תקוה היא אם המו שבות. מכאן צמחה תנועת העבודה. כל ראשי הישוב העברי היו או עברו בעיר בדרכם ליישום הציונות הלכה למעשה. כאן הותווה הקו של ימי טרום המדינה ואחרי תקומתה. זכותה להראות את הדרך גם היום". האם יכול מישהו לערער על ציוני דרך היסטוריים?

לדוד לוי יש תפיסה פוליטית אידיאליסטית אשר לא רבים כמותה היום בעולם הפוליטי. חעס קנות המפלגתית, הוא מרגיש צורך עז ליזום, לשנות, להשפיע לטובה. תמיד יחפש את המגע האישי עם אנשים. חשוב לו לדעת איך מרגיש האזרח, מה מטריד אותו וכיצד יוכל לסייע. ענייני הצבור הם בראש מעייניו והרקע לכך בא עוד מימי פעילותו בנוער העובד והלומד, ואחרי כן במערכת החס תדרותית והמוניציפלית. העשייה שלו מתמקדת בשלושה מישורים, העירוני, ההסתדרותי והמפלגתי. הפעילות הכוללת מרחימה בהיקפה ויש בה כדי ללמד על אופיו הדינמי של האיש הזה. במישור המפלגתי, החל ממזכיר המשמרת ודור ההמשך בפ"ת ועד מזכיר מפלגת העבודה במחוז. כיום הוא חבר מרכז ולשכת המפלגה. במישור ההסתדרותי, החל ממזכיר הנוער העובד, מזכיר אגודת הפועל פ"ת, מזכיר הסתדרות עובדי המדינה והטיבת פקידי התעשיה במועצת הפועלים ועד לכהונת מזכיר מועצת הפועלים בפ"ת. במישור העירוני; משנת 1983 מכהן דוד לוי כמ"מ ראש העיריה.

לוי מעודד מאד מן התמיכה החזקה במוע מדותו לכנסת הבאה. הוא רואה בכך מעין הכרה ביכולתו לחזיז דברים. התמיכה בתנופת הפעילות למען האדם והחברה. "יש הבדל בין בעל רעיון לביצועיסט" – אומר דוד לוי – "צריך לחוש את הנושא החברתי – כלכלי בארץ, להתמודד עם הבעיות. זה לא ניסוי אמפירי ויש לעשות הכל כדי לפרוץ דרך בתהליך המדיני". הוא מודאג ממערכת הבריאות הקורסת, אשתו דיטה היא אחות במקצועה, ולכן יש לו נגיעה קצת יותר קרובה לבעיות המורכבות והמסובכות של הרפואה בארץ. הוא רואה את רעייתו וחברותיה במצוקתן, שומע את רחשי לב הרופאים ובעיקר חש את חוסר האונים של הצבור הנזקק למערכת הבריאות. גם נושא איכות הסביבה טורד את מנוחתו. בעיריה הוא מופקד על תיק חזות העיר אך מעל לכל הוא מתמקד, כאמור, בנושאים חברתיים־כלכליים הקרובים כל כך ללבו.

"אין אצלנו גאוה פועלית. תנאי העבודה ירודים, לפעמים ממש משפילים... פעם, החקלאות והבנין היו הגשמת הציונות. כיום בחלק גדול מן התעשיה מועסקים ערבים. האם זהו החזון הציוני?..."

לוי סבור שצריך לשים יותר דגש על בעיות החינוך הדורשות טיפול אינטנסיבי. בעיניו, חשיבות הסרת הפערים העדתיים ממש מכרעת. כאדם אשר גדל על ברכי המסורת יחסו אל ערכי הדת חיובי מעיקרו, אך הוא סבור כי המצב האידיאלי זה שאיש באמונתו יחיה. הוא נגד כפיה כלשהי, שהרי כפיה יוצרת תמיד בעיות העלולות להזיק לחברה ולמדינה. גם הפערים החברתיים־ כלכליים מדאיגים אותו. צריך למצוא כל דרך לצמצם באופן משמעותי ואמיתי. לדעתו, יש להעלות את דימוי הפועלים בארץ, שכן אין אצלנו גאוה פועלית, הבעיה נובעת מתנאי העבודה הירודים, אשר לפעמים ממש משפילים, שכר פועלי התעשיה, היצור והחקלאות אינו מוסיף, לדעתו, כבוד למדינה. חברה נאורה אינה יכולה לבנות עצמה בדרך זו. באירופה למשל, מפעל תעשייתי שעובדים בו אלף איש דואג לאיכות החיים של פועליו גם בתוך המפעל, לכל מפעל כזה יש מרכז ספורט, מועדון חברתי, בי"ס מקצועי צמוד וגן לילדי העובדים. "פעם" – אומר דוד לוי בנימה מסויימת של צער – "החקלאות והבנין היו הגשמת הציונות. נשאו אותם בגאון. כיום בחלק גדול מן התעשיה מועסקים ערבים. האם זהו החזון הציוני?" בהקשר לנושא לאומי חשוב אחר, העליה וקליטת העולים החדשים הוא מביא את עירו פתח־תקוה כדוגמא לקליטת יותר עולים חדשים. מאשר כל עיר אחרת בישראל. פתח־תקוה, אליבא דלוי, הכירה בצורך הלאומי בקליטת עליה ומגשימה זאת הלכה למעשה.

דוד לוי מאמין שיביא אתו לכנסת, אם ייבחר, משב רוח חדש של פוליטיקאי מסוג אחר, כזה שבא מן השטח ויודע היטב את צרכי שולחיו. משפטים כמו "חזוק תשתית החברה והכלכלה", "קידומן של עיירות הפיתוח", או "חזוק הסקטור החיי שבותי" אינם נאמרים אצלו רק לצורך הסברת האזניים. הוא באמת מתכוון לעשות למען הדברים האלה ומי שמכיר אותו יודע שהוא גם מסוגל לכך.

, גבר לענין, 30.6.88

עו"ד דוד רוטלוי.
בים העסקים - גם תיאטרון

דוד רוטלוי – בטעם של יידיש

עו"ד ותיק וידוע, יו"ר מכון התקנים, נסיון עבר עשיר במגוון תפקידים משפטיים וציבוריים, בהם גם כהונת הציר הכלכלי בארה"ב. מה מניע אדם כזה להוסיף על סדר היום העמוס גם כך, ולקבל על עצמו תפקיד נוסף: יו"ר הועד המנהל של התיאטרון האידי בארץ ?

טל פרי

המרפסת בדירת הגג שלו ברח' בארי בתל־אביב, רחבה וגדולה די הצורך כדי לפתוח בה דיסקוטק. בית מסודר בטוב טעם. משכן של משפחה אמידה. אומרים שמי שמרבה נכסים – מרבה דאגה. ולדוד רוטלוי, יש הרבה דאגות. איש עסוק, שזמנו יקר.

עו"ד ותיק וידוע, יו"ר מכון התקנים, נסיון עבר עשיר במגוון תפקידים משפטיים וציבוריים, בהם גם כהונת הציר הכלכלי בארה"ב. מה מניע אדם כזה להוסיף על סדר היום העמוס גם כך, ולקבל על עצמו תפקיד נוסף, יו"ר הועד המנהל של התיאטרון האידי בארץ ?

זה התחיל באפריל '87. רוטלוי (58) נסע אז לפולין בעניין משפטי. הוא ייצג חברה שוויצרית, שרצתה להקים בפולין בתי מטבחיים שייצרו בשר כשר לארץ ולארה"ב. רוטלוי נסע עם מנהל החברה. לפני הנסיעה נפגש עם שחקן התיאטרון שמואל עצמון.

"שמוליק ואני ידידים ותיקים. כבר בתקופה שהוא היה מנהל תיאטרון 'זוית' עזרתי לו להשיג את הזכויות להעלאת מחזה של ברכט בארץ. ברכט נפטר מאחורי מסך הברזל, אבל הצלחנו לאתר, בלונדון, אשה שחיה עמו בשנותיו האחרונות. ממנה השגנו את הזכויות. המחזה היה הצלחה ענקית בזמנו. בכל אופן, שמוליק הגה כבר אז את הרעיון ליסד תיאטרון אידי מקומי. האידיש היתה המגרש הביתי שלו, עוד מהימים ששיחק עם שני השמוליקים האחרים, סגל ורודנסקי, במחזות של שלום עליכם".

עצמון ביקש מרוטלוי לנצל את נסיעתו לפולין כדי ליצור קשר עם שמעון צ'ורמיי, מנהל התיאטרון היהודי הפולני. צ'ורמיי, חבר הפרלמנט הפולני, איש המפלגה הקומוניסטית, מקורב לחוגי השלטון, חבר הקונגרס היהודי העולמי. רוטלוי נענה לבקשה, נפגש עם האיש, וביקש לראות את התיאטרון בפעולה כדי להביא [...] חוות דעת.

"הוא קיבל אותי יפה מאד. בכלל, יש לפולנים נימוסים [...] בכל הנוגע להכנסת אורחים. נסעתי לעיר קראקוב, ביום [...] למרד גטו ורשה. צ'ורמיי חילק אז את צוות התיאטרון [...] שהופיעו במועדונים קטנים. המועדון שאני זכיתי להיות [...] מקום קטן, לא יותר גדול מהסלון שלי. היו אולי שישים איש [...] רובם זקנים שעור נשאו על החזה את המדליות שקבלו [...] המלחמה מהצבא הרוסי. ישבתי שם ושמעתי את [...] המסורתיים שכולם מכירים, וראיתי את התגובות של הקהל [...] הקונסול האמריקאי בקראקוב שהיה שם אותו ערב. ההתרגשות [...] היתה אדירה. לא רק מבחינה נוסטלגית. כמעט כל בני [...] עלו ארצה הרבה לפני המלחמה, אבל אני מרגיש מעורבות [...] גבוהה מאד בכל הנוגע לשואה וליהדות אירופה. קראתי [...] ספר בנושא. אי אפשר היה שלא להרגיש רעד בלב במעמד הזה".

אחרי המופע היה לו עוד מפגש מרגש עם ראשי [...] אחר־כך הוזמן לרוטלוי לבקר בתיאטרון היהודי הפולני [...] "שמציג בעיקר לתיירים ובחו"ל, כי כמה יהודים כבר יש [...] באולם בוורשה. אולם ענק, בו ראה מחזה אידי נוסף, 'לילה [...] הישן' של י.ל.פרץ. אחר־כך העלה בפני צ'ורמיי את הרעיון [...] תיאטרון אידי בישראל. צ'ורמיי התלהב והבטיח תמיכה [...] רוטלוי חזר ארצה.

"השלב הבא היה פגישה של שמוליק עצמון עם שלמה [...] להט, ראש עיריית ת"א, שהתלהב גם הוא, והבטיח לתת [...] כספית. אורגנו גם קרנות תרבות מאירופה. העסק התחיל [...] תנופה. הוקם הועד המנהל, שבראשו עמדו צ"ץ עצמו [...] חברי הועד היו ישראל פולק, אהרון דברת, משה נודרמן [...] ברקליס דיסקונט) ויצחק קורן. אני עצמי נבחרתי ליו"ר הועד המנהל. ממילא כבר הייתי מעורב עד צוואר, והנושא כבר נגע מאד ללבי אישית".

קשה להיות יהודי

אחרי המימון והשחקנים עלתה השאלה מה יהיה המחזה הראשון שיועלה בתיאטרון. את התשובה סיפק השחקן ישראל בקר. בקר היה עוד בילדותו שחקן בתיאטרון היהודי של מיכואלס, שהיה ידוע בכל אירופה. בתקופת הסטאליניזם, מיכואלס הומת כחלק מחיסול המעמד המשכיל על ידי השלטונות. בקר הצעיר ברח מברית המועצות ולקח איתו העתק של המחזה "קשה להיות יהודי" של שלום עליכם, עם תווי מוסיקה שנכתבו במיוחד למחזה. הוא שמר את החומר איתו יותר מארבעים שנה, לפני שהציע אותו כפרוייקט הבכורה של התיאטרון האידי המתחדש.

"כך העלנו את ההצגה הראשונה, ורה"מ מר שמיר היה אורח. ההצגה הועלתה בדיוק ביום השנה למותו של מיכואלס. אחר־כך הסתבר שהמחזה הופך להצלחה עצומה, כך שאפשר היה לתכנן בלב שקט את העתיד".

לפי שעה שוכנים המשרדים של התיאטרון בבניין עיריית ת"א, שגם נותנת את רוב התקציב. מדברים על הקצבת אולם בית מיוחד לתיאטרון ב"בית ציוני אמריקה". ההצגה רצה בכל הארץ. רוטלוי עצמו מוצא את הזמן בין עיסוקיו הרבים האחרים גם להגיע לישיבות, להביע דעה, להעלות רעיונות, ולבצע את כל שאר המטלות הכרוכות בתפקיד מנהלי נתיאטרון. למה באמת זה חשוב לו כל־כך ?

"אני חושב שזה קשור לטראומה של פולניה. לשואה. למעמד של האידיש כשפה שכמעט נכחדה. אני מאמין שזו חובה מוסרית של יהודים בארץ לדאוג שהגחלת תשמר, להחזיר את התופעה, להקדיש לכך ולו חלק צנוע מזמנם. אני זוכר שלפני מלחמת העולם השניה האידיש נחשבה סמל של היהדות הגלותית, דבר שעבר זמנו וצריך להכרית, ואני אפילו זוכר את סבי אומר לסבתי: 'למה את לא מדברת אידיש ?' והיא רצתה רק עברית. אחרי המלחמה הגלגל התהפך. זו תרבות שחייבים לשמר. תראה איך הפולנים עצמם נוהגים בשפה ובתרבות שלנו. כשהייתי שם – ראיתי את בית הקברות היהודי בוורשה. יותר מחצי מליון קברים. פולנים נוהגים להקדיש סופי שבוע שלמים לניקוי וסידור בית הקברות הזה. איזו עוד הוכחה צריך ?"

פיטר פריישטדט, שלושה פרקים

פיטר פריישטדט. לאהוב את המקצוע ולהפיק

ספר חדש. "הלילה נולד בני הבכור. כאילו העננים נפתחו ואלוהים טוב ויפה יושב ומחייך אלי..." זה המשפט המסיים את ספרו האוטוביוגרפי של פיטר פריישטדט, "רכבות לא נוסעות מהר".

פיטר (56), יו"ר איגוד במאי הקולנוע והטלוויזיה בארץ, הוא יליד צ'כיה וניצול השואה. הפרקים בחייו הם שלושה ולכן שלושה פרקים גם בספר. הראשון – חיי ילד בתקופת השואה, המסתתר אצל משפחה נוצרית; השני – נער מתבגר, אחרי מלחמת העולם השניה, ללא משפחה; והשלישי – העלייה לארץ, נישואיו לבקי ולידת בנו הבכור. פריישטדט סגר מעגל.

הספר נכתב לסירוגין, במשך שנים, בין בימוי, משחק והפקה של כ־1000 סרטים ארוכים וקצרים, עלילתיים ודוקומנטרים, לקולנוע ולטלוויזיה בארץ ובעולם. הספר שנכתב גם כתסריט לסרט, נמצא בשלבים מו"מ מתקדמים עם מפיקים אמריקאיים והוא יופק בגירסה אמריקאית־ישראלית בהוליווד, כאשר פריישטדט משחק את דמותו כאדם מבוגר.

כיום מפיק ומביים פריישטדט סרטים על אישיים דגולים בעם היהודי, במסגרת מרכז שהוקם ביוזמתו, במטרה ליצור אנציקלופדיה מוסרטת על אישיים דגולים ביהדות בכל הדורות. ליד המרכז פועלת ומייעצת מועצה צבורית המונה 60 אישים מתחומי הספרות, הקולנוע, חברי כנסת ובנקאים. אורכו של כל סרט 65 דקות ועלותו מסתכמת בכ־60 אלף דולאר, הממומנים ע"י תרומות בארץ ובכל רחבי העולם. עד היום הוסרטו שבעה סרטים, ובהם פרקים מחייהם של משה דיין, לוי אשכול, פנחס ספיר, הרב קוק ועוד. בתכנית עוד ארבעה סרטים על פועלם של פרופ' חיים ויצמן, הנשיא הראשון לישראל, פרופ' מרטין בובר, הראשון־לציון, הרב נסים (אביו של שר האוצר, יבל"א משה) והמשורר נתן אלתרמן.

פריישטדט מעיר על עצמו: "יום אחד לא הייתי מובטל בארץ. אני גם המפיק של עצמי וזו תופעה נדירה לבמאי קולנוע, במיוחד בארץ שבה מביים במאי סרט אחד, עד מקסימום של שלושה".

המסר שלו לבמאי הקולנוע והטלוויזיה הצעירים: "אהבו את המקצוע: תנו לו ולעצמכם כבוד, כי הכל תלוי באדם העומד לפני המפיק"...

חניתה הלוי

סאונה.
כל מה שרצית לשאול

הסיכונים והתועלת שיש בשימוש בסאונה, אמבטיות אדים ואמבטיות מים חמים. רצוי שתדעו.

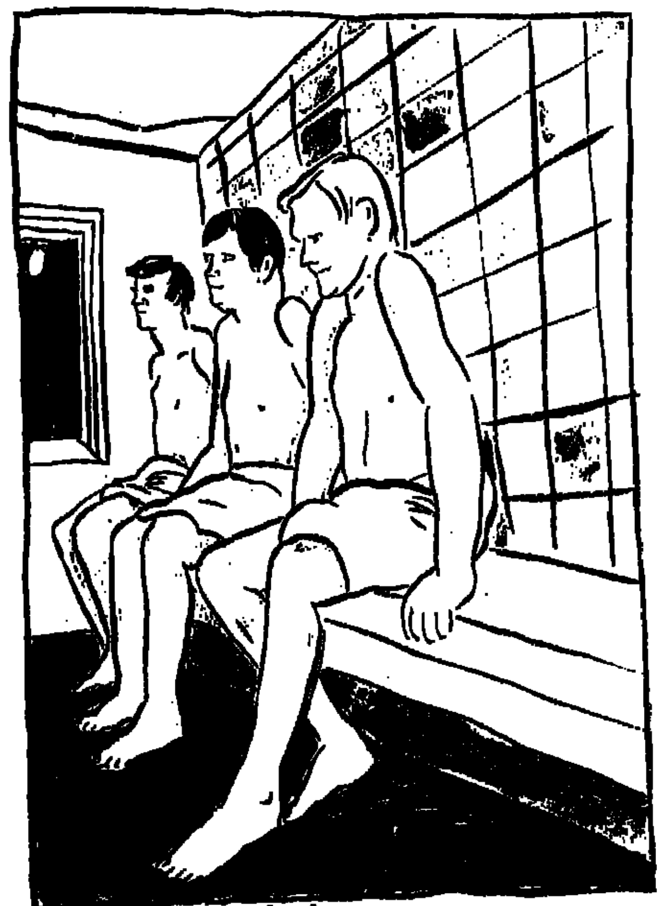

בגלובוס המסתובב על צירו ובו יש למחזוריות עונות השנה קצב הנשלט ע"י כוחות הטבע – נאלצים, לעתים, תרבויות ובני־אדם החיים בתוכם, לשנות אורחות חיים ע"י הסביבה לה הם נחשפים.

מה גורם הנאה לאותם אסקימוסים לסבול מתנאי קור קיצוניים ועוייניים למה שלא יקחו חופשה בקאריביים, תשאלו ובצדק.

או מה עם בני השבטים באפריקה, החשופים לקרני החמה המייבשות את גופם וארמונותיהם?

ומה על אותם אלפי יצורים ובעלי־חיים המתאימים את עצמם, כל אחד על פי דרכו ותכונותיו, לסביבה המיוחדת לו?

אין זאת אלא שהאדם הינו יצור מסתגל. אבל אין זה אומר שאנו צריכים להציק לו ולהעמידו למבחן במצבים שתרומתם מפוקפקת, ורק מפני שמתחשק לנו. לגוף סיבות משלו והוא אינו מהסס להשתמש באמצעים העומדים לרשותו.

בתרבות הפינית, למשל, התגרות מעין זו בגוף האדם, קיימת כבר כ־2000 שנה ברמותם של בתי־סאונה בהם עושים מיליוני פינים את אותו ריפוי לגופם הרואב, כפי שהתרבות האמריקאית יצרה את הג'וגינג, כריפוי בעיסוק למיליונים בעולם כולו.

העולם הציץ וניכווה. ככל הנראה כוויות שהסבו הנאה גופנית. אחרת איך להסביר את הצמיחה הדראסטית בצריכתם של בתי־הסאונה, אמבטיות מים חמים וג'אקוזי בממדים כאלה בעולם המערבי?

מכיוון שכל תרבות מנסה להצדיק עצמה בשימור תרבותה – גורסים הפינים ש"התמכרות" לסאונה ואמבטיות חום מביאים למרפא, בעיקר לאלה הסובלים ממחלות נשימתיות כמו קצרת (אסטמה). כללית ישנה הסכמה לרמת הסיכון הנמוכה שיש בהרגל זה בלבד, אם הוא נעשה באופן מבוקר ומתון ובעיקר עם שיקול דעת. יחד עם זאת, בתוך מקלחות האדים עולים ענני מסך לגבי אמינותם של מספר הנחות מוטעות בהקשר לפולחן הפיני העתיק.

התגובה הגופנית ההתחלתית, לחות בכל שלושת סוגי החום: אוויר יבש, אדים ומים – הינה זהה. החום מעלה את טמפרטורות העור וגורם לכלי הדם בשכבת העור להתרחב. בכדי להגן ולצנן את מידת חום הגוף הפנימית, השואפת לשמור על רמת חום קבועה (37 מעלות צלסיוס), חילוף של חום, מתבצע דרך זעה, וזרימת דם בכלי הדם המתרחבים. מאחר וזיעה מתנדפת ביותר קלות באוויר יבש, חום הגוף מתפזר ביותר קלות ויעילות בסאונה מאשר באמבטית אדים או מים חמים. הכבדה על כושר פיזור החום עלולה להעלות את טמפרטורות העור וכן את טמפרטורות הגוף הפנימית.

ידוע שיכולת המים כמוליך חום הינה גבוהה מזו של האוויר. בשל כך, חום הגוף עולה במהירות אם הגוף שקוע בתוך אמבטית חום בהשוואה לסאונה או אמבטיית אדים. אדם נוטה להרגיש חם יותר בתוך אמבטית מים חמים למרות שטמפרטורת המים היא כ־38 מעלות צלסיוס בהשוואה ל־50 מעלות צלסיוס באמבטית אדים.

באמבטית אדים, לעומת זאת, מרגישים חם יותר מאשר בסאונה משתי סיבות: א) האדים מונעים מהזיעה להתנדף; ב') אוויר לח אוגר יותר חום מאשר אוויר יבש.

בסאונה לעומת זאת, מאחר והלחות נמוכה, נשמרת טמפרטורת הגוף למרות שמידות החום בסביבה הינה גבוהה (65 עד 75 מעלות צלסיוס).

הסיכונים הבריאותיים הקיימים [illegible] הסאונה, אמבטיית אדים ומים, יכולי[ם] להיות מסוכנות וחמורות, בעיקר [illegible] מטמפרטורה של 40 מעלות צלסיוס [illegible] המתבטאת בפגיעה בשריר הלב, [illegible] ומערכת העצבים, אם לא ננקטו אמ[צעי] זהירות מתאימים. גם אדם רץ בתנאי[ם] של 30 מעלות צלסיוס, בלחות יחסית 90%, למרחק של 10 ק"מ בזמן של [illegible] לגביו קיימת סכנה של התייבשות [illegible].

סאונה או מקלחת אדים יכולות [illegible] לעתים, לאיבוד הכרה. סימנים [illegible] המאותתים על סכנה מוחשות לאדם [illegible] באחד מצורות הבילוי החמות האלה: [illegible] בחילה, רעידות חום וקור, כאבי [illegible] סחרחורת ועוד.

מה עליו לעשות במקרה זה? – [illegible] מיד מסביבה עויינת זו ולחפש מקום [illegible] כדי להתמלא בנוזלים. ההרגשה [illegible] של מועקת חום הוא גם הסימן [illegible] והנכון ביותר להקל על גופנו. [illegible] או אלכוהול לפני פעילות מעין זו, [illegible] להביא ליצירת מצבים דומים [illegible] לעיל, מאחר ורוב הדם זורם [illegible] וחשיפה לחום, תמנע מדם להגיע [illegible] הדם.

ילדים שלא הגיעו לשלב [illegible] נקראים להמנע מהיחשפות [illegible] מאחר והיחס בין שטח הפנים של [illegible] והמסה השרירית הינו גובה יותר מאשר [illegible] מבוגרים וטמפרטורת הגוף עולה [illegible] אצלם.

סכנות נוספות קיימות לעור [illegible] למרות כל מה שנאמר כבר על [illegible] החיטוי שעובר כביכול העור הנראה [illegible] כל־כך, "כמו של תינוק" לאחר [illegible] אמבטית מים.

למעשה, חשיפת העור באמבטיות [illegible] ואמבטיות מים חמים, יכולה לגרום [illegible] העור ע"י בקטריות המתקיימות [illegible] יש לשמור על עקרונות היגיינים [illegible] הכלור המתאימה, החלפת מים [illegible] תכופות וקירצוף האמבטיה.

זיהום מסוג אחר, שכיח הרבה [illegible] לבוא מווירוס ההרפס שמתחיל [illegible] קרשי הספסלים. לכן מומלץ [illegible] מגבת. גם "השמועה" שרווח [illegible] הגוף חומרים רעילים – מקורות [illegible] למעשה, בשעת הזיעה, מאבד גופנו [illegible] מינרליים חיוניים לתהליך חילוף [illegible] התקין, כמו אבץ לדוגמא.

למרות אבני נגף שבשימושים [illegible] מתווה, למשל, אמבטיה חמה [illegible] לשיכוך כאבים, שרירים וכמוה [illegible] הידרותראפיה הינו הליך מקובל [illegible] לטיפול מחלות כרוניות כמו דלקת [illegible].

התרומה שיש בסוג עיסוק זה, [illegible] בצד הפסיכולוגי. הגורם הנאה [illegible] מוריד מתחים לאחר יום עבודה [illegible] אבל כמו בכל פעילות גופנית [illegible] להפעיל מנגנון בקרה חשוב [illegible] מתינות והגיון.

תשבץ מספר 81

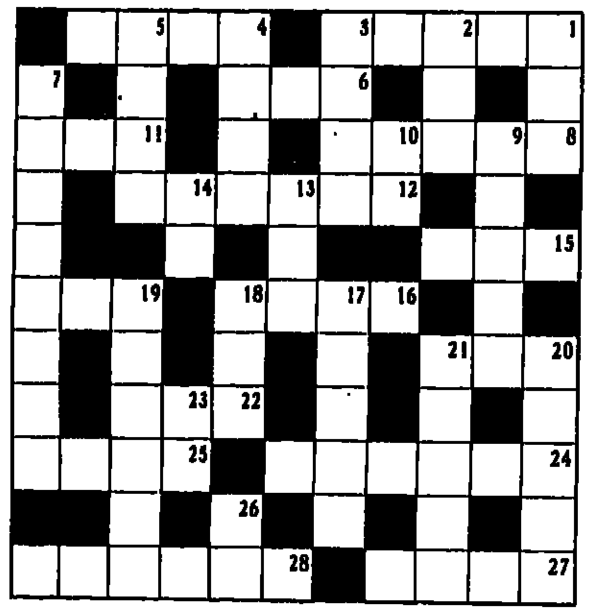

מאוזן:
1) פי שניים; 4) אויב, שונא; 6) אחד משמות האריה; 8) חומר בגופנו הנותן לעור גוון; 11) מרחק בין שני דברים; 12) אבן יקרה; 15) "קוצו של – – –"; 16) ירק גינה שפירותיו שחורים־סגולים; 19) ארגז; 20) גליל שהאופנים סובבים עליו; 22) מכשיר תפירה; 24) כדורי בצק שמבשלים במרק; 25) אחד משניים ששלח יהושע בן נון לארץ ישראל; 27) מדינה ערבית; 28) רצון לדעת הכל.

מאונך:
1) חלק מהזרוע; 2) גוש בצק שנאפה; 3) סדרי השלטון; 4) קול מוסיקלי; 5) צמח בר הגדל בנקיקי סלעים; 7) מנהיג צרפתי דגול (1890–1970); 9) אחד מחברי הכנסת (שם משפחה); 10) ישן; 13) אחד המזלות; 14) 12 בגימטריה; 17) עץ נוי ממשפחת הקטניות; 18) בשביל, למען; 19) מקום להצגת הצגות; 20) רשות, יפוי־כוח; 21) "אין – – – – – מעיד על עיסתו"; 23) לוהט; 26) אמתחת.

אהרן כהן

הערה: מעטפות שלא יצויין עליגביהן מספר התשבץ – לא ישתתפו בהגרלה.

פתרון תשבץ מס' 79

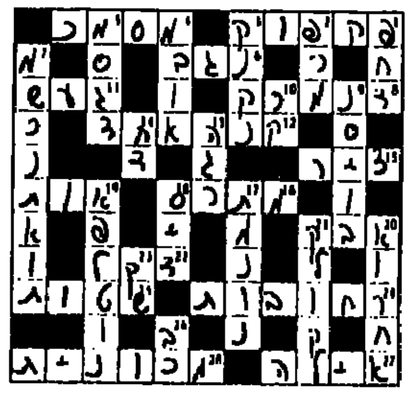

זכו בפרסים:
ג'ורי משולם, אילת; ינון יצחייק, צה"ל; מרדכי גנץ, קרית־אתא; חן גל, קיבוץ כברי; יפה חמילבסקי, עפולה עילית; שי גולן, קיבוץ אורים; עפרה הרשוש, תל־אביב.

הפתרונות צריכים להגיע עד יום רביעי 8 ביוני, עם ציון מספר התשבץ על המעטפה, אל: "תשבץ גבר לעניין" "מעריב", ת.ד. 20010, תל־אביב 61200. הפתרונות יתפרסמו בעוד שבועיים. בין הפותרים נכונה יוגרלו 5 תקליטים מתנת "הד־ארצי" ו־2 ספרים מתנת "ספריית מעריב".

טיול מוצלח וחסכוני
עם
מדריך שי

□ לתורכיה
אלי מור ושי יונב מגישים לך את המדריך הראשון בישראל לארץ קסומה זו (20 ש"ח, כולל דמי משלוח).

□ לאיטליה, שוויץ, צרפת, אנגליה
שי יונב מגיש לך את המדריך שזכה אשתקד להצלחה רבה וחסך כסף רב למטיילים לאירופה כולל מפות פאריס ולונדון. (20 ש"ח, כולל דמי משלוח).

שלח/י עוד היום צ'ק מתאים והמדריך יישלח אליך בהקדם.
הוצאת ג.ב.י. – ספריית המדריך (אינטרנשיונל גייד בוק) תל־אביב, ת.ד. 21248, מיקוד 61211

החלה מכירת דגמי קיץ 88
מידות גדולות לגבר
גם לצעירים
Horta
הרטה-יצרני אופנה במידות גדולות לגבר
חנות המפעל-אחד העם 26 ת"א
טלפון: 03-652085
פתוח רצוף מ-9.00 עד 7.00 בערב
ביום שני פתוח עד 14.00

סיכאות אדיר 1988 בע"מ
שרותי סיכה וטיפול בבית הלקוח
רח' ברוך הירש 2, בני־ברק.
צלצל 03-5791923
וניידת טיפול משוכללת תגיע בדייקנות לביתך או למקום עבודתך!!!
סיכה • טיפול מונע • טיפול 10,000
הטלפון שלנו מופיע קבוע בלוח – מדור מכוניות כללי